

ortssjukhus och behovet av sjukhusvård uppkommit vid vistelse inom sjukvårdsområdet eller därtill gränsande kommun, å närmaste hemortssjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas.

Utgifter för försäkrads återresa från sjukvårdsanstalten ersättas endast i den mån de överstiga tre kronor. Ersättning för återresa utgår icke, om behovet av sjukhusvård uppkommit under det försäkrad vistats utom det län, inom vilket han är bosatt, och han i anledning därav intagits å sjukvårdsanstalt belägen utom nämnda län. Kostnad för återresa må ej beräknas högre än för resa från sjukvårdsanstalten till den försäkrades bostad. Vid beräkning av ersättning, som i denna paragraf avses, skall i övrigt vad i 17 § andra stycket a), b), c) och e) är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Om försäkrads ålder eller tillstånd påkallar, att anhörig eller annan följer honom vid intagning å sjukvårdsanstalt eller vid återresa därifrån eller att vårdare därvid anlitas, skall ersättning utgivas jämväl för följeslagarens resa eller kostnaden för vårdare. Härvid skall gälla, förutom vad ovan i denna paragraf är stadgat, att ersättning skall beräknas å den sammanlagda kostnaden för den försäkrade och hans följeslagare eller vårdare samt att ersättning för följeslagares resekostnad varje gång högst må utgivas efter kostnaden för tur- och returresa mellan den försäkrades bostad och sjukvårdsanstalten.

19 §.

Har kommun genom att anställa eller eljest träffa avtal med läkare eller på annat sätt vidtagit åtgärder för att bereda medellösa eller mindre bemedlade personer läkarvård, må Konungen på framställning av kommunen förordna, att den efter grunder som av Konungen fastställas skall vara berättigad att av vederbörande allmänna sjukkassa erhålla ersättning för kostnad för läkarvård, som sålunda beretts försäkrad. Sådan ersättning må i varje särskilt fall utgivas allenast i den mån ersättning i anledning av vården ej tillkommit den försäkrade själv samt må ej överstiga vad som skolat utgivas till denne, därest han fått vidkännas motsvarande kostnad.

Har redare för svenskt fartyg jämlikt sjömanslagen haft att vid sjömans sjukdom vidkännas kostnad, som ovan i 16—18 §§ avses, äger han hos den sjukkassa, där sjömannen är försäkrad, erhålla gottgörelse för kostnaden enligt bestämmelserna i denna lag; dock må ersättning utgå högst med belopp, som skulle hava utgivits, därest kostnaden uppkommit vid den sjukes vistelse inom sjukkassans verksamhetsområde.

20 §.

Om ersättning för sjukvård utom riket skola gälla de föreskrifter Konungen meddelar.

Sjukpenningförsäkringen.

21 §.

Sjukpenningförsäkrad medlem äger vid sjukdom, som förorsakar förlust av arbetsförmågan eller för vars botande den sjuke enligt läkares föreskrift bör fullständigt avhålla sig från arbete, för varje dag rätt till *sjukpenning* med två kronor för tiden till och med den månad, varunder han fyller aderton år, och för tiden från och med månaden näst efter den, varunder han fyller sextiosju år, samt med tre kronor 50 öre för annan tid.

Hustru, som är sjukpenningförsäkrad i egenskap av familjemedlem, äger vid sjukdom som i första stycket sägs rätt till sjukpenning med en krona 50 öre för dag.

Vid tillämpning av vad i första och andra styckena stadgas skall såsom sjukdom anses jämväl sådant tillstånd av arbetsförmåga som förorsakats av sjukdom, för vilken sjukpenning utgivits, och som alltjämt kvarstår efter sjukdomens upphörande.

Vid bedömande huruvida förlust av arbetsförmåga föreligger skall, om sjukdomen kan antagas vara kortvarig, särskilt beaktas huruvida den försäkrade på grund av sjukdomen är urståndsatt att utföra sitt vanliga eller därmed jämförligt arbete. Kan sjukdomen antagas vara obotlig eller eljest långvarig skall, sedan skälig tid förflutit från sjukdomens början, undersökas huruvida den försäkrade, i förekommande fall efter särskild yrkesutbildning, är i stånd att försörja sig genom annan sysselsättning. Om den försäkrade, i förekommande fall efter utbildning som nyss sagts, är i stånd därtill, må han ej vidare anses vara arbetsförmögen.

Sjukkassa må, då skäl därför äro, påfordra att förlust av arbetsförmåga styrkes genom intyg av läkare.

22 §.

Sjukpenning utgår ej för tid då försäkrad

- a) fullgör tjänstgöring såsom värnpliktig;
- b) är intagen i barnhem, skola tillhörande barna- och ungdomsvården eller allmän uppfostringsanstalt;
- c) är häktad eller intagen i fångvårds- eller tvångsarbetsanstalt;
- d) vårdas å allmän alkoholistanstalt;
- e) i annat fall än ovan sagts av annan orsak än sjukdom tagits i förvar på det allmännas bekostnad.

23 §.

Till sjukpenningförsäkrad medlem, som är gift och sammanlever med sin make, skall utgivas *maketillägg* till sjukpenningen med två kronor för dag. Maketillägg utgår dock ej, där medlemmen uppbär hustrutillägg till folkpension eller maken fyllt sextiosju år.

Äro båda makarna sjukpenningförsäkrade medlemmar, utgår maketilllägg allenast till mannens sjukpenning, såframt ej sjukkassan efter framställning av makarna medgivit att maketilllägg i stället skall utgivas till hustruns sjukpenning. Beträffande sådant medgivande skall vad i 8 § andra stycket är stadgat om där omförmält tillstånd äga motsvarande tillämpning.

24 §.

Till sjukpenningförsäkrad medlem, som har ett eller flera hemmavarande barn vilka äro att anse såsom familjemedlemmar till den försäkrade, skall för varje sådant barn utgivas *barntillägg* till sjukpenningen med 50 öre för dag.

Samma lag gäller, där sjukpenningförsäkrad medlem har annat barn, som icke uppnått den ålder varmed följer försäkringsplikt, såframt medlemmen är underhållsskyldig beträffande barnet och på sätt tillsynsmyndigheten föreskrivit styrker att underhållsskyldigheten fullgöres. Barntillägg må dock ej utgivas för barn som är att anse som familjemedlem till make med vilken medlemmen sammanlever. Ej heller må barntillägg utgå för tid, beträffande vilken annan jämlikt första stycket äger uppbära barntillägg för barnet.

Till hustru, som är sjukpenningförsäkrad i egenskap av familjemedlem, utgår barntillägg till sjukpenningen med en krona för dag, såframt i hemmet finnes minst ett barn under tio år som också är att anse såsom familjemedlem.

25 §.

För tid, då sjukpenningförsäkrad vårdas å sjukvårdsanstalt, skall i stället för sjukpenning utgivas *hempenning*.

Hempenning utgör två kronor om dagen för sjukpenningförsäkrad medlem, vars sjukpenning är tre kronor 50 öre, samt en krona om dagen för annan sjukpenningförsäkrad. Å hempenning skola utgivas maketilllägg och barntillägg i de fall och med de belopp, som i 23 och 24 §§ angivas.

I övrigt skall, då i denna lag talas om sjukpenning, därmed avses även hempenning.

26 §.

Sjukpenning må ej utgivas för de tre första dagarna vid varje sjukdomsfall, den dag då sjukdomsfallet inträffade inräknad, (*karenstid*) och ej heller för tid, innan anmälan om sjukdomsfallet gjorts hos sjukkassan, där det ej är uppenbart att hinder mött för sådan anmälan.

Karenstid tillämpas ej vid sjukdomsfall, som inträffar inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken sjukpenning utgivits.

27 §.

Sjukpenning utgår vid varje sammanhängande sjuklighetstillstånd för högst sjuhundratrettio dagar; dock må försäkrad för tid efter utgången av den månad, varunder han fyllt sextiosju år, vid varje sammanhängande sjuklighetstillstånd uppbära sjukpenning för högst nittio dagar.

Vid tillämpning av denna paragraf skall sjukdomsfall, som inträffar under tid för vilken sjukpenning utgives eller inom nittio dagar efter den sista dag för vilken sjukpenning utgivits, räknas såsom samma sjukdomsfall som det tidigare fallet. Därest försäkrad, bortsett från kortvarig och medicinskt sett fristående sjukdom, under mer än två år varit fullt arbetsför, skall därefter inträffande sjukdom anses utgöra nytt sjuklighetstillstånd, ändå att medicinskt samband kan påvisas med sjukdom, varav den försäkrade lidit före nämnda tid.

28 §.

Vad i 21, 23 och 27 §§ är sagt om tid efter det någon fyllt sextiosju år skall äga motsvarande tillämpning beträffande tid efter utgången av den månad, varunder till vederbörande utbetalas folkpension i annan form än ålderspension eller till vederbörandes make utgår hustrutillägg till folkpension, allt så länge ifrågavarande förmån åtnjutes.

29 §.

Sjukpenning samt make- och barntillägg må skäligen nedsättas eller helt indragas, såframt försäkrad

- a) ådragit sig sjukdomen vid förövande av handling, för vilken straff genom lagakraftvägande utslag ådömts honom;
- b) vid sjukdom vägrar att underkasta sig undersökning och vård av läkare, då sjukkassa föreskrivit det såsom villkor för sjukhjälp, eller att låta undersöka sig av läkare, som därtill har kassans uppdrag, eller att följa läkares föreskrifter eller att underkasta sig sjukhusvård, då läkare funnit sådan vård vara av betydelse för sjukhjälpstidens förkortande;
- c) vid sjukdom gör sig skyldig till grov ovarsamhet ur hälsosynpunkt;
- d) vägrar att mottaga besök av befattningshavare, som sjukkassa anställt för sjukkontroll;
- e) medvetet eller av grov vårdslöshet lämnar oriktig eller vilseledande uppgift angående förhållande, som är av betydelse för rätten till sjukhjälp;
- f) under sjukdom ändrar vistelseort utan att underrätta sjukkassan därom;
- g) under sjukdom avreser till utlandet, där ej sjukkassan medgivit att sjukpenning må utgå under vistelse därstädes;
- h) utan giltigt skäl underlåter att på sätt i 45 § stadgas anmäla sådan ändring i arbetsinkomsten, som är av betydelse för sjukpenningförsäkringen.

Vägrar försäkrad utan giltig anledning att underkasta sig sådan sjukvård eller yrkesutbildning för förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga, vartill bidrag erbjudits honom av allmänna medel, och anses utsikter förefinnas att genom dylik åtgärd förebygga varaktig oförmåga till arbete eller häva redan inträdd sådan, må sjukpenning jämte make- och barntillägg helt eller delvis tills vidare förvägras honom, under förutsättning att han gjorts uppmärksam på denna påföljd.

30 §.

Har vid arbetstagares sjukdom arbetsgivaren på grund av lag eller författning, utfärdad av Konungen, utgivit lön till arbetstagaren, äger arbetsgivaren i arbetstagarens ställe hos sjukkassan uppbära arbetstagaren tillkommande sjukpenning jämte make- och barntillägg, i den mån nämnda sjukhjälp icke överstiger den utbetalda lönen.

Utgöres lön helt eller delvis av naturaförmåner, skola dessa uppskattas efter de regler, som tillämpas vid taxering till kommunal inkomstskatt.

Allmänna inskränkningar i rätten till sjukhjälp.

31 §.

Sjukhjälp enligt denna lag utgives ej vid sjukdom, för vilken försäkrad är berättigad till ersättning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete eller i anslutning till nämnda lag meddelade bestämmelser om tillämpning av densamma å arbetare, som användas till arbete för statens räkning, lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar, förordningen den 24 mars 1938 (nr 102) om olycksfalls- och yrkessjukdomsersättning åt tvångsarbetare m. fl., förordningen samma dag (nr 103) om sådan ersättning åt fångar m. fl., lagen om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande personer, förordningen den 13 april 1940 (nr 213) om ersättning av statsmedel i vissa fall för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsåtgärd, eller ock enligt gällande föreskrifter om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, hemvärnstjänstgöring, tjänstgöring i civilförsvaret eller fullgörande av tjänsteplikt.

32 §.

Sjukhjälp utgår ej för sjukdomsfall, som försäkrad avsiktligt ådragit sig.

33 §.

Familjemedlem till sådan medlem i sjukkassa, som ej är svensk medborgare, äger rätt till sjukhjälp, allenast såframt familjemedlemmen vistas här i riket.

34 §.

Framställning om sjukhjälp skall göras, beträffande sjukpenning inom sex månader från den dag sjukpenningen avser samt i fråga om annan sjukhjälp inom samma tid från det den försäkrade guldit det belopp, varför ersättning begäres, allt vid äventyr att rätten förloras.

Underlåter någon att uppbära sjukhjälp inom sex månader efter det sjukkassan meddelat att så kunnat ske, må utbetalning av sjukhjälpen vägras.

Sjukförsäkringsavgifter.

35 §.

Varje medlem i allmän sjukkassa är, där ej nedan annorlunda stadgas, pliktig att erlægga avgift för försäkringen (*sjukförsäkringsavgift*). Annan än medlem äger uppbära honom enligt denna lag tillkommande förmåner utan att därför erlægga avgift.

Sjukförsäkringsavgift för den, som är medlem i såväl lokal- som central-sjukkassa, skall innefatta avgift för försäkringen i båda kassorna.

36 §.

Sjukförsäkringsavgifterna skola vara så avvägda, att de i förening med andra för vederbörande allmänna sjukkassa tillgängliga medel må antagas förslå till infriande av kassans förfallna utfästelser, förvaltningskostnader och övriga utgifter ävensom till erforderlig fondbildning.

Avgifterna, som beräknas för kalenderår och av vilka en tolfedel anses belöpa å varje månad, skola inom envar av följande medlemsgrupper utgå med samma belopp för varje medlem som tillhör gruppen, nämligen

a) medlemmar för vilka sjukpenningen enligt 21 och 28 §§ utgör tre kronor 50 öre;

b) medlemmar för vilka sjukpenningen enligt nämnda paragrafer utgör två kronor;

c) medlemmar som äro enbart sjukvårdsförsäkrade.

Inom grupperna b) och c) skola avgifterna vara så avvägda, att de ungefärligen motsvara inom grupp b) två tredjedelar och inom grupp c) en sjättedel av avgifterna inom grupp a).

Avgifterna skola beräknas och efter kassans hörande fastställas av tillsynsmyndigheten, som ock i förekommande fall har att bestämma huru avgiftsbeloppen skola fördelas mellan central- och lokalsjukkassa.

37 §.

Sjukförsäkringsavgift utgår från och med den kalendermånad, varunder försäkringspliktig blivit medlem i sjukkassa. Då försäkringsplikt upphör, utgår ej avgift för löpande kalendermånad.

Har sjukkassa beslutat om ändring beträffande medlems tillhörighet till sjukpenningförsäkringen eller har eljest ändring inträffat i fråga om medlems rätt till sjukpenning, skall därav betingad ändring i sjukförsäkringsavgiftens belopp inträda från och med den kalendermånad, då beslutet vinner tillämpning eller från och med vilken beloppet av sjukpenningen ändras.

38 §.

Därest vad medlem har att erlægga i sjukförsäkringsavgift för ett kalenderår skulle uppgå till lägre belopp än två kronor, skall avgift icke påföras honom.

39 §.

Om debitering och uppbörd av sjukförsäkringsavgifterna stadgas i uppbördsförordningen.

40 §.

Allmän sjukkassa äger i den ordning Konungen bestämmer av statsverket uppbära hela beloppet av de sjukförsäkringsavgifter, som av vederbörande myndighet debiterats för kassans räkning.

I avräkning å de sjukförsäkringsavgifter, som komma att debiteras för visst kalenderår, äger allmän sjukkassa av statsverket erhålla förskott enligt de föreskrifter Konungen utfärdar.

Statsbidrag.

41 §.

Till de allmänna sjukkassorna utgår enligt vad nedan sägs statsbidrag i form av sjukhjälsbidrag, medlemsbidrag och avgiftslindringsbidrag.

Statsbidrag beräknas för kalenderår och utbetalas i den ordning Konungen bestämmer.

42 §.

Sjukhjälsbidrag utgår med nedan angivna procentuella andel av de netto-utgifter under kalenderåret, som skola stanna å den allmänna sjukkassan, nämligen för

a) läkarvård ävensom försäkrads resa till och från läkare	50 procent;
b) försäkrads intagning å och återresa från sjukvårdsanstalt	50 procent;
c) sjukpenning	50 procent;
d) make- och barntillägg	100 procent.

Konungen äger medgiva, att till centralsjukkassa, för vilken på grund av kommunikations- och bosättningsförhållanden särskilt stora utgifter upp-

komma för ändamål, som i första stycket a) och b) sägs, bidraget för utgifter till dylika ändamål utgår med mer än femtio procent av de nettoutgifter, som skola stanna å kassan, dock med högst sjuttio procent av desamma.

43 §.

Medlemsbidrag utgår för envar, som vid utgången av kalenderåret är sjukkasmedlem, med följande belopp, nämligen

i Stockholm, Göteborg och Malmö	3 kronor;
i övriga städer som utgöra särskilda centralsjukkasseområden	3 kronor 50 öre;
annorstädes i Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län	4 kronor 50 öre;
annorstädes i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	5 kronor;
i riket i övrigt	4 kronor.

Konungen äger medgiva att, där särskilda svårigheter med avseende å sjukkontrollen eller förvaltningen i övrigt föreligga, medlemsbidrag avseende medlemmar tillhörande viss eller vissa lokalsjukkassor utgår med högre belopp än i första stycket angivits, dock med högst sex kronor.

Medlemsbidrag skall av tillsynsmyndigheten fördelas mellan centralsjukkassa och till denna ansluten lokalsjukkassa efter vad med hänsyn till förhållandena prövas skäligt.

44 §.

Avgiftslindringsbidrag utgår med sex kronor för varje medlem, som vid kalenderårets utgång är sjukpenningförsäkrad, och med två kronor för varje medlem, som vid nämnda tidpunkt är enbart sjukvårdsförsäkrad.

Avgiftslindringsbidrag skall av tillsynsmyndigheten fördelas mellan centralsjukkassa och till denna ansluten lokalsjukkassa efter vad med hänsyn till förhållandena prövas skäligt.

Anmälnings- och uppgiftsskyldighet.

45 §.

Försäkrad är skyldig att så snart ske kan och senast inom fjorton dagar till sjukkassan anmäla sådan mera stadigvarande ändring i arbetsinkomsten, som är av betydelse för sjukpenningförsäkringen.

Jämväl i övrigt åligger det försäkrad att, i enlighet med de föreskrifter som meddelas av Konungen eller, efter Konungens bestämmande, av tillsynsmyndigheten, till sjukkassan lämna de uppgifter, som äro av betydelse vid tillämpningen av denna lag.

46 §.

Arbetsgivare är pliktig att på begäran av allmän sjukkasse lämna de uppgifter angående hos honom anställdas avlönings- och andra anställningsförhållanden, som äro av betydelse vid tillämpningen av denna lag. Den som underlåter att fullgöra vad sålunda åligger honom straffes med böter, högst etthundra kronor. Böterna tillfalla kronan.

Den som har att verkställa debitering av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är skyldig att på begäran av allmän sjukkasse lämna kassan de uppgifter ur inkomstlängden, vilka kunna erfordras för beräkning av försäkrads årsinkomst av förvärvsarbete.

Jämväl annan statlig eller kommunal myndighet än i andra stycket sägs ävensom försäkringsbolag, understödsförening, annan försäkringsinrättning eller stiftelse skall, i den mån hinder däremot ej möter enligt lag eller författning, på begäran av allmän sjukkasse lämna denna de upplysningar rörande viss försäkrad, vilka äro av betydelse vid tillämpningen av denna lag och som ej kunna erhållas från socialregister.

Om frivillig försäkring.

47 §.

Medlem i allmän sjukkasse äger i enlighet med vad nedan sägs genom frivilliga avgifter försäkra sig hos vederbörande centralsjukkasse för erhållande av tillägg till den sjukhjälp, som utgives på grund av den obligatoriska sjukförsäkringen.

Sådan frivillig försäkring må meddelas endast under förutsättning att medlemmen ej fyllt femtiofem år och har god hälsa; dock skall vad nu sagts icke gälla där medlem, som är frivilligt försäkrad i en kassa, enligt 14 eller 104 § övergår till annan kassa.

48 §.

Bidrag till försäkrads sjukvård utöver vad som omfattas av den obligatoriska sjukvårdsförsäkringen må ej avse annat än sjukgymnastik eller eljest behandling med bad, massage, elektricitet eller hetluft eller annan därmed jämförlig behandling.

Förmån, som i första stycket sägs, må beredas endast av centralsjukkasse, som därtill erhållit medgivande av tillsynsmyndigheten, och i enlighet med de närmare föreskrifter, som meddelas av tillsynsmyndigheten.

Försäkring, som i denna paragraf avses, må omfatta även familjemedlem till sjukkassemédlem.

49 §.

Sjukpenningförsäkrad medlem äger genom frivillig försäkring erhålla tillägg till sjukpenningen å en krona 50 öre, tre kronor eller fyra kronor 50 öre för dag. Ej må dock någon vara frivilligt försäkrad eller i den fri-

villiga försäkringen tillhöra högre sjukpenningklass än att sjukpenningtillägget tillsammans med de förmåner den försäkrade äger uppbära enligt den obligatoriska sjukpenningförsäkringen och den lön eller ersättning, vartill han eljest må vara berättigad under sjukdom, för dag räknat uppgår till högst en trehundra sextiondel av hans årsinkomst av förvärvsarbete.

50 §.

Har sjukkasmedlem vid den frivilliga försäkringens beviljande ej avfordrats läkarintyg angående sitt hälsotillstånd, må medlemmen icke på grund av sådan försäkring tillerkännas sjukhjälp för sjukdomsfall, som inträffar under de första tre månaderna efter det försäkringen beviljats (*väntetid*). För medlem, vilken erhållit övergång från mindre till mer omfattande sjukhjälp, skall, under samma förutsättning, sjukhjälp vid sjukdom, som inträffar under de första tre månaderna efter övergången, utgå i den mindre omfattningen. Vad sålunda stadgats gäller dock icke, där sjukdomen föranletts av olycksfall, som inträffat efter den frivilliga försäkringens beviljande eller efter övergången till den mer omfattande sjukhjälp.

Lämnar centralsjukkassa vid sjukdom, som drabbar familjemedlem, ersättning för sjukvård varom i 48 § sägs, skola bestämmelserna i första stycket äga motsvarande tillämpning med avseende å familjemedlemmen.

Väntetid må icke tillämpas då medlem, som är frivilligt försäkrad i en kassa, enligt 14 eller 104 § övergår till annan kassa eller då ny försäkring beviljas enligt vad i 51 § andra stycket sägs.

51 §.

Häftar någon vid utgången av andra månaden efter den, varunder stadgad avgift för den frivilliga försäkringen senast skolat betalas, fortfarande för avgift till kassan, eller, där han enligt 14 eller 104 § övergått från en kassa till en annan, för avgift till den förra kassan, skall hans frivilliga försäkring anses hava upphört vid nämnda tidpunkt, där ej vederbörande kassas styrelse dessförinnan av särskild anledning medgivit honom anstånd med betalningen.

Önskar den, vars försäkring sålunda upphört, inom ett år därefter ånyo erhålla frivillig försäkring och har hans hälsotillstånd under tiden ej försämrats, må kassan, under förutsättning att samtliga avgifter för den förflutna tiden erläggas, bevilja ny försäkring, även om de i 47 § andra stycket angivna förutsättningarna ej äro för handen.

52 §.

Avgifterna för den frivilliga försäkringen skola i fråga om såväl sjukvård som sjukpenning var för sig vara så avvägda, att de, i förening med andra för ifrågavarande del av sjukkasverksamheten tillgängliga medel, må antagas förslå till infriande av förfallna utfästelser, förvaltningskostnader och övriga centralsjukkassan åliggande utgifter ävensom till erforderlig fondbildning.

Avgifterna för den frivilliga försäkringen må icke vara olika stora för olika medlemmar i centralsjukkassan i vidare mån än som föranledes av skillnad mellan medlemmarna i fråga om sjukhjälpens omfattning och deras ålder.

Avgifterna skola beräknas och efter kassans hörande fastställas av tillsynsmyndigheten.

53 §.

Till centralsjukkassa utgår statsbidrag för den frivilliga sjukpenningförsäkringen med tjugu procent av kassans nettoutgifter under kalenderåret för nämnda försäkring.

Statsbidrag utbetalas i den ordning Konungen bestämmer.

54 §.

Beträffande den frivilliga försäkringen skall i övrigt vad i 8, 10, 21, 22, 26, 27, 29, 31, 32, 34, 45 och 46 §§ stadgas i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Om allmänna sjukkassor.

Organisation och verksamhet.

55 §.

Allmän sjukkassas firma skall innehålla beteckning, som anknyter till kassans verksamhetsområde. Centralsjukkassas firma skall därjämte innehålla orden »allmän» och »centralsjukkassa». Lokalsjukkassas firma skall innehålla orden »allmän» och »sjukkassa».

I allmän sjukkassas firma må ej intagas något av orden »bolag», »bank», »ömsesidig» eller »försäkring». Lokalsjukkassas firma må ej heller innehålla ordet »central».

Firman skall tydligt skilja sig från annan allmän sjukkassas firma.

Ej må annan än allmän sjukkassa i sin firma eller eljest vid beteckning av rörelsen använda ordet »sjukkassa» tillsammans med något av orden »allmän» eller »central». Annan än allmän sjukkassa må ej heller eljest i firman intaga något, varigenom kan givas sken av att firman innehaves av allmän sjukkassa.

56 §.

För allmän sjukkassa skola finnas stadgar avfattade enligt formulär, fastställt av tillsynsmyndigheten.

Stadgarna skola angiva:

- 1) kassans firma;
- 2) kassans verksamhetsområde;
- 3) den ort, där kassans styrelse skall hava sitt säte;

- 4) huru kassans värde- och övriga säkerhetshandlingar skola förvaras;
- 5) ordningen för utbetalning av sjukhjälp;
- 6) antalet ombud, som i 61 § avses, samt, där så erfordras, grunderna för utseendet av sådana ombud;
- 7) det sätt, varpå kallelse till ombudsval och ombudsmöte skall ske och andra meddelanden bringas till medlemmarnas eller ombudens kännedom, ävensom den tid före ombudsval och ombudsmöte, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna; samt
- 8) antalet styrelseledamöter.

I stadgar för centralsjukkassa skall härjämte angivas ordningen för inbetalning av avgifter för den frivilliga försäkringen.

Utöver vad ovan sägs må bestämmelser ej intagas i stadgarna, såvida ej annat framgår av denna lag eller tillsynsmyndigheten för särskilt fall så medgiver.

Allmän sjukkassas stadgar skola vara fastställda och registrerade av tillsynsmyndigheten. Beslut om ändring må ej gå i verkställighet, innan ändringen blivit fastställd och registrerad av tillsynsmyndigheten.

Anmälan om beslut angående antagande av stadgar eller ändring av stadgarna skall så snart ske kan av kassans styrelse göras hos tillsynsmyndigheten. Vid sådan anmälan skola fogas, där anmälningen avser antagande av stadgar, två exemplar av stadgarna jämte avskrift av protokoll vid ombudsmöte, utvisande att stadgarna blivit antagna, samt, där anmälningen avser ändring av stadgarna, i två exemplar avskrift av protokoll, som förts i ärendet. Nu nämnda handlingar skola vara till riktigheten styrkta av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevitnade namnteckningar.

57 §.

För allmän sjukkassas förbindelser häfta allenast kassans tillgångar.

Utän tillsynsmyndighetens medgivande må allmän sjukkassa ej upptaga, övertaga eller ikläda sig ansvar för lån, ej heller åtaga sig annan förpliktelse, såvida ej denna har omedelbart sammanhang med kassans verksamhet.

58 §.

Allmän sjukkassa må ej bedriva annan verksamhet än som föreskrives eller medgives i denna lag.

I den mån Konungen så förordnar, är allmän sjukkassa pliktig att inom sitt verksamhetsområde jämväl såvitt angår andra än kassans medlemmar biträda vid handhavandet av annan statlig social försäkrings- eller understödsverksamhet ävensom att tillställa socialregister behövligen uppgifter. För sitt biträde vid omförmälda försäkrings- eller understödsverksamhet må kassan, där så finnes påkallat till följd av den kassan sålunda anförtrodda verksamhetens omfattning, erhålla ersättning enligt de grunder Konungen bestämmer.

Allmän sjukkasse skall, i den mån så kan ske, till myndighet, som handhar folkpensionering, olycksfallsförsäkring eller arbetslöshetsförsäkring, avgiva de yttranden och lämna det biträde i övrigt, som påkallas av myndigheten. I övrigt skall kassa tillhandagå statlig eller kommunal myndighet, försäkringsinrättning samt arbetsgivare med yttranden och upplysningar, i den mån hinder enligt lag eller författning ej möter samt mera betydande olägenhet ej därigenom uppkommer för kassan.

59 §.

Det åligger allmän sjukkasse att enligt bestämmelser, som utfärdas av tillsynsmyndigheten, för annan sådan kassas räkning utgiva sjukhjälp och utöva sjukkontroll. Även i övrigt skola kassorna genom samarbete underlätta tillämpningen av denna lag.

60 §.

Allmän sjukkassas angelägenheter handhas i enlighet med vad i denna lag är stadgat av ombudsmöte och kassans styrelse.

Ombudsmöte.

61 §.

Ombud till ombudsmöte väljas i lokalsjukkasse av den eller de kommuner, inom vilkas områden kassan har sin verksamhet, i centralsjukkasse, vars verksamhetsområde utgöres enbart av stad, av staden samt i annan centralsjukkasse å ombudsmöten i de till kassan anslutna lokalsjukkassorna.

Antalet ombud skall vara minst femton. Består lokalsjukkassas verksamhetsområde av flera kommuner, skall det antal ombud, som varje kommun har att utse, under hänsynstagande till kommunens invånarantal bestämmas i kassans stadgar.

Ombud skall vara svensk medborgare och myndig samt medlem i kassan eller familjemedlem till sådan medlem.

Val av ombud skall avse två kalenderår, räknade från och med året näst efter det, då valet sker.

Beträffande ombudsval i centralsjukkasse, vars verksamhetsområde ej utgöres enbart av stad, äger ombudsmöte eller efter dess bemyndigande kassans styrelse fastställa de föreskrifter, vilka erfordras utöver bestämmelserna i denna lag och kassans stadgar.

62 §.

Ombud må ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och den allmänna sjukkassan. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan kassan och tredje man, där han i frågan äger ett

väsentligt intresse, som kan vara stridande mot kassans. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man. Ombud, som tillika är styrelseledamot, må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

63 §.

Till ombud må arvode ej utgivas; men resekostnad må, där ombudsmötet så bestämmer, ersättas efter billigaste färdsätt. I centralsjukkassa må därjämte utgivas dagtraktamente enligt de grunder, som fastställas av ombudsmötet, dock högst med vad som utgår till landstingsman vid tjänstgöring å landstingsmöte.

64 §.

Före den 1 juli varje år skall hållas ordinarie ombudsmöte, vid vilket styrelsens förvaltningsberättelse och revisorernas berättelse framläggas. Å detta möte skola följande ärenden företagas till avgörande:

- a) frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid revisorernas berättelse omfattar;
- b) val av styrelseledamöter och revisorer samt suppleanter för dem;
- c) inom lokalsjukkassa, val av ombud i centralsjukkassan.

Frågan om ansvarsfrihets beviljande må kunna uppskjutas till avgörande vid nytt ombudsmöte.

65 §.

Styrelsen för allmän sjukkassa äger, när den finner lämpligt, kalla ombuden till extra ombudsmöte. Enahanda rätt tillkommer tillsynsmyndigheten.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra ombudsmöte att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske. Har sådan påfordran skett, skola revisorerna ofördröjligen underrätta tillsynsmyndigheten därom. Efterkommer styrelsen ej inom en vecka revisorernas påfordran, äga revisorerna själva utlysa ombudsmöte. Äro icke samtliga revisorer ense om ombudsmötes utlysande, gäller den mening, varom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening som anse extra ombudsmöte ej böra hållas.

Extra ombudsmöte skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av minst en tredjedel av samtliga ombud.

66 §.

Ombudsmöte tillkommer, utöver vad i 64 § sägs,

- a) att fastställa den allmänna sjukkassans förvaltningsstat för nästföljande kalenderår;

- b) att besluta angående föryttrande av fast egendom eller belastande av sådan egendom med inteckning för gäld;
- c) att besluta angående ändring av kassans stadgar;
- d) att avgiva yttranden i frågor, som av kassans styrelse eller tillsynsmyndigheten hänskjutas till ombudsmöte.

67 §.

Å ombudsmöte må ärende, som ej blivit angivet i kallelsen till mötet, icke företagas till avgörande, om det ej enligt 64 § skall förekomma å mötet eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras eller av tillsynsmyndigheten hänskjutits till ombudsmötet.

Hava de ärenden, som skola företagas till behandling å ombudsmöte, blivit ombuden särskilt meddelade på sätt och å tid före mötet, som i stadgarna angives beträffande kallelse till ombudsmöte, skall anses, som om ärendena varit upptagna i kallelsen till mötet.

Önskar lokalsjukkassa, att ärende skall upptagas till behandling å ombudsmöte i den centralsjukkassa, till vilken lokalsjukkassan är ansluten, eller önskar ombud i lokalsjukkassa eller i centralsjukkassa, vars verksamhetsområde utgöres enbart av stad, att ärende skall upptagas till behandling å ombudsmöte i kassan, skall lokalsjukkassan eller ombudet skriftligen anmäla detta till styrelsens ordförande eller, vid förfall för honom, vice ordförande, vilken, därest anmälningen inkommit inom erforderlig tid före mötet samt ärendet är av beskaffenhet att kunna företagas av sådant möte, har att tillse, att detsamma i kallelsen till mötet uppföres bland överläggningssämnena.

De ärenden, som företagas till avgörande av ombudsmöte, skola, där ej fråga är om val, förut vara vederbörligen beredda av den allmänna sjuk-kassans styrelse. Val må beredas av därför särskilt utsedda ombud. Vad nu sagts om val gäller även ärende, som av tillsynsmyndigheten hänskjutits till ombudsmötet.

68 §.

Varje ombud äger en röst. Ombud må ej låta rösträtten utövas av annan.

Ombudsmöte är beslutfört, då mer än halva antalet ombud är närvarande. Begäres omröstning, skall sådan verkställas och utom vid val ske öppet. Såsom mötets beslut gäller den mening, om vilken de flesta röstande förena sig, och vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden. Val avgöres dock vid lika röstetal genom lottning.

Vid ombudsmöte skall utses ordförande att leda förhandlingarna. Under dennes överinseende skall genom styrelsens försorg föras protokoll, som skall till riktigheten vitsordas av två i mötet deltagande ombud. Senast fyra veckor efter mötet skall protokollet vara tillgängligt för den allmänna sjuk-kassans medlemmar.

Styrelse och firmateckning.

69 §.

Styrelsen för allmän sjukkasse tillkommer att besluta i kassans angelägenheter, i den mån de ej skola handhavas av ombudsmöte eller i särskilt föreskriven ordning.

Styrelse för centralsjukkasse skall bestå av minst sju och högst nio ledamöter. För ledamot skall finnas suppleant. En ledamot och suppleanten för honom utses av tillsynsmyndigheten, en ledamot och suppleanten för honom av medicinalstyrelsen samt en ledamot och suppleanten för honom av landstinget eller, där fråga är om centralsjukkasse, vars verksamhetsområde utgöres enbart av stad, av stadsfullmäktige. Hava två landstingsområden förenats till ett centralsjukkasseområde skall vardera landstinget utse en ledamot och suppleanten för honom; utgöres centralsjukkasseområde av landstingsområde och stad, som ej deltagar i landsting, utses en ledamot och suppleanten för honom av landstinget samt en ledamot och suppleanten för honom av stadsfullmäktige. Övriga styrelseledamöter och suppleanter väljas å ombudsmöte.

Styrelse för lokalsjukkasse skall bestå av minst fem och högst sju ledamöter. För ledamot skall finnas suppleant. En ledamot och suppleanten för honom utses av styrelsen för den centralsjukkasse, till vilken lokalsjuk-kassan är ansluten. Övriga styrelseledamöter och suppleanter väljas å ombudsmöte.

Är styrelseledamot förhindrad tjänstgöra, skall till tjänstgöring i första hand inkallas den för honom utsedde suppleanten.

70 §.

De styrelseledamöter, som skola väljas å ombudsmöte, utses för tiden från det möte, då valet äger rum, till det ordinarie ombudsmötet andra året därefter. Av de första gången valda skall dock hälften eller, om antalet valda ej är delbart med två, hälften av det med ett minskade antalet avgå vid det ordinarie ombudsmötet året efter valet.

Styrelseledamot må skiljas från uppdraget genom beslut av den som utsett honom.

Avgår styrelseledamot, som valts av ombudsmöte, innan den tid, för vilken han blivit utsedd, gått till ända och är styrelsen ej beslutför med kvarstående ledamöter och suppleanter, åligger det dessa att ofördröjligen föranstalta om fyllnadsval.

71 §.

Ledamot av styrelsen för allmän sjukkasse skall vara svensk medborgare samt medlem i kassan eller familjemedlem till sådan medlem. Den som ej råder över sig och sitt gods må ej vara styrelseledamot.

72 §.

Styrelsen väljer inom sig ordförande och vice ordförande. Äro både ordföranden och vice ordföranden hindrade att inställa sig till styrelsesammanträde, äger styrelsen utse en ledamot att för tillfället föra ordet. Vid styrelsens sammanträden skola under ordförandens överinseende föras protokoll, vilka skola till riktigheten bestyrkas av ordföranden och ytterligare en vid sammanträdet närvarande.

Styrelsen är beslutför, då mer än halva antalet ledamöter är närvarande. Till styrelsesammanträde skola dock, såvitt ske kan, samtliga ledamöter kallas. Såsom styrelsens beslut gäller den mening, om vilken de flesta röstande förena sig, och vid lika röstetal den mening, som biträdades av ordföranden.

Ledamot av styrelsen äger ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och den allmänna sjukkassan eller rörande hans försäkring i kassan. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan kassan och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot kassans. Vad sålunda är stadgat äger motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

Minst sex veckor före det ordinarie ombudsmötet skall styrelsen till revisorerna avlämna en av styrelsens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse för det senast förflutna året.

Styrelsen skall varje år upprätta förslag till förvaltningsstat för nästföljande år. Förslaget skall hållas tillgängligt för medlemmarna minst två veckor före det ombudsmöte, å vilket förslaget skall behandlas.

73 §.

Styrelsen äger bemyndiga styrelseledamot eller befattningshavare hos den allmänna sjukkassan att teckna kassans firma (*firmatecknare*) samt uppdraga åt styrelseledamot eller befattningshavare hos kassan att å styrelsens vägnar fatta beslut i de löpande förvaltningsangelägenheter, beträffande vilka så lämpligen kan ske. Sådant bemyndigande eller uppdrag skall antecknas till styrelsens protokoll.

Styrelsen äger handla å kassans vägnar i förhållande till tredje man samt företräda kassan inför domstolar och andra myndigheter. Samma behörighet tillkommer firmatecknare. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller firmatecknare, är, i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

Har styrelsen bestämt, att rätten till firmateckning må av firmatecknare utövas allenast i förening med annan, skall det lända till efterrättelse.

74 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för allmän sjukkasse, bör undertecknas med kassans firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, även underskriva sina namn. Har handlingen ej undertecknats med kassans firma och framgår ej av dess innehåll, att den utfärdats å kassans vägnar, svara de, som underskrivit handlingen, för vad genom denna må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

75 §.

Vad enligt rättegångsbalken gäller i fråga om behörighet att för allmän sjukkassas räkning mottaga delgivning i rättegång skall äga motsvarande tillämpning då annat meddelande skall delgivas sådan kassa.

Vill styrelsen väcka talan mot kassan, skall styrelsen utlysa ombudsmöte för val av ställföreträdare att föra kassans talan i tvisten. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å mötet.

76 §.

Styrelsen och firmatecknare i allmän sjukkasse skola i sin förvaltning av kassans angelägenheter ställa sig till efterrättelse denna lag och andra för kassans verksamhet gällande författningar samt kassans stadgar, så ock de föreskrifter, som av ombudsmöte eller, såvitt rör firmatecknare, av styrelsen meddelas, där de ej finnas strida mot denna lag eller annan författning.

77 §.

Vad i denna lag finnes stadgat angående styrelseledamot skall i tillämpliga delar gälla beträffande suppleant.

Har suppleant utövat styrelseledamots befogenhet, är den omständigheten, att förutsättning för hans inträde i styrelsen saknades, utan verkan mot envar, som ej visas hava insett eller bort inse nämnda förhållande.

Räkenskaper, fonder och revision.

78 §.

I avseende å förändret av allmän sjukkassas räkenskaper må särskilda föreskrifter meddelas av tillsynsmyndigheten att gälla utöver dem, som kassan jämligt bokföringslagen har att iakttaga. Lokalsjukkasse har härjämte att i fråga om bokföring och kassarörelse följa de anvisningar, som lämnas av centralsjukkassan.

Räkenskapsavslutning skall ske för kalenderår samt vara verkställd inom lokalsjukkasse före utgången av nästföljande februari månad och inom centralsjukkasse före utgången av nästföljande april månad.

Särskilda räkenskaper skola hållas för den obligatoriska försäkringen och särskilda för den frivilliga försäkringen.

79 §.

Då bokslut är uppgjort för centralsjukkassa, skall till särskilda fonder avsättas

a) vad av kassans inkomster från den obligatoriska försäkringen ej åtgått för löpande utgifter under det år bokslutet avser (*fonden för den obligatoriska försäkringen*);

b) vad av inkomsterna från den frivilliga försäkringen ej åtgått för löpande utgifter under nämnda tid (*fonden för den frivilliga försäkringen*).

Vardera fondens kapital och avkastning må tagas i anspråk allenast i den mån beträffande vederbörande försäkring kassans inkomster ej förslå till täckande av dess löpande utgifter.

Tillgångar motsvarande ifrågavarande fonder skola redovisas

- 1) i obligationer, som utfärdats eller garanterats av staten;
- 2) i Sveriges allmänna hypoteksbanks eller konungariket Sveriges stads-
hypotekskassas obligationer;
- 3) i fordringsbevis, utfärdade av riksbanken, postverket, svenskt bankaktiebolag, svensk sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit;
- 4) i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;
- 5) i skuldförbindelser, för vilka kassan äger säkerhet genom inteckning uti annan i stad, köping eller municipalsamhälle belägen fastighet än industrifastighet eller uti jordbruksfastighet å landet inom sextio procent av senast fastställda taxeringsvärde, därvid i taxeringsvärdet å jordbruksfastighet icke må inräknas värdet av växande skog, dock att i varje fall åbyggnad å egendom skall, för att inteckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försett brandförsäkringsbolag inom riket;
- 6) med tillsynsmyndighetens medgivande i fastighet, avsedd för kassans verksamhet; och skall i fråga om brandförsäkring av åbyggnad gälla vad vid 5) stadgas.

Utän hinder av vad ovan föreskrivits må centralsjukkassa med tillsynsmyndighetens medgivande såsom tillgång i förevarande fonder redovisa lån till lokalsjukkassa så ock värdet av inventarier, som anskaffats för centralsjukkassans verksamhet, under förutsättning dock att nedskrivning av sagda värde sker med minst en tiondel varje år.

80 §.

Då bokslut är uppgjort för lokalsjukkassa, skall vad av kassans inkomster ej åtgått för löpande utgifter under det år bokslutet avser avsättas till fond.

Beträffande denna fond skall vad i 79 § andra och tredje styckena stadgas äga motsvarande tillämpning.

81 §.

Styrelsens förvaltning och den allmänna sjukkassans räkenskaper skola granskas av revisorer.

Årligen skola utses inom centralsjukkassa tre och inom lokalsjukkassa två revisorer samt lika många suppleanter för dem. Inom centralsjukkassa utses en revisor och en suppleant av tillsynsmyndigheten samt övriga revisorer och suppleanter av ombudsmöte. Inom lokalsjukkassa utses en revisor och en suppleant av styrelsen för centralsjukkassan samt den andre revisorn och suppleanten av ombudsmöte i lokalsjukkassan.

Revisors uppdrag utgår ej före det ordinarie ombudsmöte, vid vilket revisorernas berättelse framlägges. Revisor må skiljas från uppdraget genom beslut av den som utsett honom.

Revisor skall hava den erfarenhet beträffande och insikt i ekonomiska förhållanden, som med hänsyn till kassans verksamhet erfordras för uppdraget. Till revisor må ej utses den, som är i kassans eller styrelseledamots tjänst, ej heller nära anhörig till styrelseledamot.

82 §.

Revisor äger när som helst inventera kassans medel och övriga tillgångar samt granska dess böcker, räkenskaper och andra handlingar. Styrelsen eller verkställande tjänsteman, varom i 84 § sägs, må ej vägra att lämna av revisor begärd upplysning angående förvaltningen.

Revisorerna hava att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som tillsynsmyndigheten meddelar, så ock de särskilda föreskrifter, som meddelas av ombudsmöte och ej innefatta inskränkning i revisorernas i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot kassans stadgar.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår över granskningen avgiva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före det ordinarie ombudsmötet.

Talan mot styrelse och revisorer.

83 §.

Varder talan å styrelsens förvaltning för den tid, revisorernas berättelse omfattar, ej anställd inom ett år från det berättelsen framlades å ombudsmöte, skall så anses, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Utän hinder av att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas på att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot

honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen avsett även nämnda handling.

Talan för allmän sjukkasse om skadestånd mot revisor på grund av hans uppdrag må ej anställas, sedan två år förflutit från det revisorerens berättelse framlades å ombudsmöte, såvida icke talan grundas på att revisor begått brottslig handling.

Befattningshavare hos allmän sjukkasse.

84 §.

Hos allmän sjukkasse skall, därest tillsynsmyndigheten ej annat medgiver, vara anställd en verkställande tjänsteman, vilken i enlighet med de anvisningar, som lämnas av kassans styrelse, har att leda arbetet inom kassan. Verkställande tjänsteman, som ej är styrelseledamot, äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Verkställande tjänsteman tillsättes och entledigas i centralsjukkasse av tillsynsmyndigheten och i lokalsjukkasse av centralsjukkassans styrelse. Innan verkställande tjänsteman hos allmän sjukkasse tillsättes eller entledigas, skall yttrande inhämtas från kassans styrelse.

Verkställande tjänstemans avlönings- och pensionsförmåner skola på förslag av kassans styrelse bestämmas av tillsynsmyndigheten.

85 §.

Annan befattningshavare hos allmän sjukkasse än verkställande tjänsteman tillsättes och entledigas av kassans styrelse. Inom centralsjukkasse skall dock förtroendeläkare, som i 90 § sägs, efter kassans hörande tillsättas och entledigas av medicinalstyrelsen. Kassan är beträffande avlönings- och andra anställningsvillkor för sådan läkare pliktig ställa sig till efterrättelse de anvisningar, som på förslag av medicinalstyrelsen meddelas av tillsynsmyndigheten.

Förhållandet mellan centralsjukkasse och därtill ansluten lokalsjukkasse.

86 §.

Lokalsjukkasse ansvarar för utgivandet av ersättning enligt den obligatoriska sjukvårdsförsäkringen. Av utgifterna härför äger kassan att från vederbörande centralsjukkasse återfå tre fjärdedelar eller, i fråga om sjukvårdsersättning till barn, som i 7 § andra stycket avses, hela beloppet.

Med avseende å sjukhjälp enligt den obligatoriska sjukpenningförsäkringen ansvarar lokalsjukkasse för de nittio första sjukhjälpdagarna vid varje sammanhängande sjuklighetstillstånd samt centralsjukkasse för tiden därefter.

87 §.

Lokalsjukkassa har att på begäran av den centralsjukkassa, vartill den är ansluten, utöva nödig sjukkontroll och att för centralsjukkassans räkning utbetala sjukhjälp.

I fråga om den frivilliga försäkringen har lokalsjukkassa därutöver att enligt centralsjukkassans bestämmande för dess räkning meddela sådan försäkring samt att handhava uppbörden av avgifterna för densamma.

88 §.

Centralsjukkassa är pliktig att enligt de närmare bestämmelser, som utfärdas av tillsynsmyndigheten, utan ersättning biträda ansluten lokalsjukkassa vid dennas bokförings- och statistikarbete.

Utan särskilt bemyndigande äger centralsjukkassa granska ansluten lokalsjukkassas räkenskaper och övriga handlingar samt inventera dess medel och värdehandlingar. Sådan granskning och inventering skall verkställas minst en gång årligen.

Representant för centralsjukkassa äger närvara vid ombudsmöten och styrelsesammanträden i ansluten lokalsjukkassa.

Sjukkontroll.

89 §.

Allmän sjukassa skall genom anordnande av sjukkontroll tillse att missbruk av försäkringen hindras. Lokalsjukkassa har därvid att iakttaga de föreskrifter, som lämnas av centralsjukkassan.

Tillsynsmyndigheten äger utfärda erforderliga föreskrifter angående sjukkontrollens anordnande inom de särskilda sjukkasseområdena.

90 §.

Hos centralsjukkassa skola förtroendeläkare till erforderligt antal vara anställda.

Förtroendeläkare skall biträda vid sjukkontrollen inom centralsjukkassans verksamhetsområde samt även i övrigt tillhandagå kassan i frågor, som kräva medicinsk sakkunskap. Han skall även söka främja samarbetet mellan allmän sjukassa och inom dess område verksamma läkare.

Registrering och tillsyn.

91 §.

I denna lag föreskriven registrering av och tillsyn å allmänna sjukassor handhaves av en för hela riket gemensam tillsynsmyndighet.

Hos tillsynsmyndigheten skall föras ett register över allmänna sjukassor (*sjukkasseregister*) för inskrivning av de uppgifter, vilka enligt denna lag

skola anmälas för registrering eller vilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrivet.

92 §.

Anmälan till sjukkasseregistret skall ingivas eller med posten insändas till tillsynsmyndigheten.

Har ej, då registrering av allmän sjukkasse sökes, varje styrelseledamot och styrelsesuppleant så ock i övrigt envar, som ensam eller i förening med annan är bemyndigad att teckna kassans firma, å ansökningen egenhändigt skrivit sin av vittnen styrkta namnteckning, skall vid ansökningen fogas en särskild bilaga, därå namnteckningen finnes och blivit styrkt av vittnen. På samma sätt skall förfaras, då anmälan sker därom, att styrelseledamot eller suppleant blivit utsedd eller att eljest någon, ensam eller i förening med annan, blivit berättigad att teckna firman.

93 §.

Beviljas registrering av allmän sjukkasse, skall tillsynsmyndigheten låta i registret införa

- 1) dagen för stadgarnas antagande;
- 2) kassans firma;
- 3) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 4) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna kassans firma, dennes fullständiga namn och hemvist;
- 5) av vilka och huru kassans firma skall tecknas, där den ej tecknas allenast av styrelsen.

Det ena av de till tillsynsmyndigheten ingivna exemplaren av stadgarna skall förses med bevis om antagandet till allmän sjukkasse och registreringen samt återställas till sökanden.

94 §.

Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, skall, där registrering beviljas, vad sålunda anmäls anmärkas i registret. Samma lag gäller, där åt administratorer på sätt i 99 § sägs uppdragits att handhava allmän sjukkassas angelägenheter eller sådant uppdrag upphört.

Registreras ändring i allmän sjukkassas stadgar, skall ena exemplaret av det protokoll, som innehåller beslutet om ändringen, återställas till sökanden, försett med bevis om registreringen.

95 §.

Anmälningsskrifter med därvid fogade handlingar skola, särskilt för varje allmän sjukkasse, förvaras såsom bilagor till registret.

96 §.

Mot den, som inhämtat kännedom om vad registret beträffande visst förhållande innehåller å den tid, varom fråga är, kan ändring i samma förhållande ej åberopas med laga verkan, med mindre han visas hava ägt vetenskap om ändringen.

97 §.

Det åligger allmän sjukkassas styrelse att varje år före utgången av juli månad till tillsynsmyndigheten ingiva styrkt avskrift av styrelsens och revisorernas berättelser angående föregående räkenskapsår samt av protokoll, upptagande de beslut, som ombudsmötet fattat i anledning av nämnda berättelser.

Centralsjukkassas styrelse har att inom tid som i första stycket sägs till tillsynsmyndigheten ingiva i enlighet med fastställt formulär upprättad statistisk redogörelse rörande kassans och envar av de till denna anslutna lokalsjukkassornas verksamhet under året. Redogörelsen skall vara underskriven av styrelsens ordförande och kassans verkställande tjänsteman.

Finner tillsynsmyndigheten nödigt att av allmän sjukkassa infordra ytterligare upplysningar, skola sådana ofördröjligen lämnas av kassans styrelse.

Allmän sjukkassas styrelse är pliktig att när som helst bereda tillsynsmyndigheten eller dess ombud tillfälle att inventera kassans medel samt att granska kassans böcker, räkenskaper och andra handlingar så ock att lämna dem tillträde till ombudsmöte.

98 §.

Tillsynsmyndigheten skall tillse, att allmän sjukkassas verksamhet står i överensstämmelse med denna lag och andra rörande verksamheten utfärdade författningar och föreskrifter. Tillsynsmyndigheten har vidare att övervaka verksamhetens ekonomiska utveckling och därvid, om så finnes erforderligt, försäkringstekniskt utreda kassans ställning. Jämväl i övrigt skall tillsynsmyndigheten vaka över verksamheten samt tillhandagå kassan med råd och upplysningar.

Tillsynsmyndigheten äger fastställa för kassornas verksamhet erforderliga formulär; och kassa skall vara pliktig att i föreskriven ordning begagna formulären.

99 §.

Finner tillsynsmyndigheten, att anledning till anmärkning förekommer mot allmän sjukkassas verksamhet, äger tillsynsmyndigheten meddela kassan anvisning att vidtaga den åtgärd eller den förändring av verksamheten, som prövas erforderlig, därvid tillsynsmyndigheten skall bestämma viss skälig tid, inom vilken anvisad åtgärd eller förändring skall hava vidtagits.

Underlåter kassan att ställa sig sålunda meddelad anvisning till efterrättelse, må tillsynsmyndigheten uppdraga åt två eller flera personer att i

egenskap av administratörer handhava kassans angelägenheter under viss tid, dock längst intill dess, efter nyval av ombud, som i 61 § avses, ombudsmöte utsett styrelseledamöter och dessa trätt i tjänst. Administratörer hava att i denna egenskap fullgöra de på ombudsmöte och styrelse enligt denna lag ankommande åliggandena, dock ej sådana, som i 64 § avses, och skall i tillämpliga delar beträffande dem gälla vad i denna lag stadgas angående ombudsmöte samt styrelse eller styrelseledamöter. Det åligger administratörer att ställa sig till efterrättelse de särskilda bestämmelser angående uppdragets fullgörande, som må utfärdas av tillsynsmyndigheten.

Uppdrag att vara administrator må när som helst återkallas av tillsynsmyndigheten. Arvode till administrator skall utgivas av kassan efter de grunder, som fastställas av tillsynsmyndigheten.

100 §.

Närmare föreskrifter om tillsynsmyndighetens organisation samt om sjuk-kassaregistrets förande och tillsynsmyndighetens verksamhet i övrigt meddelas av Konungen.

Besvär m. m.

101 §.

Över allmän sjukkassas beslut i ärende angående försäkring enligt denna lag må klagan föras hos tillsynsmyndigheten genom besvär, vilka skola inlämnas till kassan eller dit insändas med posten. Besvären skola hava kommit kassan tillhanda senast inom en månad efter det klaganden erhållit kännedom om beslutet. Kassan har att inom två veckor därefter med eget yttrande översända besvären till tillsynsmyndigheten. Den omständigheten, att besvären av klaganden ingivits eller insänts direkt till tillsynsmyndigheten, utgör ej hinder för besvärens upptagande till prövning, därest de inkommit till tillsynsmyndigheten före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skall tillsynsmyndigheten omedelbart överlämna besvären till vederbörande kassa för behandling som ovan sagts.

Tillsynsmyndigheten äger, ändå att klagan icke förts, till prövning upptaga ärende som i första stycket avses.

102 §.

Uppstår tvist mellan allmänna sjukkassor, skall tvisten, där den avser tolkningen eller tillämpningen av denna lag och ej kan biläggas i godo, på yrkande av någon av kassorna avgöras av tillsynsmyndigheten.

103 §.

Mot tillsynsmyndighetens beslut i fråga, varom i 101 och 102 §§ förmäles, må talan ej fullföljas med mindre tillsynsmyndigheten meddelat tillstånd därtill. Sådant tillstånd skall lämnas, där utgången av ärendet kan

antagas vara av synnerlig betydelse för part eller där någon av dem, som inom tillsynsmyndigheten deltagit i behandlingen av ärendet, yppat avvikande mening. Klagan föres hos Konungen genom besvär, vilka skola inlämnas eller insändas med posten till socialdepartementet. Besvären skola hava inkommit till departementet senast inom en månad efter det klaganden erhållit del av tillsynsmyndighetens beslut.

Tillsynsmyndighetens beslut i fråga, som i 101 och 102 §§ avses, går i verkställighet på sätt om domstols lagakraftätagande dom är stadgat; dock äger tillsynsmyndigheten, där talan mot dess beslut må föras, eller, om talan fullföljts, Konungen bestämma, att beslutet ej må verkställas förrän det vunnit laga kraft eller annorlunda förordnats.

Fråga, som i 101 och 102 §§ åsyftas, må ej prövas i annan ordning än här ovan sagts.

Särskilda bestämmelser.

104 §.

Minskas allmän sjukkassas verksamhetsområde, skall till den kassa, var- till medlemmar på grund härav överföras, av den förra kassans fondmedel utbetalas behörig andel, beräknad efter grunder som fastställas av tillsynsmyndigheten.

Allmän sjukkassa skall, därest Konungen så förordnar, helt eller delvis överlåta sin rörelse och sina tillgångar å annat försäkringsorgan. Överlåtes rörelsen helt, skall kassan gå i likvidation. I annan ordning må beslut om överlåtelse av kassas rörelse eller dess trädande i likvidation ej fattas.

I fråga om allmän sjukkassas likvidation samt upplösning skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i sådant avseende finnes föreskrivet i lagen om understödsföreningar, därvid dock skall iakttagas att i nämnda lag beträffande likvidator förekommande hänvisning till stadgande angående styrelse eller styrelseledamot skall avse bestämmelse härom i denna lag.

105 §.

Fordran å sjukhjälp, som inestår hos allmän sjukkassa, må ej för gäld tagas i mät.

Ej heller må rätt till sjukhjälp överlåtas, innan den försäkrade är berättigad att lyfta sjukhjälpen.

106 §.

Har försäkrad genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att fullgöra stadgad anmälningskyldighet eller annorledes förorsakat, att sjukhjälp till honom eller hans familjemedlem utgått eller utgått med för högt belopp, eller har sjukhjälp uppburits av någon, som ej ägt rätt därtill, och har han

skäligen bort inse detta, är han pliktig återbetala vad för mycket utbetalats, där ej den allmänna sjukkassan i särskilt fall finner anledning att helt eller delvis eftergiva sådan återbetalningsskyldighet.

I fall som i denna paragraf avses må i avräkning å vad för mycket utgått innehållas skäligt belopp av försäkrad tillkommande sjukhjälp, som därefter förfaller. Har försäkrad, till vilken sjukhjälp felaktigt utbetalats, övergått till annan sjukkassa, må sådan avräkning ske även å den sjukhjälp, vartill han må vara berättigad från nämnda kassa.

107 §.

Allmän sjukkassa äger ej av den, som framkallat sjukdom hos annan eller eljest i anledning av sjukdomen är pliktig att gälda skadestånd till försäkrad, återkräva sina utgifter för utgiven sjukhjälp.

Är någon på grund av vållande eller eljest pliktig att till försäkrad gälda skadestånd i anledning av sjukdomsfall, skall från skadeståndet avräknas vad den försäkrade på grund av den obligatoriska försäkringen uppburit eller ägt uppbära från allmän sjukkassa.

108 §.

Styrelseledamot, verkställande tjänsteman eller revisor i allmän sjukkassa, som vid fullgörandet av sitt uppdrag uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskyndat kassan skada, är pliktig att till kassan utgiva ersättning för skadan. Äro flera ersättningsskyldiga, skola de svara för ersättningen en för alla och alla för en. Sinsemellan skola de taga del i ersättningens gäldande efter vad som prövas skäligt med hänsyn till den större eller mindre skuld, som finnes ligga envar av dem till last, samt till omständigheterna i övrigt.

Samma lag gäller, där styrelseledamot eller annan, som i första stycket avses, genom att överträda denna lag eller föreskrift, som meddelats med stöd av densamma, eller kassans stadgar uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskyndat tredje man skada.

109 §.

Styrelseledamot, revisor och befattningshavare hos allmän sjukkassa må ej till obehörig yppa förhållande, om vilket han i sin nämnda egenskap erhållit kunskap och vilket avser enskilds personliga förhållanden, samt ej heller till obehörig utlämna handling, till vilken han i sin nämnda egenskap erhållit tillgång.

Den som bryter mot vad i första stycket är stadgat straffes med dagsböter, där ej brottet är att anse såsom tjänstefel. Böterna tillfalla kronan.

110 §.

Konungen äger träffa överenskommelse med främmande makt om tillämpning av denna lag å andra dess medborgare som vistas här i riket än dem å vilka lagen eljest är tillämplig.

Om lagens ikraftträdande m. m.

111 §.

Denna lag skall, i den mån ej nedan annorlunda stadgas, träda i kraft den 1 juli 1950, vid vilken tidpunkt förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor upphör att gälla.

Vad i lag eller särskild författning må vara föreskrivet med avseende å erkända sjukkassor samt avgifter till och sjukhjälp från dessa skall efter utgången av juni 1950 i stället gälla allmänna sjukkassor samt avgifter till och sjukhjälp från dessa.

Antagande av allmänna sjukkassor m. m.

112 §.

Till allmän sjukkassa skall i första hand antagas erkänd sjukkassa, som är verksam inom det för den allmänna sjukkassan avsedda verksamhetsområdet.

Landsting ävensom stad, som ej deltager i landsting, har att, därest allmän centralsjukkassa ej på annat sätt upprättas för landstingsområdet eller staden, svara för att sådan kassa upprättas. Om allmän lokalsjukkassa ej på annat sätt upprättas för lokalsjukkasseområde, åvilas ansvaret för att så sker den eller de inom lokalsjukkasseområdet belägna kommunerna.

113 §.

Ansökan om antagande till allmän sjukkassa skall göras av styrelsen för den förening, som önskar bliva antagen till allmän sjukkassa. Ansökan skall vara tillsynsmyndigheten tillhanda före den 1 januari 1949, då fråga är om antagande till centralsjukkassa, samt före den 1 juli 1949, såvitt angår antagande till lokalsjukkassa. Tillsynsmyndigheten må dock med hänsyn till särskilda omständigheter medgiva, att ansökningen ingives senare. Vid ansökningen skola fogas de uppgifter tillsynsmyndigheten bestämmer.

Innan förening antages till allmän sjukkassa, skall den hava antagit stadgar, avfattade på sätt i 56 § sägs, varjämte i fråga om allmän lokalsjukkassa tillsynsmyndigheten skall inhämta yttrande i ärendet från styrelsen för den centralsjukkassa, till vilken lokalsjukkassan skall vara ansluten.

Beslut, som på grund av vad i första och andra styckena sägs eller eljest erfordras för erkänd sjukkassas antagande till allmän sjukkassa eller för överlåtelse, varom nedan i 114 § förmåles, skall, utan hinder av att för den erkända sjukkassan gälla bestämmelser av annat innehåll, vara giltigt, därest det å föreningssammanträde biträts av de flesta röstande samt godkännes av tillsynsmyndigheten. Sålunda fattat beslut må ej sedermera utan tillsynsmyndighetens medgivande upphävas eller ändras. Ansökan om antagande till allmän sjukkassa, som gjorts med stöd av beslutet, är för den erkända sjukkassan bindande.

114 §.

Söker mer än en förening bliva antagen till centralsjukkassa eller lokalsjukkassa för samma område, skall tillsynsmyndigheten, där så finnes lämpligt, söka få till stånd överlåtelse enligt 66 § lagen om understödsföreningar på en av föreningarna av den eller de andras rörelse eller på en för ändamålet bildad förening av samtliga de sökandes rörelse. Kan överlåtelse som nu sagts ej åvägabringas eller finnes sådan lämpligen ej böra ifrågakomma, har tillsynsmyndigheten att pröva, vilken förening som må anses lämpligast, därvid, med beaktande jämväl av vad i 112 § första stycket sägs, hänsyn särskilt bör tagas till föreningarnas medlemsanslutning inom verksamhetsområdet.

115 §.

Antages erkänd sjukkassa till allmän sjukkassa och skola medlemmar i kassan enligt denna lag vara försäkrade i annan allmän sjukkassa eller sker utsträckning av den tid, under vilken i fråga om medlemmar i kassan annan allmän sjukkassa skall ansvara för utgivandet av sjukpenning, är den förra kassan pliktig att, i den omfattning och den ordning tillsynsmyndigheten bestämmer, till den senare kassan överföra medel, som vid tidpunkten för antagandet funnos avsatta för sjukhjälpsverksamhetens bedrivande.

Blir erkänd sjukkassa ej antagen till allmän sjukkassa och har dess rörelse ej överlåtits på sätt i 114 § sägs, skall kassan utan särskilt beslut den 1 juli 1950 träda i likvidation. Sådan kassa är, utan hinder av vad därutinnan må vara föreskrivet i kassans stadgar, pliktig att, enligt de föreskrifter tillsynsmyndigheten meddelar, till den eller de allmänna sjukkassor, till vilka medlemmarna skola höra, överföra de medel som vid utgången av juni 1950 funnos avsatta till sjukhjälpsfond.

116 §.

Har förening antagits till allmän centralsjukkassa, skola före den 1 juli 1949 styrelseledamöter och suppleanter för dem väljas till det antal, som enligt denna lag och de för kassan antagna stadgarna skall utses å ombudsmöte, att tjänstgöra till dess ombudsmöte utsett styrelseledamöter och suppleanter i enlighet med vad i lagen sägs. Vid valet skola tillämpas de för föreningen då gällande bestämmelserna angående val av styrelseledamöter och suppleanter. Motsvarande skall gälla där förening antagits till allmän lokalsjukkassa; dock skall valet i detta fall ske före den 1 januari 1950.

De som enligt vad i 69 § stadgas hava att utse övriga styrelseledamöter och suppleanter i allmänna sjukkassor skola göra detta, vad beträffar centralsjukkassa före den 1 juli 1949 och såvitt angår lokalsjukkassa före den 1 januari 1950. Därvid skall i stället för vad i 71 § sägs om medlem i kassan eller familjemedlem gälla att ledamoten eller suppleanten är man-

talsskriven inom kassans verksamhetsområde. Uppgift å de sålunda utsedda skall senast nämnda dagar tillställas tillsynsmyndigheten och vederbörande kassa.

Styrelse som i första och andra styckena avses skall, därest annan styrelse finnes för kassan, icke träda i tjänstgöring förrän den 1 juli 1950 men i annat fall så snart den blivit fulltalig. Uppdrag för styrelseledamot, som utsetts i annan ordning, skall upphöra med utgången av juni 1950, ändå att den tid, för vilken ledamoten utsetts, ej gått till ända.

Styrelsen för samt befattningshavare hos förening, som antagits till allmän sjukkasse, äga vidtaga sådana åtgärder, som erfordras i anledning av denna lags ikraftträdande.

117 §.

Före den 1 april 1950 skola, såvitt angår lokalsjukkasse samt central-sjukkasse, vilkens verksamhetsområde utgöres enbart av stad, utses ombud för 1950 och 1951 års ombudsmöten. Lokalsjukkasse skall före den 1 juli 1950 för tid, som nu sagts, utse ombud i den centralsjukkasse, till vilken den är ansluten, och skall, där så finnes erforderligt, särskilt ombudsmöte utlysas för valets förrättande.

Beträffande sådant ombud skall i stället för vad i 61 § tredje stycket stadgas om medlem i kassan eller familjemedlem gälla att ombudet skall vara mantalsskrivet inom kassans verksamhetsområde.

Övergångsbestämmelser för medlemmar i erkända sjukkassar.

118 §.

I samband med ikraftträdandet av denna lag skall envar, som vid utgången av 1949 var medlem i erkänd sjukkasse och som är försäkringspliktig enligt lagen, så ock sådan gift kvinna, som i 6 § första stycket avses, överföras till vederbörande allmänna sjukkasse, den försäkringspliktige såsom medlem och kvinnan såsom familjemedlem.

Den omständigheten, att medlem i erkänd sjukkasse ej fyllt sexton år, skall ej utgöra hinder för hans överförande såsom medlem. Beträffande sådan medlem skall ej gälla vad i denna lag stadgas angående familjemedlem.

119 §.

Vid tillämpningen av vad i 6 § andra stycket a) stadgas skall beträffande medlem i erkänd sjukkasse, som vid utgången av juni 1950 vårdas å sjukvårdsanstalt, medräknas den tid sjukhusvården pågått före lagens ikraftträdande. Den som vid utgången av juni 1950 var medlem i erkänd sjukkasse skall i intet fall på grund av nämnda stadgande vara undantagen från försäkringsplikt förrän rätten till sjukhjälp upphört.

120 §.

Är någon vid utgången av juni 1950 berättigad att uppbära sjukpenning från erkänd sjukkasse, skall följande gälla:

a) Vid beräkning av sjukhjälptiden skall medräknas tid före den 1 juli 1950, för vilken erkänd sjukkasse utgivit eller haft att utgiva sjukpenning på grund av samma sjuklighetstillstånd eller tidigare sådant tillstånd, varmed den ifrågavarande sjukdomen sammanhänger.

b) Den som enligt 9 § icke må vara sjukpenningförsäkrad äger likväl uppbära sjukpenning enligt de vid utgången av juni 1950 å honom tillämpliga föreskrifterna.

c) Beträffande den som enligt 9 § skall vara sjukpenningförsäkrad skola för det sammanhängande sjuklighetstillstånd varom fråga är gälla de vid utgången av juni 1950 å den försäkrade tillämpliga bestämmelserna om rätt till sjukpenning, i den mån han därigenom blir berättigad till sjukpenning för längre tid än eljest eller till sjukpenning för viss tid med högre belopp än som eljest skolat tillkomma honom såsom sjukpenning jämte make- och barn tillägg för den tiden.

Vad ovan under a) — c) sägs skall ock gälla, där den som vid utgången av juni 1950 var medlem i erkänd sjukkasse och då ej ägde uppbära sjukpenning därefter drabbas av sjukdom, som utgör fortsättning av ett tidigare sjuklighetstillstånd, för vilket han ägt erhålla sjukpenning i sådan kassa.

Vid prövning, huruvida sjukdom skall anses utgöra fortsättning av tidigare sjuklighetstillstånd, skall vad i 27 § andra stycket är stadgat äga motsvarande tillämpning, därvid dock beträffande annan än den som vid utgången av juni 1950 äger uppbära sjukpenning skall iakttagas, att fortsättning av det tidigare sjuklighetstillståndet ej skall anses föreligga av allenast den anledningen, att sjukdomsfallet inträffat inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken sjukpenning utgivits av erkänd sjukkasse.

Tillsynsmyndigheten äger meddela särskilda föreskrifter om beloppet av de avgifter som den försäkrade har att erlägga, i fall där enligt vad ovan sägs äldre bestämmelser om sjukhjälp skola tillämpas.

121 §.

Sådan medlem i allmän sjukkasse, som vid utgången av juni 1950 var medlem i erkänd sjukkasse, må utan hinder av att han ej uppfyller de i 47 § andra stycket stadgade villkoren erhålla frivillig försäkring, såframt han före den 1 oktober 1950 gör framställning därom.

Där på grund av före den 1 juli 1950 gjord ansökan frivillig försäkring beviljas någon, som den 1 april 1950 i erkänd sjukkasse var tillförsäkrad mer omfattande sjukhjälp än som tillkommer honom enligt den obligatoriska försäkringen, skall väntetid icke tillämpas; dock skall i fall som nu sagts vad i 50 § första stycket andra och tredje punkterna stadgas äga motsvarande tillämpning.

Därest i allmän sjukkasse storleken av avgifterna för den frivilliga försäkringen gjorts beroende av medlemmens ålder vid inträdet i den frivilliga försäkringen, skall beträffande medlem som överförs från erkänd sjukkasse hänsyn tagas till hans ålder vid inträdet i erkänd sjukkasse eller, om han omedelbart före inträdet i sådan kassa tillhört annan statsunderstödd sjukkasse, vid inträdet i kassa av sistnämnda slag.

Övergångsbestämmelser för andra än medlemmar i erkända sjukkassar.

122 §.

Det åligger envar, som före den 1 juli 1949 fyllt femton år och blir försäkringspliktig jämligt denna lag, att, därest han ej vid utgången av 1949 är medlem i erkänd sjukkasse, före den 1 februari 1950 anmäla sig till inträde i vederbörande allmänna lokalsjukkasse eller, där sådan ej finnes, i vederbörande allmänna centralsjukkasse. På grund av sådan anmälan skall den som finnes vara försäkringspliktig inskrivas såsom medlem i kassan från och med den 1 juli 1950.

Underlåter någon att företaga anmälan som i första stycket avses, skall han ändock inskrivas såsom medlem i kassan från och med den 1 juli 1950; och skall han i sådant fall vara skyldig att, därest ej giltigt skäl för underlåtenheten förelegat, erlagga dubbla avgifter för juli, augusti och september 1950.

123 §.

Vårdas annan än medlem i erkänd sjukkasse vid utgången av juni 1950 å sjukvårdsanstalt, skall vid tillämpningen av 6 § andra stycket a) medräknas den tid sjukhusvården pågått före lagens ikraftträdande.

Vad i första stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning i fall som i 6 § andra stycket c) avses.

124 §.

Där den, som den 1 juli 1950 blir försäkrad i allmän sjukkasse men som icke omedelbart dessförinnan var medlem i erkänd sjukkasse, vid utgången av juni 1950 lider av sjukdom som i 21 § avses skall vid beräkning av sjukhjälptiden medräknas den tid, varunder sjuklighetstillståndet eller tidigare sådant tillstånd med vilket den ifrågavarande sjukdomen sammanhänger, varat före lagens ikraftträdande. Vid prövning, huruvida sjukdom skall anses utgöra fortsättning av tidigare sjuklighetstillstånd, skall vad i 27 § andra stycket stadgas äga motsvarande tillämpning, därvid vad som sägs om tid, för vilken sjukpenning utgivits, skall hava avseende å tid, under vilken arbetsoförmåga på grund av sjukdom förelegat.

Vad i första stycket sägs skall ock gälla, om försäkrad som där avses

efter utgången av juni 1950 drabbas av sjukdom, som äger medicinskt samband med dessförinnan inträffat sjukdomsfall, såvida den försäkrade inom två år före insjuknandet vid något tillfälle varit arbetsoförmögen på grund av det tidigare sjukdomsfall.

Tillämpningsföreskrifter.

125 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för lagens tillämpning, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av tillsynsmyndigheten.

Socialvårdskommitténs förslag
till
Lag
om allmän sjukförsäkring.

Allmänna bestämmelser om försäkringsplikt m. m.

1 §.

1 mom. Envar i Sverige bosatt svensk medborgare är, där ej nedan anorlunda stadgas, pliktig att från och med ingången av kalendermånaden efter den, under vilken han fyllt sexton år, vara försäkrad i enlighet med denna lag för erhållande av sjukhjälp (sjukförsäkrad). På grund av sådan försäkring skall i fall, som nedan sägs, sjukhjälp jämväl utgivas till försäkringspliktigs familjemedlemmar.

Försäkringsplikt, som nu sagts, åvilar jämväl å svenskt fartyg anställd svensk medborgare, som ej är bosatt i Sverige, ävensom i Sverige bosatt och mantalsskriven icke svensk medborgare.

2 mom. I denna lag föreskriven försäkringsplikt fullgöres genom medlemskap i allmän sjukkassa. Annan än försäkringspliktig må ej vara medlem av sådan kassa.

2 §.

Försäkringspliktig är ej:

a) gift kvinna, som sammanlever med sin man, om denne är försäkrad jämlikt denna lag och hennes årsinkomst av förvärvsarbete, beräknad enligt de i 15—17 §§ angivna grunder, ej uppgår till minst 900 kronor;

b) den som på grund av sjukdom eller av sjukdom föranlett stadigvarande men eller på grund av vanförhet under sjuhundratrettio dagar i följd vårdats å sjukvårdsanstalt, så länge vården därefter pågår;

c) den som är omhändertagen å anstalt för obildbara sinnesslöa;

d) den som undergår frihetsstraff eller tvångsarbete, då den ådömda straff- eller tvångsarbets tiden överstiger två år;

e) den som undergår förvaring eller internering i säkerhetsanstalt; samt

f) därest Konungen så förordnar, den som är sjukförsäkrad enligt utländsk lag.

Finnes sannolikt, att försäkringspliktig på grund av vad i 26 § sägs ej kan komma att bliva berättigad till sjukhjälp eller allenast bliva berättigad till sådan i ringa mån, må han på därom gjord framställning tills vidare av tillsynsmyndigheten befrias från försäkringsplikten.

3 §.

Envar försäkringspliktig skall vara *sjukvårdsförsäkrad* samt erlægga avgift därför ävensom för sjukvårdsförsäkring av familjemedlemmar och i 9 § 2 mom. omförmälda barn.

4 §.

1 mom. Försäkringspliktig, vilkens årsinkomst av förvärvsarbete, beräknad enligt de i 15—17 §§ angivna grunder, uppgår till minst 600 kronor, skall vara försäkrad för erhållande av kontant sjukhjälp (*sjukpenningförsäkrad*) samt erlägga avgift därför och för den i 13 § andra stycket omfördälda sjukpenningförsäkringen av vissa gifta kvinnor.

2 mom. Sjukpenningförsäkrad må dock ej vara:

a) den å vilken allmänna tjänstepensionsreglementet, tjänstepensionsreglementet för de högre kommunala skolorna, folkskolans tjänstepensionsreglemente eller familjepensionsreglementet för prästerskapet äger tillämpning eller den som är fast anställd i manskapsgrad vid försvarsväsendet, även därest förstnämnda reglemente ej är tillämpligt å honom;

b) den som tillerkänts tilläggspension enligt lagen om folkpensionering eller invalidunderstöd enligt förordningen om invalidunderstöd, i vad avser tiden från och med månaden efter den, under vilken den första utbetalningen av tilläggspensionen eller invalidunderstödet kan ske, och därefter så länge rätt till sådan förmån föreligger;

c) den som för ett sammanhängande sjuklighetstillstånd ej vidare är berättigad till sjukpenning, i vad avser tiden intill dess han återvunnit arbetsförmåga; samt

d) den som fyllt 67 år och därefter uppburit sjukpenning för den längsta tid han äger uppbära sådan.

3 mom. Befrielse från skyldigheten att vara sjukpenningförsäkrad må medgivas:

a) annan befattningshavare i statens tjänst än i 2 mom. a) avses;

b) annan befattningshavare i kommuns tjänst än i 2 mom. a) avses, därest han vid sjukdom tillförsäkrats kontanta löneförmåner, som minst motsvara de förmåner, vartill han på grund av sjukpenningförsäkringen skulle vara berättigad; samt

c) den som fyllt 67 år och uppburit sjukpenning för så lång tid, att han må uppbära sådan för ytterligare högst nittio dagar.

Befrielse som här sägs meddelas i fall, som i a) avses, av Konungen och eljest av tillsynsmyndigheten. Framställning om befrielse skall i fall, som i b) sägs, göras av kommunen samt i fall, som i c) sägs, av den försäkringspliktige.

4 mom. Ändock att försäkringspliktig jämlikt 2 mom. a) eller 3 mom. första stycket a) eller b) är befriad från skyldigheten att vara sjukpenningförsäkrad, vare han pliktig att för beredande av sjukpenningförsäkring jämlikt 13 § andra stycket erlägga därför erforderlig avgift.

5 §.

1 mom. Försäkring enligt denna lag är vilande under tid

a) då försäkringspliktig på grund av värnplikt fullgör tjänstgöring vid försvarsväsendet;

b) då försäkringspliktig för erhållande av vård eller uppfostran är intagen i annan barnavårdsanstalt än barnkoloni eller i skyddshem, allmän uppfostringsanstalt eller därmed jämförlig anstalt;

c) då försäkringspliktig undergår frihetsstraff eller tvångsarbete överstigande tre månader;

d) då försäkringspliktig vårdas å allmän alkoholistanstalt;

e) då försäkringspliktig i annat fall än ovan sagts tvångsvis tagits i för-

var på det allmännas bekostnad av annan orsak än sjukdom, därest antagas kan att förvaringen kommer att överstiga en tid av tre månader; samt

f) då för den, som är försäkrad i egenskap av familjemedlem eller jämlikt 9 § 2 mom., föreligger i 2 § första stycket b)—f) eller ovan under b)—e) omförmäld omständighet.

2 mom. För tid, då försäkring är vilande, må sjukhjälp ej utgivas, dock skall, om försäkringspliktigs försäkring är vilande, sjukhjälp utan hinder härav utgivas till hans familjemedlemmar. Till den, som på grund av värnplikt fullgör tjänstgöring vid försvarsväsendet, skall, ändå att hans försäkring är vilande, sjukvårdsersättning utgivas i den mån sjukvård ej åtnjutes på statens bekostnad. Är försäkrad intagen i barnvårdsanstalt, som i 1 mom. b) avses, skall, utan hinder av att försäkringen är vilande på grund därav, för den försäkrade utgivas i denna lag föreskriven ersättning för sjukhusvård.

3 mom. Ändock att försäkringspliktigs försäkring är vilande, vare han pliktig erlägga avgift för sjukvårdsförsäkring ävensom, i stället för eljest under den tiden till betalning förfallande avgift för sjukpenningförsäkring, avgift, varom förmäles i 4 § 4 mom.; dock vare försäkringspliktig, som på grund av värnplikt fullgör tjänstgöring vid försvarsväsendet, befriad från varje avgift, som förfaller till betalning under tjänstgöringstiden.

6 §.

Familjemedlem till medlem av allmän sjukkassa anses vid tillämpningen av denna lag vara

hustru som ej är försäkrad genom medlemskap i sjukkassa; samt barn till och med den månad, under vilken det fyller sexton år.

Såsom barn till medlem skola även anses dennes adoptiv- och fosterbarn ävensom i Sverige bosatta barn, adoptivbarn och fosterbarn till medlemmens make.

Äro båda föräldrarna medlemmar, anses barn vara familjemedlem till fadern. Tillkommer barnets vårdnad enligt lag eller domstols beslut modern ensam, skall barnet dock anses såsom familjemedlem till henne eller, om hon är gift och hennes man är medlem, till honom.

Såsom föräldrar skola, då fråga är om adoptiv- eller fosterbarn, anses allenast adoptiv- eller fosterföräldrarna.

Om medlemskap i sjukkassa m. m.

7 §.

1 mom. När i denna lag talas om sjukkassa, avses därmed allmän sjuk-kassa.

2 mom. Försäkringspliktig skall vara medlem av sjukkassan för den kommun inom riket, där han har fast bostad. Saknar han fast bostad inom riket, skall han vara medlem av sjukkassan för den kommun inom riket, där han är eller senast varit mantalsskriven.

Försäkringspliktig sjöman, som varken har fast bostad eller är mantalsskriven inom riket, skall vara medlem av sjukkassan för den kommun inom riket, där fartyget har sin hemort.

3 mom. Då försäkringsplikt enligt 1 § inträder för den, som redan är försäkrad i egenskap av barn till medlem av sjukkasse, skall sjukkassan inskriva den försäkringspliktige såsom medlem av kassan samt tillstålla honom meddelande därom och angående vad på grund av medlemskapet åligger honom.

4 mom. Annan försäkringspliktig än i 3 mom. avses skall inom fjorton dagar från den dag, då försäkringsplikten inträtt, anmäla sig till inträde i den sjukkasse, i vilken han enligt 2 mom. skall vara försäkrad. Sålunda gjord anmälan skall medföra medlemskap i sjukkassan från och med den dag, då försäkringsplikten inträtt.

Ändå att anmälan, som i första stycket sägs, ej inkommit, skall sjukkassan så snart ske kan inskriva den försäkringspliktige såsom medlem av kassan. På grund av sådan inskrivning skall han anses såsom medlem från och med den dag försäkringsplikten inträtt, dock tidigast från och med tredje kalendermånaden före den, under vilken inskrivningen sker. I fall, som här avses, må sjukhjälp ej utgivas för tid före inskrivningen, där ej sjukkassan finner, att den försummade anmälningsskyldigheten skäligen ej bör läggas den försäkringspliktige till last.

8 §.

Flyttar medlem från sjukkassas verksamhetsområde till ort inom verksamhetsområde för annan sjukkasse, skall han därmed anses utträda ur den förra sjukkassan samt ingå såsom medlem i den senare (*överflyttning*). Var medlem eller familjemedlem till honom vid flyttningen på grund av redan inträffad sjukdom berättigad till sjukhjälp i form av ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning, skall dock, där ej annat överenskommit mellan kassorna, överflyttningen anses ske först med utgången av den månad, under vilken den sjukes rätt till sådan sjukhjälp från sjukkasse för den tidigare bosättningsorten upphört.

För månad, under vilken överflyttning sker, erlägger medlemmen hel månadsavgift till den av kassorna, inom vars verksamhetsområde han är bosatt den dag avgiften förfaller till betalning, men vare han befriad från avgift till den andra kassan. Tillkommer avgift annan kassa än den, till vilken den erlagts, vare sistnämnda kassa pliktig översända avgiften till den kassa, som är berättigad till densamma.

Innan flyttning, som ovan sägs, företages, skall medlemmen göra anmälan härom till den kassa, från vars verksamhetsområde flyttningen skall ske. Göres anmälan senare än nu sagts, må sjukhjälp, som belöper på tid före anmälan, ej utgivas av den kassa, till vars verksamhetsområde flyttningen skett.

Om sjukhjälp på grund av sjukvårdsförsäkringen (sjukvårdsersättning).

9 §.

1 mom. Till medlem av sjukkasse ävensom till medlems familjemedlemmar utgives på villkor och i den omfattning, som i denna lag närmare stadgas, *sjukvårdsersättning* i form av ersättning för

a) läkarvård, ersättning för i samband härmed företagna resor häri inräknad;

b) vissa läkemedel; samt

c) sjukhusvård, ersättning för intagning å sjukvårdsanstalten och hemresa därifrån häri inräknad.

2 mom. Till barn, som ej är att anse såsom familjemedlem till medlem och som vistas i Sverige under sådana förhållanden, att barnet, om det fyllt sexton år, skolat vara försäkringspliktigt, utgives sjukvårdsersättning, som i 1 mom. sägs, för tid till och med den månad, under vilken barnet uppnår nämnda ålder. Ersättningen utgives av sjukkassan för den kommun, där barnet är bosatt, då rätten till sjukhjälp uppkommer.

10 §.

1 mom. Ersättning för försäkrads utgifter för *läkarvård*, kostnaderna för läkares resa ävensom för utfående av sjukpenning erforderliga läkarintyg häri inräknade, skall utgivas vid varje sjukdom, som enligt läkares utsago kräver vård av läkare, med tre fjärdedelar av utgifterna; dock att där utgifterna överstigit det belopp, vartill desamma enligt av Konungen fastställd taxa skola beräknas uppgå, ersättningen skall motsvara tre fjärdedelar av sistnämnda belopp. Till läkarvård skall härvid hänföras jämväl röntgen- och radiumbehandling. Nämnda taxa skall avse vård, som kan meddelas av envar legitimerad läkare, ävensom röntgenundersökning samt röntgen- och radiumbehandling, som utföres av därför särskilt utbildad läkare.

Är uppenbart, att den sjuke utan fog sökt mer än en läkare vid samma sjukdomsfall eller att läkare anlåtats vid flera tillfällen än som varit behöfligt, vare sjukkassan pliktig utgiva ersättning enligt vad nu sagts allenast med avseende å utgifterna för den vård, som lämnats av den först rådfrågade läkaren, eller för de besök, som skäligen kunna anses hava varit behöfliga. Har sjuk, som påkallat besök av läkare i sin bostad eller annorstädes, uppenbarligen kunnat utan risk för försämring av hälsotillståndet besöka läkaren, må kassan minska ersättningen till det belopp, som skulle hava utgivits för läkarvård och den sjukens resor, om den sjuke besökt läkaren.

2 mom. Ersättes den sjukens utgifter för läkarvård enligt 1 mom., utgives jämväl ersättning för utgifterna för hans *resor till och från läkaren*.

I den mån resekostnaden överstiger tre kronor för varje besök ersättes hela den överskjutande kostnaden, därest den sjuke av läkare hänvisats för läkarvård vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas, samt

eljest tre fjärdedelar av den överskjutande kostnaden, dock att ersättning ej må utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vilkens distrikt den sjuke vistas.

I fråga om rätten till ersättning, som i detta mom. avses, skall dock gälla följande:

a) ersättning beräknas högst efter det billigaste, vanligen förekommande färd sätt, som under hänsynstagande till den sjukens tillstånd kunnat komma till användning;

b) ersättning för återresa utgives högst för resa antingen till den plats, varifrån resan till läkaren företogs, eller till den sjukens bostad, dock må ersättning för återresa till bostaden ej beräknas för den del av färdsträckan, varmed denna med mera än en mil överstiger färdsträckan vid resan till läkaren;

c) ersättning må ej utgivas, om med hänsyn till resans längd samt den sjukets vanor och tillstånd skäligen kunnat fordras att han färdats till fots eller å cykel;

d) för resa med annan automobil än ambulans- eller taxeaomobil, ävensom med hästskjuts, motorcykel eller maskindriven farkost, vilken ej går i allmän trafik, skall vid ersättningens beräkning lända till efterrättelse av Konungen fastställd taxa; samt

e) ersättning må ej utgivas för resa utom Sverige.

Såsom förutsättning för utgivande av ersättning jämlikt detta mom. skall vidare gälla, att den försäkrade skriftligen betygar, att resan föranletts utslutande av behovet av läkarvård.

Påkallas av den sjukets ålder eller tillstånd att anhörig eller annan åtföljer honom till läkaren, må jämväl kostnaderna för följeslagarens resa ersättas efter i detta mom. stadgade grunder, och skall ersättningen därvid beräknas å sammanlagda resekostnaden för den sjuke och följeslagaren.

3 mom. För utgivande av ersättning för läkarvård, som lämnats utom riket, skola gälla de föreskrifter Konungen meddelar.

11 §.

Lider försäkrad av sockersjuka eller av allvarlig blod- eller hjärtsjukdom, skall ersättning utgivas med tre fjärdedelar av kostnaden för sådana läkemedel, som enligt läkares utsago måste av den försäkrade nyttjas under längre tid för sjukdomens hävande eller lindrande och upptagits i en av Konungen fastställd förteckning.

I andra fall än i första stycket sägs skall vid försäkrads sjukdom utgivas ersättning med hälften av kostnaden för sådana av läkare föreskrivna läkemedel, som äro av betydelse för sjukdomens hävande eller lindrande och upptagits i en av Konungen fastställd förteckning.

12 §.

1 mom. Har sjuk beretts vård å allmänt sjukhus eller å annan sjukvårdsanstalt, som upptagits i särskild av Konungen fastställd förteckning, (*sjukhusvård*) och styrkes med läkarintyg, att vården varit erforderlig, skall i stället för ersättning, som i 10 och 11 §§ sägs, utgivas ersättning för sjukhusvården, dock högst med belopp, som skulle hava utgått för vård å allmän sal eller avdelning vid för sjukdomens behandling lämpat allmänt sjukhus, drivet av det landsting eller den i landsting ej deltagande stad, inom vars område den sjuke är bosatt, (*hemortssjukhus*) eller, där den sjuke beredes vård genom pensionsstyrelsens försorg, med belopp motsvarande den lägsta avgiften för den vården. Har erforderlig vård ej kunnat beredas den sjuke å hemortssjukhus eller har behov av sjukhusvård uppkommit vid vistelse utanför sagda område och har den sjuke med anledning därav måst intagas för vård å annan sjukvårdsanstalt, som i första punkten sägs, än hemortssjukhus, utgives likväl ersättning för vården å den sjukvårdsanstalten enligt den för vård å anstalten gällande taxan, dock högst med belopp, som skulle hava utgått för vård å allmän sal eller avdelning å det närmast belägna allmänna sjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas den sjuke.

2 mom. Ersättas försäkrads utgifter för sjukhusvård enligt 1 mom., skola tillika utgifterna för hans *intagning* å sjukvårdsanstalten ersättas, dock högst med belopp, vartill kostnaden skulle hava uppgått vid intagning å närmaste allmänna sjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas.

Har behovet av sjukhusvården uppkommit vid vistelse inom det landstingsområde eller den i landsting ej deltagande stad, inom vars område den sjuke är bosatt, eller vid vistelse inom kommun, som gränisar till landstingsområdet eller staden, och har den sjuke intagits å hemortssjukhus, skall, ändå att kostnaden härför är högre än den som enligt första stycket må ersättas, ersättning utgivas för den kostnaden, dock högst med belopp, vartill kostnaden skolat uppgå vid intagning å närmaste hemortssjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas.

I fall, som ovan sägs, skall jämväl den försäkrades utgifter för återresa från sjukvårdsanstalten ersättas i den mån utgifterna överstiga tre kronor. Återresa må dock ej ersättas, där behovet av sjukhusvård uppkommit under den försäkrades vistelse utom det län, där han är bosatt, och han i anledning därav intagits å sjukvårdsanstalt belägen utom det länet.

Vid beräkning av kostnad för intagning å sjukvårdsanstalt eller återresa från sådan skola bestämmelserna i 10 § 2 mom. tredje stycket a), c), d) och e) äga motsvarande tillämpning. Kostnad för återresa må ej beräknas högre än för resa från sjukvårdsanstalten till den försäkrades bostad.

Påkallas av den försäkrades ålder eller tillstånd, att anhörig eller annan åtföljer honom vid intagning å sjukvårdsanstalt eller vid återresa från sådan, eller att en eller flera vårdare anlitas, skall ersättning utgivas jämväl för följeslagarens resa eller kostnaden för vårdare. Därvid skall iakttagas, förutom vad ovan sagts, dels att ersättningen skall beräknas å den sammanlagda kostnaden för den försäkrade och följeslagare eller vårdare, dels ock att ersättning för följeslagares resekostnad varje gång högst må utgivas efter kostnaden för tur- och returreisa mellan den försäkrades bostad och sjukvårdsanstalten.

3 mom. Vid vård å enskilt sjukhem, som upptagits i den i 1 mom. omnämnda förteckningen, må i stället för ersättning, som i 1 och 2 mom. sägs, utgivas ersättning jämlikt bestämmelserna i 10 och 11 §§, därest framställning därom göres.

4 mom. För utgivande av ersättning för vård å sjukvårdsanstalt utom riket skola gälla de föreskrifter Konungen meddelar.

5 mom. Med allmänt sjukhus förstås vid tillämpningen av denna lag sjukvårdsanstalt, som tillhör staten eller till vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landsting eller kommun och ej är anordnad vid fattigvårdsanstalt, Konung Oscar II:s jubileumsfond tillhörigt sanatorium ävensom kuranstalt, som disponeras för pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet.

Om sjukhjälp på grund av sjukpenningförsäkringen.

13 §.

Till sjukpenningförsäkrad medlem av sjukkassa utgives på grund av sjukpenningförsäkringen på villkor och i den omfattning, som i denna lag närmare stadgas,

- a) sjukpenning,
- b) familjetillägg samt
- c) hempenning.

Sjukpenning och hempenning skola jämväl tillkomma medlems hustru, som jämlikt 2 § första stycket a) ej är försäkringspliktig, för såvitt ej med avseende å henne föreligger omständigheter, varom förmäles i 4 § 2 mom.

14 §.

Sjukpennings och hempennings belopp äro beroende av den sjukpenningklass, medlemmen tillhör. Medlemmen skall av sjukkassan hänföras till sjukpenningklass allt efter sin årliga inkomst av förvärvsarbete och ålder på sätt av efterföljande tabell framgår.

Medlemmens årliga inkomst av förvärvsarbete uppgår till	Sjukpenningklass	
	för tiden intill den månad medlemmen uppnår 67 års ålder	för tiden fr. o. m. den månad medlemmen uppnått 67 års ålder
600 kronor men ej till 900 kronor	1	11
900 » » » 1 200 »	2	12
1 200 » » » 1 600 »	3	13
1 600 » » » 2 000 »	4	14
2 000 » » » 2 400 »	5	15
2 400 » » » 2 800 »	6	16
2 800 » » » 3 200 »	7	17
3 200 » » » 3 600 »	8	18
3 600 » » » 4 000 »	9	19
4 000 » eller högre belopp	10	20

Kvinna, som är sjukpenningförsäkrad jämlikt 13 § andra stycket, skall där ej nedan annorlunda stadgas, åtnjuta sjukpenning och hempenning med belopp och under villkor i övrigt, som gälla med avseende å medlem, tillhörande första eller, där kvinnan uppnått eller under månaden uppnår 67 års ålder, elfte sjukpenningklassen.

15 §.

1 mom. I samband med inskrivning av försäkringspliktig såsom medlem skall sjukkassa fastställa hans årliga inkomst av förvärvsarbete samt på grundval härav besluta, huruvida han skall vara sjukpenningförsäkrad och till vilken sjukpenningklass han i sådant fall skall höra. Sker inträde i sjukkassa på grund av överflyttning från annan sjukkassa, skall medlemmen, intill dess annorlunda beslutas, tillhöra den sjukpenningklass han tillhörde i sistnämnda kassa.

2 mom. Beträffande varje medlem av sjukkassa skall kassan årligen undersöka, huruvida omständighet föreligger, som bör föranleda ändring av den för honom fastställda årsinkomsten av förvärvsarbete, samt, därest så är fallet, fastställa ny årsinkomst och meddela det beslut angående medlemmens sjukpenningförsäkring, som härav föranledes.

Kassan skall vidare, då eljest till dess kännedom kommit, att sådan ändring inträtt i fråga om medlems inkomstförhållanden, som kan antagas vara av betydelse för medlemmens sjukpenningförsäkring, utan dröjsmål besluta angående de ändringar med avseende å årsinkomsten av förvärvsarbete och nämnda försäkring, som finnas påkallade.

Ändring i fråga om medlems tillhörighet till sjukpenningklass må, såvida den ej föranledes av att han uppnår 67 års ålder, ske allenast från och med månadsskifte, som inträffar efter den tidpunkt, då beslutet om ändringen fattades.

Under tid, för vilken försäkrad äger uppbära sjukpenning, må dock ändring i fråga om hans tillhörighet till sjukpenningklass vidtagas allenast, då så föranledes av att han uppnår 67 års ålder.

3 mom. Om sjukkassas beslut angående medlems tillhörighet till sjukpenningklass skall kassan utan dröjsmål tillställa medlemmen underrättelse med angivande av det belopp, till vilket årsinkomsten av förvärvsarbete fastställts.

16 §.

1 mom. Såsom försäkrads årliga inkomst av förvärvsarbete skall vid tillämpningen av denna lag anses den för år beräknade inkomst i penningar eller naturaförmåner, som han kan antagas komma att tillsvidare åtnjuta av sådant arbete.

Utgöres inkomst helt eller delvis av naturaförmåner, skola dessa uppskattas enligt de vid taxering till kommunal inkomstskatt tillämpade reglerna.

Inkomst av arbete för egen räkning må ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

Inkomstförändring av ringa storlek må ej föranleda ändring av för medlem fastställd årsinkomst, med mindre medlemmen gjort framställning om ändringen eller denna bör vidtagas för ernående av överensstämmelse med den sjukpenningförsäkring, som i regel gäller för andra kassans medlemmar med jämförliga förvärvsförhållanden.

2 mom. Sjukkassas beslut angående fastställande av årsinkomst, som i 1 mom. sägs, skall grundas på de upplysningar angående medlemmens inkomst av förvärvsarbete, som kassan kan inhämta av medlemmen själv eller hans arbetsgivare. Kan erforderlig kännedom om medlemmens årsinkomst ej erhållas på detta sätt, skall, där så lämpligen kan ske, beslutet grundas å senaste taxering till kommunal inkomstskatt för inkomst av rörelse samt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet men i annat fall på eljest för kassan kända förhållanden.

3 mom. Konungen må utan hinder av vad i 1 och 2 mom. sägs fastställa särskilda grunder, efter vilka medlemmar tillhörande viss eller vissa yrkesgrupper skola hänföras till sjukpenningklass.

17 §.

Såsom förvärvsarbete skall vid tillämpningen av denna lag ej anses hushållsarbete, som hustru utför i hemmet.

18 §.

1 mom. Vid sjukdom, som förorsakar förlust av arbetsförmågan eller för vars botande den sjuke enligt läkares föreskrift bör fullständigt avhålla sig från arbete, skall, med i denna lag angivna begränsningar, till sjukpenningförsäkrad för varje dag utgivas sjukpenning (h e l s j u k p e n n i n g) med följande belopp:

Sjukpenningklass	Sjukpenning	Sjukpenningklass	Sjukpenning
1	..... 1 krona 50 öre	6	..... 4 kronor — öre
2	..... 2 kronor — »	7	..... 4 » 50 »
3	..... 2 » 50 »	8	..... 5 » — »
4	..... 3 » — »	9	..... 5 » 50 »
5	..... 3 » 50 »	10	..... 6 » — »

Sjukpenningklass	Sjukpenning	Sjukpenningklass	Sjukpenning
11	..... 1 krona 50 öre	16	..... 2 kronor 75 öre
12	..... 1 » 75 »	17	..... 3 » — »
13	..... 2 kronor — »	18	..... 3 » 25 »
14	..... 2 » 25 »	19	..... 3 » 50 »
15	..... 2 » 50 »	20	..... 3 » 75 »

Vid annan sjukdom än som i första stycket avses skall utgivas sjukpenning med hälften av belopp, som ovan sägs, (h a l v s j u k p e n n i n g), för såvitt sjukdomen förorsakar nedsättning av såväl arbetsförmågan som inkomsten av förvärvsarbete med minst hälften. Rätt till halv sjukpenning tillkommer dock ej kvinna, som är sjukpenningförsäkrad jämlikt 13 § andra stycket.

Vid tillämpningen av detta mom. skall såsom sjukdom jämväl anses sådant tillstånd av arbetsoförmåga eller nedsatt arbetsförmåga, som efter upphörande av sjukdom, för vilken sjukpenning utgivits, alltjämt kvarstår och som förorsakats av den sjukdomen.

Vid bedömande, huruvida förlust av arbetsförmåga föreligger, skall, då sjukdomen kan antagas vara av mera kortvarig natur, särskilt beaktas, huruvida den sjuke på grund av sjukdomen är urståndssatt att utföra sitt vanliga eller därmed jämförligt arbete. Kan åter antagas, att sjukdomen är obotlig eller av långvarig natur, skall, sedan skälig tid förflutit efter sjukdomens början, undersökas, huruvida den sjuke, eventuellt efter särskild yrkesutbildning, är i stånd att försörja sig genom annan sysselsättning. Är så fallet, må han ej vidare anses vara arbetsoförmögen.

Sjukkassa må, då skäl därtill föreligga, påfordra, att förlust eller nedsättning av arbetsförmåga styrkes genom intyg av läkare.

2 mom. Till sjukpenningförsäkrad medlem skall enligt vad nedan sägs utgivas f a m i l j e t i l l ä g g till sjukpenningen. Familjetillägg utgöres av hustrutillägg och barntillägg.

Hustrutillägg utgår för hustru, som är sjukpenningförsäkrad jämlikt 13 § andra stycket, ävensom för hustru, som är sjukpenningförsäkrad enligt andra, tredje, tolfte eller trettonde sjukpenningklassen och sammanlever med sin man. Hustrutillägg må ej utgivas beträffande tid, för vilken hustrun själv äger uppbära sjukpenning.

Barntillägg utgår för varje hemmavarande barn, som jämlikt 6 § är att anse såsom familjemedlem till medlemmen. Med barn, som nyss sagts, skall i förevarande avseende jämställas medlems barn under 16 år, som stadigvarande vistas hos annan, därest medlemmen i väsentlig mån bidrager till barnets försörjning; dock må i dylikt fall barntillägg ej utgivas för tid, för vilken barnafostrare äger uppbära barntillägg för barnet.

Hustrutillägg till hel sjukpenning utgör en krona samt barntillägg till sådan sjukpenning 50 öre. Familjetillägg till halv sjukpenning utgör hälften av vad nu sagts.

3 mom. För tid, för vilken sjukkassa enligt 12 § utgiver ersättning för sjukpenningförsäkrads sjukhusvård, skall i stället för sjukpenning utgivas h e m p e n n i n g.

Hempningen skall utgöra hälften av den sjukpenning, som eljest tillkommer försäkrad, dock lägst en krona 50 öre. Å hempenning till medlem skall utgivas familjetillägg med belopp, som skulle hava utgått, om medlemmen erhållit sjukpenning.

I övrigt skall, då i denna lag talas om sjukpenning, därmed även avses hempenning, såvida ej annat särskilt anges.

19 §.

1 mom. Sjukpenning må ej utgivas vid sjukdom, på grund av vilken den försäkrade är berättigad erhålla ersättning jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete på grund av i arbetet inträffat olycksfall eller lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar eller lagen om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande personer eller enligt gällande bestämmelser om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring (hemvärnstjänstgöring), tjänstgöring vid luftskyddet, luftskyddsövning eller fullgörande av tjänsteplikt.

2 mom. Sjukpenning må ej utgivas för de tre första dagarna vid varje sjukdomsfall, den dag då sjukdomsfallet inträffade inräknad, (k a r e n s t i d), och ej heller för tid, innan anmälan om sjukdomsfallet gjorts hos kassan, där det ej är uppenbart, att hinder mött för anmälnans verkställande. Inträffar sjukdomsfall inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning utgivits av sjukkassa, skall dock karenstid ej tillämpas.

3 mom. Sammanlagda beloppet av sjukpenning och familjetillägg må ej överstiga nittio procent, eller, där allenast halv sjukpenning utgives, fyrtiofem procent av den inkomst, som motsvarar en trehundra sextiondel av den för medlemmen fastställda årsinkomsten av förvärvsarbete. Minskning på grund av denna bestämmelse skall göras å familjetillägget.

4 mom. Äger sjukpenningförsäkrad medlem vid sjukdom jämlikt lag eller författning i annat fall än i 1 mom. sägs, på grund av annan försäkring eller eljest på grund av avtal eller utfästelse av annan erhålla avlöning eller annan kontant ersättning, må sjukpenning enligt denna lag jämte familjetillägg ej utgivas med högre belopp än att sagda sjukhjälp för dag räknat tillsammans med värdet av sådan förmån som nyss sagts, likaledes för dag räknat, högst uppgår till en trehundra sextiondel av den för medlemmen fastställda årsinkomsten av förvärvsarbete eller, då fråga är om gift kvinna, som tillhör andra, tredje eller tolfte sjukpenningklassen och som sammanlever med sin man, nämnda inkomst ökad med 180 kronor.

Utgives allenast halv sjukpenning, skall densamma jämte familjetillägg på grund av av vad ovan sagts minskas till hälften av det belopp, vilket skolat utgivas, därest den försäkrade varit berättigad till hel sjukpenning.

Äger gift kvinna, vilken är sjukpenningförsäkrad jämlikt 13 § andra stycket, vid sjukdom jämlikt lag eller författning i annat fall än i 1 mom. sägs, på grund av annan försäkring eller eljest på grund av avtal eller utfästelse av annan erhålla avlöning eller annan kontant ersättning, uppgående till mer än en krona om dagen, skall den till henne jämlikt denna lag utgående sjukpenningen minskas med det belopp, varmed nämnda förmån överstiger en krona.

Utgår hempenning i stället för sjukpenning, skall minskning av hempenningen jämte familjetillägg ske med samma belopp som om sjukpenning utginge.

Minskning av sjukhjälp enligt vad i detta mom. sägs skall göras i första hand å familjetillägg och i andra hand å sjukpenning eller hempenning.

Sjukpenningförsäkrad vare pliktig att, då sjukkassan så påfordrar, vid framställning om utbetalning av sjukpenning eller hempenning lämna en

på heder och samvete avgiven uppgift angående sina inkomster av ovan angivet slag under sjukdomstiden.

Vad ovan sagts må ej utgöra hinder för utgivande till redare av sjukpenning i fall, som avses i 23 § 3 mom.

Om sjukhjälpstid.

20 §.

Sjukhjälp i form av ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning utgives sammanlagt för varje sammanhängande sjuklighetstillstånd för högst sjuhundratrettio dagar, dock må för tid efter ingången av den månad, under vilken försäkrad uppnår sextiosju års ålder, sådan sjukhjälp till honom utgivas allenast för högst trehundrasextiofem dagar.

Vid tillämpningen av vad nu sagts skall gälla *å ena sidan* att sjukdomsfall, som inträffar under tid, för vilken utgives sjukhjälp, som nyss sagts, eller inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken sådan sjukhjälp utgivits, räknas såsom samma sjukdomsfall som det tidigare samt *å andra sidan* att, därest mera än två år förflutit, under vilken försäkrad varit, bortsett från kortvarig och medicinskt sett fristående sjukdom, fullt arbetsför, därefter inträffande sjukdom skall anses utgöra nytt sjuklighetstillstånd ändå att medicinskt samband kan påvisas med sjukdom, varav den försäkrade lidit före nämnda tid.

Utöver vad ovan sägs vare tiden för utgivande av i denna lag föreskriven sjukvårdsersättning ej begränsad.

Om sjukkassas rätt att lämna större eller flera sjukhjälpförmåner.

21 §.

Där så med hänsyn till förhållandena inom visst sjukkasseområde prövas lämpligt, må tillsynsmyndigheten giva den för området antagna sjukkassan tillstånd att bidra till de försäkrades sjukvård i vidare omfattning än i 9—12 §§ sägs. Tillstånd att ersätta större andel av utgiften för läkarvård eller läkemedel än i 10 och 11 §§ sägs må dock ej lämnas.

Sjukkassa må i intet fall utgiva sjukpenning, familjetillägg eller hempenning med större belopp eller för längre tid än i denna lag sägs.

Om förlust av rätt till sjukhjälp m. m.

22 §.

Göres ej framställning om sjukhjälp inom sex månader efter det rätten till densamma uppkom, upphör nämnda rätt.

Underlåter någon att uppbära sjukhjälp inom sex månader efter det sjukkassan meddelat honom, att så kunde ske, må utbetalning av densamma ej vidare påfordras.

23 §.

1 mom. Har kommun genom anställandet av läkare, avtal med sådan eller på annat sätt vidtagit åtgärder för att bereda medellösa eller mindre

bemedlade personer läkarvård, äger Konungen på framställning av kommunen förordna, att den efter grunder, som av Konungen fastställas, skall vara berättigad att av vederbörande sjuk-kassa erhålla ersättning för kostnad för läkarvård, som sålunda beretts försäkrad. Sådan ersättning må i varje särskilt fall utgivas allenast i den mån ersättning i anledning av vården ej tillkommer den försäkrade själv samt må ej överstiga vad som skolat utgivas till denne, därest han fått vidkännas motsvarande kostnad.

2 mom. För sjukhusvård, som skall ersättas enligt vad i 12 § 1 mom. sägs, vare den som driver sjukvårdsanstalten berättigad att, därest vårdkostnaden ej gäldats av den försäkrade eller annan, utfå ersättning av sjuk-kassan, dock högst med belopp, som skolat tillkomma den försäkrade, om denne gäldat vården.

3 mom. Har redare för svenskt fartyg jämlikt sjömanslagen haft att vid sjömans sjukdom vidkännas kostnad för läkarvård, läkemedel eller sjukhusvård, äger han hos den sjuk-kassa, i vilken sjömannen är försäkrad erhålla gottgörelse för kostnaden enligt bestämmelserna i denna lag, dock högst med belopp, som skulle hava utgivits, därest kostnaden uppkommit vid den sjukens vistelse inom sjuk-kassans verksamhetsområde. Har sådan redare jämlikt lag att under sjömans sjukdom till honom utgiva hyra, äge redaren hos sjuk-kassan utbekomma ersättning härför intill belopp, motsvarande vad av den sjömannen för den tiden tillförsäkrade sjukpenningen återstår, sedan avdrag skett med vad sjömannen må äga uppåra av denna.

4 mom. Sjuk-kassa äger vid utbetalning till medlem eller dennes familjemedlem tillgodogöra sig vad som motsvarar kassans fordran jämlikt denna lag hos den försäkrade. Sjuk-kassa äger även på begäran av annan sjuk-kassa vid utbetalning avdraga belopp, varmed försäkrad på grund av denna lag häftar hos den kassan.

24 §.

1 mom. Sjukhjälp utgår ej för sjukdomsfall, som den försäkrade ådragit sig avsiktligt.

2 mom. Sjukhjälp utgår ej till försäkrad för tid, under vilken han avtjänar frihetsstraff eller undergår tvångsarbete.

3 mom. Sjukhjälp utgår ej till i utlandet vistande familjemedlem till medlem, som ej är svensk medborgare. Ej heller må sådan familjemedlem medräknas vid bestämmande av familjetilläggs storlek.

4 mom. Sjukpenning må skäligen nedsättas eller helt indragas för försäkrad, som:

a) ådragit sig sjukdomen vid förövande av handling, för vilken han ådömts fängelse eller straffarbete;

b) under sjukdom underlåter att underkasta sig undersökning och vård av läkare, då sjuk-kassa så föreskrivit såsom villkor för sjukhjälps utbekommande, eller vägrar att låta sig undersökas av läkare, som därtill har sjuk-kassans uppdrag;

c) under sjukdom underlåter att följa läkares föreskrifter;

d) vägrar att underkasta sig sjukhusvård, då läkare funnit sådan vara av betydelse för sjukhjälpstidens förkortande;

e) under sjukdom gör sig skyldig till grov ovarsamhet ur hälsosynpunkt;

f) vägrar att mottaga besök av hos sjuk-kassa för sjukkontroll anställd befattningshavare;

g) i syfte att utfå sjukhjälp medvetet lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter;

h) under sjukdom ändrar vistelseort utan att därom underrätta sjuk-kassan;

i) under sjukdom avreser till utlandet, där ej sjuk-kassan medgivit att sjukhjälp må utgå under vistelsen därstädes;

j) utan godtagbart skäl underlåtit att fullgöra i 37 § första stycket g) stadgad anmälningsskyldighet; eller

k) fört ett onyktert eller eljest förargelseväckande levnadssätt under den tid, för vilken sjukpenning begäres.

5 mom. Vägrar sjukpenningförsäkrad utan giltig anledning att underkasta sig sådan sjukvård eller yrkesutbildning för förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga, vartill bidrag erbjudits honom av allmänna medel, och anses goda utsikter förefinnas att genom dylik åtgärd förebygga inträdandet av varaktig eller långvarig oförmåga till arbete eller häva redan inträdd sådan, må sjukpenning helt eller delvis tills vidare förvägras honom, under förutsättning att han gjorts uppmärksam på denna påföljd.

25 §.

1 mom. Har medlem vid upprepade tillfällen underlåtit att i föreskriven ordning erlägga sjukvårdsavgift och kan underlåtenheten antagas hava berott på tredska, må sjukvårdsersättning för honom skäligen nedsättas eller helt indragas.

2 mom. Häftar medlem av sjuk-kassa vid ingången av den månad, under vilken han på grund av sjukdom iråkar sjukdomstillstånd, som jämlikt 18 § 1 mom. medför rätt till sjukpenning, för ogulden sjukpenningavgift för tre månader eller längre tid, och har han ej jämlikt 35 § 5 mom. erhållit anstånd med betalningen av avgiften, må sjukpenning för det sjukdomsfallet ej utgivas till honom. Lag samma vare beträffande hans hustru, därest hon är sjukpenningförsäkrad som familjemedlem. Vid tillämpningen av detta mom. skall såsom ogulden allenast anses avgift, vilken omfattats av anmaning, som i 36 § 1 mom. sägs, och ej erlagts inom fjorton dagar efter det sådan anmaning avsänts.

26 §.

För sjukdomsfall, som inträffat under tid, då den sjuke ej var försäkrad enligt denna lag vare sig i egenskap av medlem eller familjemedlem eller jämlikt 9 § 2 mom. eller då hans försäkring var vilande på grund av att med avseende å honom förelegat i 2 § första stycket b)—f) omförmäld omständighet, ävensom för sjukdomsfall, som därmed äger medicinskt samband, utgives ej sjukhjälp i form av ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning, såvida den sjuke någon tid av de senast förflutna två åren före den dag, då behovet av sjukhusvården uppkommit eller förlusten eller nedsättningen av arbetsförmågan inträtt, varit arbetsoförmögen på grund av sjukdomsfall, som ovan sagts.

27 §.

Har försäkrad genom medvetet oriktiga uppgifter om sjukdom, inkomster eller personliga förhållanden eller genom uraktlåten anmälan om tillfrisknande förskaffat sig eller familjemedlem sjukhjälp, som ej borde hava ut-

gått, vare han pliktig att vid anfordran till sjukkassan återbetala sålunda uppburet belopp. Lag samma vare, där i annat fall än nu sagts sjukhjälp felaktigt utbetalats till försäkrad samt denne skäligen bort inse detta.

28 §.

Har sjukkassa helt eller delvis avslagit framställning om sjukhjälp eller har kassan beslutat verkställa utbetalning av sjukhjälp i annan ordning än den i vilken sådan enligt kassans stadgar vanligen skall ske, skall kassan ofördröjligen överlämna eller med posten försända underrättelse härom till den sjukhjälpssökande.

Har framställning om sjukhjälp helt eller delvis avslagits, skola i underrättelsen om sjukkassans beslut skälen därför angivas.

Om försäkringens finansiering.

29 §.

Avgifterna till sjukkassa skola vara så avvägda, att de, i förening med andra för verksamheten avsedda inkomster, må antagas förslå till infriande av förfallna utfästelser, förvaltningskostnader och övriga kassan åliggande utgifter ävensom till erforderlig fondbildning.

Avgift för sjukvårdsförsäringen (s j u k v å r d s a v g i f t) skall utgå med samma belopp för varje medlem av kassan. Avgift för sjukpenningförsäringen (s j u k p e n n i n g a v g i f t) skall vara lika för de medlemmar av kassan, som tillhöra samma sjukpenningklass, samt skall, där ej annat förordas av det i 31 § 4 mom. omförmälda statsbidraget, vara avvägd i förhållande till storleken av medlemmen tillförsäkrad sjukpenning och under hänsynstagande till den för sjukpenningklassen gällande sjukhjälpstiden.

Avgifterna skola beräknas och efter kassans hörande fastställas av tillsynsmyndigheten.

30 §.

1 mom. Då bokslut är uppgjort för sjukkassa, skall vad av kassans inkomster ej åtgått för löpande utgifter under det år, bokslutet avser, avsättas till fond (*sjukhjälpfond*). Fondens kapital och avkastning må tagas i anspråk allenast i den mån kassans inkomster ej förslå till täckande av kassans löpande utgifter.

2 mom. Tillgångar motsvarande sjukhjälpfonden skola redovisas:

- 1) i obligationer, som utfärdats eller garanterats av svenska staten;
- 2) i Sveriges allmänna hypoteksbanks eller konungariket Sveriges stads- hypotekskassas obligationer;
- 3) i fordringsbevis, utfärdade av riksbanken, postverket, bankaktiebolag, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit;
- 4) i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;

5) i skuldförbindelser, för vilka kassan äger säkerhet genom inteckning uti annan i stad, köping eller municipalsamhälle belägen fastighet än in- industrifastighet eller uti jordbruksfastighet å landet inom sextio procent av senast fastställda taxeringsvärde, därvid i taxeringsvärdet å jordbruks- fastighet icke må inräknas värdet av växande skog, dock att i varje fall

åbyggnad å egendom skall, för att inteckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försett brandförsäkringsbolag inom riket.

6) med tillsynsmyndighetens medgivande i för kassans verksamhet avsedd fastighet; skolande i fråga om brandförsäkring av åbyggnad gälla vad vid 5) stadgas.

Utän hinder av vad nu sagts må centralsjukkassa, som i 40 § sägs, kunna med tillsynsmyndighetens medgivande såsom tillgång i sin sjukhjälpsfond redovisa lån till lokalsjukkassa, varom i samma paragraf förmäles, ävensom värdet av för kassans verksamhet anskaffade inventarier, under förutsättning att nedskrivning av sagda värde sker med minst en tiondel varje år.

31 §.

1 mom. Till sjukkassa utgår statsbidrag i enlighet med de grunder, som i 2—4 mom. sägs. Statsbidrag beräknas för kalenderår och utbetalas i den ordning Konungen bestämmer.

2 mom. Statsbidrag utgår med den procentuella andel, som nedan anges, av de nettoutgifter under året, som skola stanna å sjukkassan, nämligen för

a) läkarvård ävensom försäkrads resa till och ifrån läkare, enligt 10 §	50	procent
b) läkemedel, enligt 11 §	50	»
c) försäkrads intagning å och återresa från sjukvårdsanstalt, enligt 12 § 2 mom.	50	»
d) sjukpenning, enligt 18 § 1 mom.	20	»
e) familjetillägg, enligt 18 § 2 mom. och 3 mom. andra stycket	75	»
f) hempning, enligt 18 § 3 mom.	20	»

Tillsynsmyndigheten äger besluta, att statsbidraget för under a) och c) nämnda utgifter må utgå med mera än 50 procent av nettoutgifterna, dock högst 70 procent av desamma, till centralsjukkassa, för vilken på grund av kommunikations- och bosättningsförhållanden särskilt stora utgifter uppkomma för läkarvård och försäkrades resor för erhållande av läkar- eller sjukhusvård.

3 mom. Statsbidrag utgår med följande belopp för varje sjukkasemedlem vid årets slut, nämligen

i Stockholm, Göteborg och Malmö	3	kronor	—	öre
i övriga städer, som utgöra särskilda centralsjukkas-	3	»	50	»
områden				
i Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorr-	4	»	50	»
lands län				
i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	5	»	—	»
i landet i övrigt	4	»	—	»

Tillsynsmyndigheten äger, där särskilda svårigheter med avseende å sjukkontrollen eller förvaltningen i övrigt finnas föreligga, medgiva, att statsbidrag, som i detta mom. sägs, med avseende å medlemmar tillhörande viss eller vissa lokalsjukkassor må utgå med högre belopp för medlem än enligt nu angivna grunder.

Statsbidrag, som i detta mom. sägs, skall av tillsynsmyndigheten fördelas

mellan centralsjukkassa och till denna ansluten lokalsjukkassa efter vad med hänsyn till förhållandena prövas skäligt.

4 mom. Statsbidrag utgår till centralsjukkassa med sex kronor för varje sjukpenningförsäkrad sjukkassemédlem, som vid årets slut tillhör första eller elfte sjukpenningklassen, och med tre kronor för varje sjukpenningförsäkrad medlem, som vid årets slut tillhör andra eller tolfte sjukpenningklassen.

Om avgifternas erläggande.

32 §.

1 mom. Avgift till sjukkassa beräknas per månad och skall erläggas förskottsvis från och med den månad, under vilken medlemskapet uppkommit. Sjukkassa må dock i sina stadgar föreskriva att avgift, för vars erläggande arbetsgivare ej svarar, eller sjukvårdsavgift, vilken åvilar medlem, som är enbart sjukvårdsförsäkrad, skall erläggas förskottsvis för kvartal.

2 mom. Vid medlems inträde i sjukkassa är förfallodagen för den första avgiften den dag, från och med vilken han skall anses såsom medlem av kassan, eller, om den dagen är helgdag, nästföljande helgfria dag. I övrigt är förfallodagen den första helgfria dagen i månaden eller i fall, som i 1 mom. andra punkten sägs, i kvartalet.

3 mom. Ändå att försäkringsplikt upphör under tid, för vilken förfallen avgift erlagts, må återbetalning ej ske av avgiften eller del därav.

Har förfallen avgift ej erlagts, då försäkringsplikten upphör, ankommer på sjukkassan, eller, om avgiften erlagts av kommun, på kommunen att avgöra, huruvida avgiften skall indrivras.

Erlagd avgift, som ej förfallit till betalning, då försäkringsplikten upphör, skall utan särskild ansökan återbetalas.

4 mom. Äro flera avgifter förfallna till betalning men erlägges endast del av dem, skall det erlagda beloppet, där ej annat framgår av vad i 34 § sägs, anses avse de tidigast förfallna avgifterna samt, såvitt angår avgifter som förfallit samtidigt, i första hand avgift för sjukvårdsförsäkringen.

33 §.

Äkta make svarar jämväl för andra maken påförd avgift, som förfaller till betalning under tid, då makarna sammanleva.

34 §.

1 mom. Arbetsgivare är gentemot sjukkassa ansvarig för att avgift enligt denna lag för hos honom vid kalendermånads utgång anställd arbetstagare erlägges för månaden. Vad nu sagts gäller dock endast i den mån arbetsgivaren haft möjlighet att på sätt i tredje stycket sägs avdraga avgiften å arbetstagarens lön.

Arbetstagare är skyldig att vid tillträdet av arbetsanställningen hos arbetsgivaren uppvisa senaste för honom av sjukkassa utfärdade medlemsbok eller medlemsbevis. Arbetsgivaren åligger att med angivande av arbetstagarens namn och medlemsnummer till sjukkassan inbetala den för arbetstagaren gällande månadsavgiften, i den mån ansvar för avgiftens erläggande enligt första stycket åvilar honom och inbetalning ej verkställts i annan ordning, senast inom en vecka efter utgången av den månad, för vilken avgiften gäller. Sker ändring i fråga om avgiftens storlek eller upp-

hör arbetstagarens medlemskap i sjukkassan, skall kassan ofördröjligen därom underrätta arbetsgivaren.

Arbetsgivare äger avdraga avgift, för vars erläggande han är ansvarig, å arbetstagarens kontanta lön i samband med lörens utbetalande. Har avdrag ej verkställts inom tre månader från avgiftens förfallodag, må arbetsgivaren ej vidare utan arbetstagarens medgivande uttaga avgiften av arbetstagaren genom löneavdrag. Avdraget belopp skall hållas avskilt från andra medel.

Är någon samtidigt anställd hos två eller flera arbetsgivare, skall sjukkassan bestämma, vilken av arbetsgivarna som skall ansvara för avgifternas erläggande, där ej överenskommelse därom träffats mellan dem.

Ankommer på annan än arbetsgivaren att till arbetstagare utgiva dennes avlöning, skall vad i denna paragraf sägs om arbetsgivare i stället gälla den, som har att utgiva lönen.

2 mom. Belopp, som avdragits enligt 1 mom., må ej, där ej annat för-
anledes av vad i 4 mom. sägs, för gäld tagas i mät, ej heller må införsel däri meddelas.

3 mom. Har arbetsgivaren, på grund av vad i denna paragraf föreskrivits, avdragit avgift eller del därav å arbetstagarens lön, vare så ansett som om beloppet erlagts å avgiftens förfallodag, och vare arbetstagaren ej pliktig att erlægga det avdragna beloppet till kassan, ändå att denna ej kunnat utfå detsamma hos arbetsgivaren.

4 mom. Har arbetsgivare ej inom föreskriven tid till sjukkassan inbetalat avgift, för vars erläggande han är ansvarig, skall kassan förelägga honom att inom viss tid verkställa sådan inbetalning. Därest inbetalning ändock underlåtes, vare arbetsgivaren pliktig att erlægga, förutom avgiften, ränta å densamma efter sex procent för år räknat från den dag, inbetalning enligt 1 mom. senast skolat ske, till och med dagen för avgiftens inbetalning. För vad arbetsgivaren sålunda har att erlægga må utmätning ske utan föregående dom eller utslag.

5 mom. Vad i denna paragraf stadgats angående arbetsgivares ansvarighet för erläggande av avgifter för hos honom anställd arbetstagare skall, i den mån Konungen så förordnar, äga motsvarande tillämplighet med avseende å den, som utbetalar pension eller annat regelbundet utgående understöd till försäkringspliktig på grund av dennes arbetsanställning.

35 §.

1 mom. Annan försäkringspliktig än sådan, för vilken avgifterna skola inbetalas av arbetsgivare eller annan på sätt i 34 § sägs, har att hos sjukkassan inbetala eller till kassan på egen bekostnad insända för honom fastställd avgift.

Vad nu sagts skall jämväl gälla försäkringspliktig, som i 34 § avses, såvitt angår *dels* avgift, beträffande vilken arbetsgivaren saknat möjlighet att verkställa löneavdrag på sätt i 1 mom. tredje stycket nämnda paragraf sägs, och *dels*, i den mån ej annat föranledes av vad i 34 § 3 mom. sägs, avgift, för vars erläggande arbetsgivare är ansvarig men som ej kan in-
drivas hos honom.

2 mom. Finner sjukkassa arbetsgivare vara olämplig att omhänderhava vad enligt 34 § åligger honom, må kassan besluta, att hos arbetsgivaren anställd arbetstagare skall inbetala honom åliggande avgifter på sätt i 1 mom. sägs. Meddelande om sådant beslut skall lämnas skriftligen och till-

ställas såväl arbetstagaren som arbetsgivaren antingen i rekommenderat brev med posten eller på annat bevisligt sätt.

3 mom. Inbetalning enligt denna paragraf skall ske före utgången av den månad, under vilken avgiften förfaller till betalning. Har försäkringspliktig att jämlikt 1 mom. andra stycket själv erlägga avgift, för vars erläggande arbetsgivare är ansvarig, må dock avgiften inbetalas inom en månad efter det densamma avkrävt den försäkringspliktige.

4 mom. Skola avgifterna för försäkringspliktig, som avses i 1 mom. första stycket, enligt särskilt meddelade bestämmelser erläggas av annan än den försäkringspliktige, skall beträffande tid och sätt för avgifternas erläggande gälla vad Konungen därom förordnar.

5 mom. Sjuk-kassa må på framställning bevilja medlem, som saknar medel för erläggande av avgift, anstånd med avgiftens erläggande under viss tid, dock högst sex månader.

36 §.

1 mom. Har avgift, vilken skolat erläggas i den ordning som stadgas i 35 § 1 mom., ej erlagts inom två månader efter den dag, då den jämlikt 35 § 3 mom. senast skolat inbetalas, och har anstånd ej beviljats med avgiftens erläggande, skall sjuk-kassan för den kommun, inom vilken den försäkringspliktige skall vara försäkrad, till honom under hans senaste för kassan uppgivna eller eljest kända bostadsadress avlåta anmaning att erlägga avgifter, vilka förfallit till betalning före ingången av den månad, varunder anmaning sker. Där så prövas lämpligt, skall sådan anmaning jämväl tillställas make, som jämlikt 33 § svarar för avgift. Hava avgifterna ej erlagts inom fjorton dagar efter det sådan anmaning avsänts, är den kommun, inom vilken den försäkringspliktige skall vara sjukförsäkrad, skyldig att på hemställan av kassan utan dröjsmål ej mindre erlägga de sjukvårdsavgifter, som anmaningen avser, än även hos betalningsskyldig låta indriva de sjukpenningavgifter, som avses med anmaningen. Vad sålunda indrivits skall utan dröjsmål tillställas kassan.

Kommun, som i enlighet med vad ovan sagts erlagt sjukvårdsavgift, äger att hos betalningsskyldig låta indriva densamma.

2 mom. I sjuk-kassas stadgar må föreskrivas, att straffavgift skall utgå, därest sjukpenningavgift ej erlägges inom föreskriven tid. Sådan avgift må ej bestämmas högre än som enligt tillsynsmyndighetens prövning kan anses skäligt. Angående indrivning av straffavgift gäller vad i 1 mom. föreskrivits angående indrivning av sjukpenningavgift.

3 mom. Indrivning av avgift, som ovan sägs, skall ske i den ordning, som för indrivning av resterande kommunalutskylder är stadgad. Indrivning må ej ske, sedan mera än två år förflutit efter det kalenderår, under vilket avgiften förfallit till betalning, och skall avgift, som på grund härav ej vidare må indrivas, vid tillämpningen av vad i 23 § 4 mom. och 25 § 2 mom. sägs anses såsom om den vore gulden.

Indrivning av avgift på framställning av sjuk-kassa skall ske utan kostnad för denna.

Om anmälnings- och uppgiftsskyldighet.

37 §.

Till sjuk-kassan skall så snart ske kan och senast inom fjorton dagar anmälas:

a) medlems ävensom, om han är gift och maken ej är medlem, makens avflyttning till annan bostadsadress; anmälningsskyldighet åligger medlemmen och, i fall som nyss sagts, hans make;

b) barns födelse; anmälningsskyldighet åligger modern, om hon är ogift eller ej sammanlever med barnets fader, samt eljest fadern;

c) adoption av barn; anmälningsskyldighet åligger adoptanten;

d) mottagande av fosterbarn; anmälningsskyldighet åligger envar av fosterföräldrarna;

e) makes död; anmälningsskyldighet åligger den efterlevande maken, om makarna sammanlevde;

f) barns, adoptivbarns eller fosterbarns under 16 år död; anmälningsskyldighet åligger den, till vilken barnet jämlikt 6 § varit familjemedlem;

g) mera avsevärd och stadigvarande ändring av medlems eller, om han sammanlever med hustru, dennas arbetsinkomst; anmälningsskyldighet åligger medlemmen och hustrun; samt

h) början och avslutande av tjänstgöring på grund av värnplikt; anmälningsskyldighet åligger den värnpliktige.

Förmyndare är ansvarig för att på omyndig ankommande anmälan verkställas.

38 §.

1 mom. Arbetsgivare vare pliktig att på begäran av sjukkassa lämna de uppgifter angående hos honom anställdas avlönings- och andra anställningsförhållanden, som äro av betydelse vid tillämpningen av denna lag.

När arbetstagare, som på grund av bestämmelserna i 4 § 2 mom. a) eller 3 mom. första stycket a) eller b) skall vara befriad från plikten att vara sjukpenningförsäkrad, tillträtt arbetsanställning, skall arbetsgivaren inom sju dagar efter anställningens början underrätta sjukkassan därom, såvida ej arbetstagaren på grund av nämnda lagrum redan förut är befriad från sådan försäkringsplikt. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, när anställningen upphör för arbetstagare, som här avses.

Den som underlåter att behörigen fullgöra anmälningsskyldighet, som i detta mom. sägs, straffes med böter högst etthundra kronor. Ej må dock till straff dömas, därest omständigheterna giva vid handen, att underlåtenheten haft sin grund i ett tillfälligt förbiseende eller att anmälningsskyldigheten ej kunnat fullgöras inom stadgad tid. Åtal för förseelse, som nu sagts, anhängiggöres vid polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest vid allmän domstol. Böter, som ådömas enligt detta mom., tillfalla kronan.

2 mom. Den som har att verkställa debitering av kommunal inkomstskatt skall angående i inkomstlängden upptagna personer i enlighet med bestämmelser, som utfärdas av Konungen, efter av sjukkassa gjord framställning tillställa kassan de uppgifter, vilka erfordras vid den kassan enligt 15 § 2 mom. första stycket åliggande undersökningen.

3 mom. Statliga och kommunala myndigheter, försäkringsbolag, understödsföreningar, andra försäkringsinrättningar samt stiftelser skola, i den mån hinder häremot ej möter enligt annan lag eller författning, på begäran av sjukkassa lämna denna de upplysningar rörande viss försäkringspliktig eller försäkrad, som äro av betydelse vid tillämpningen av denna lag och ej kunna erhållas från socialregister.

Om sjukkassornas organisation och verksamhet.

39 §.

Allmän sjukkassa skall av tillsynsmyndigheten vara antagen såsom sådan samt registreras i enlighet med vad i denna lag sägs.

40 §.

Allmän sjukkassa skall vara *centralsjukkassa* eller *lokalsjukkassa*.

För varje landstingsområde ävensom för varje stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas en centralsjukkassa. Då särskilda förhållanden därtill föranleda må dock en centralsjukkassa vara gemensam för två landstingsområden eller för ett landstingsområde och en stad, som ej deltagar i landsting. Efter medgivande av Konungen må ock, där skäl därför föreligga, för annan stad än ovan sagts finnas särskild centralsjukkassa.

Varje centralsjukkasseområde, som ej utgöres av stad, skall vara indelat i lokalsjukkasseområden. Lokalsjukkasseområde skall omfatta en eller flera kommuner. Angående indelning i lokalsjukkasseområden beslutar Konungen.

För varje lokalsjukkasseområde skall finnas en lokalsjukkassa.

Endast en centralsjukkassa må antagas för varje centralsjukkasseområde och endast en lokalsjukkassa för varje lokalsjukkasseområde. Ej må lokalsjukkassa antagas för stad, för vilken finnes särskild centralsjukkassa.

Lokalssjukkassa skall vara ansluten till den centralsjukkassa, inom vars verksamhetsområde lokalsjukkasseområdet är beläget. Lokalsjukkassans medlemmar äro genom anslutningen jämväl medlemmar av centralsjukkassan.

41 §.

1 *mom.* Centralsjukkassas firma skall innehålla orden »allmän» och »centralsjukkassa». Lokalsjukkassas firma skall innehålla orden »allmän» och »sjukkassa». Sådan sjukkassas firma må ej innehålla ordet »central». Sjukkassas firma bör innehålla beteckning, som anknyter till kassans verksamhetsområde.

Sjukkassas firma må ej innehålla något av orden »bolag», »bank», »ömse-sidig» eller »försäkring».

Firman skall tydligt skilja sig från annan allmän sjukkassas firma.

2 *mom.* Annan förenings firma må ej innehålla ordet »sjukkassa» tillsammans med något av orden »allmän» eller »central» och ej heller i övrigt vara så beskaffad, att föreningen därigenom kan givas sken av att vara allmän sjukkassa.

Lag samme vare beträffande bolag eller stiftelse, som i Sverige bedriver verksamhet.

42 §.

För sjukkassa skola finnas stadgar avfattade i enlighet med av tillsynsmyndigheten fastställt formulär.

I stadgarna skall angivas:

- 1) kassans firma;
- 2) vilket område kassans verksamhet skall omfatta;
- 3) den ort, där kassans styrelse skall hava sitt säte;
- 4) sättet för förvaring av kassans värde- och övriga säkerhetshandlingar;
- 5) ordningen för inbetalning av avgifter och utbetalning av sjukhjälp;

6) antalet ombud, som i 48 § sägs, samt, där så erfordras, grunderna för utseendet av sådana ombud;

7) sättet, varpå kallelse till ombudsval och ombudsmöte skall ske och andra meddelanden bringas till medlemmarnas eller ombudens kännedom, ävensom tid före ombudsval och ombudsmöte, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna; samt

8) antalet styrelseledamöter.

Utöver vad ovan sägs må bestämmelser ej intagas i stadgarna, såvida ej annat framgår av denna lag eller tillsynsmyndigheten för särskilt fall så medgiver.

Sjukkassas stadgar skola vara fastställda och registrerade av tillsynsmyndigheten. Beslut om ändring må ej gå i verkställighet innan ändringen blivit fastställd och registrerad av tillsynsmyndigheten.

Anmälan om beslut angående antagande av stadgar eller ändring av stadgarna skall så snart ske kan av kassans styrelse göras hos tillsynsmyndigheten. Vid sådan anmälan skola fogas, där anmälningen avser antagande av stadgar, två exemplar av stadgarna jämte avskrift av protokoll vid ombudsmöte, utvisande att stadgarna blivit antagna, samt, där anmälningen avser ändring av stadgarna, i två exemplar avskrift av protokoll, som förts i ärendet. Nu nämnda handlingar skola vara till riktigheten bestyrkta av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevittnade namnteckningar.

43 §.

För sjukkassas förbindelser häfta allenast kassans tillgångar, förfallna men ej guldna avgifter inräknade.

Sjukkassa må ej utan tillsynsmyndighetens medgivande upptaga, övertaga eller ikläda sig ansvar för lån eller ikläda sig annan förpliktelse, såvida ej förpliktelsen har omedelbart sammanhang med kassans verksamhet.

44 §.

1 mom. Sjukkassa må ej bedriva annan verksamhet än som föreskrives eller medgives i denna lag.

Sjukkassa vare dock pliktig att inom sitt verksamhetsområde, jämväl såvitt angår andra än kassans medlemmar, i den mån Konungen så förordnar, biträda vid handhavandet av annan statlig social försäkrings- eller understödsverksamhet. För sitt biträde skall kassan, när så finnes påkallat till följd av den kassan sålunda anförtrodda verksamhetens omfattning, erhålla skäligen vederlag, vilket skall utgå med belopp eller efter grunder, som Konungen bestämmer. Sjukkassa vare vidare pliktig att utan ersättning tillställa socialregister behövligen uppgifter på sätt och i den omfattning Konungen bestämmer.

2 mom. Sjukkassa skall, i den mån så kan ske, till de myndigheter, som handhava folkpensionering, olycksfallsförsäkring och arbetslöshetsförsäkring, avgiva de yttranden och lämna det biträde i övrigt, som påkallas av dessa myndigheter.

I övrigt skall sjukkassa tillhandagå statliga och kommunala myndigheter, försäkringsinrättningar samt arbetsgivare med yttranden och upplysningar, i den mån hinder enligt lag eller författning ej möter samt mera betydande olägenhet ej därigenom uppkommer för kassan.

45 §.

Sjukkassorna skola genom samarbete i möjligaste mån söka underlätta tillämpningen av denna lag.

Sjukkassa åligger att enligt de närmare bestämmelser, som utfärdas av tillsynsmyndigheten, för annan sjukkassas räkning uppbära avgifter, utgiva sjukhjälp och utöva sjukkontroll.

46 §.

Över sjukkassas medlemmar skall genom styrelsens försorg föras förteckning enligt de bestämmelser, som utfärdas av tillsynsmyndigheten.

47 §.

Beslutanderätten i sjukkassas angelägenheter utövas i enlighet med vad i denna lag är stadgat av ombudsmöte och kassans styrelse.

Om ombudsmöte.

48 §.

1 mom. Ombudsmöte är sammanträde med ombud, valda av den eller de kommuner, om utgöra sjukkassans verksamhetsområde, eller, där fråga är om centralsjukkassa, vilkens verksamhetsområde ej utgöres av stad, med ombud valda av de till centralsjukkassan anslutna lokalsjukkassorna.

Antalet ombud skall vara minst 15. Består lokalsjukkassas verksamhetsområde av flera kommuner, skall det antal ombud, som skall utses av varje kommun, under hänsynstagande till kommunens invånarantal bestämmas i kassans stadgar.

2 mom. Ombud skall vara svensk medborgare och myndig samt medlem av sjukkassan eller gift med medlem av kassan.

3 mom. Val av ombud skall avse två kalenderår, räknat från och med året näst efter det, då valet skedde.

De föreskrifter angående ombudsval i centralsjukkassa, som i 1 mom. sägs, vilka erfordras utöver bestämmelserna i denna lag och sjukkassans stadgar, fastställas av ombudsmöte eller efter dess bemyndigande av kassans styrelse.

4 mom. Ej må ombud deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och kassan. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan kassan och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot kassans. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man. Ombud, som tillika är styrelseledamot, må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

5 mom. Till ombud må arvode ej utgivas. Dagtraktamente må utgå i centralsjukkassa enligt av ombudsmötet fastställda grunder med högst vad som på grund av gällande bestämmelser utgår till landstingsman vid tjänstgöring å landstingsmöte. Resekostnad må, där ombudsmötet så bestämmer, ersättas efter billigaste färdssätt.

49 §.

1 mom. Före den 1 juli varje år skall hållas ordinarie ombudsmöte, vid vilket styrelsens förvaltningsberättelse och revisorernas berättelse framläggas.

Å detta ombudsmöte skola följande ärenden företagas till avgörande:

a) frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid, revisorernas berättelse omfattar;

b) val av styrelseledamöter och revisorer samt suppleanter för dem; samt

c) inom lokalsjukkassa, val av ombud i centralsjukkassan.

Frågan om ansvarsfrihets beviljande må kunna uppskjutas till avgörande vid nytt ombudsmöte.

2 mom. Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla ombuden till extra ombudsmöte. Enahanda rätt tillkommer tillsynsmyndigheten.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen utlyser extra ombudsmöte att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske. Har sådan påfordran skett, skola revisorerna ofördröjligen giva tillsynsmyndigheten underrättelse därom. Efterkommer styrelsen ej inom en vecka revisorernas påfordran, äge de själva utlysa ombudsmöte. Äro ej samtliga revisorer ense om ombudsmötets utlysande, gäller den mening varom de flesta förena sig, eller, vid lika röstetal, deras mening, som anse att extra ombudsmöte ej bör hållas.

Extra ombudsmöte skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av minst en tredjedel av samtliga ombud.

3 mom. Ombudsmöte tillkommer, utöver de åligganden varom förmäles i 1 mom.,

a) att fastställa kassans förvaltningsstat för nästföljande kalenderår;

b) att besluta angående föryttrande av fast egendom eller belastande av sådan egendom med inteckning för gäld;

c) att besluta angående ändring av kassans stadgar; samt

d) att avgiva yttranden i frågor, som av kassans styrelse eller tillsynsmyndigheten hänskjutas till ombudsmöte.

50 §.

1 mom. Å ombudsmöte må ärende, som ej blivit angivet i kallelsen till mötet, ej till avgörande företagas, där det ej enligt 49 § 1 mom. skall förekomma å mötet eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras eller av tillsynsmyndigheten hänskjutits till ombudsmötet.

Hava de ärenden, som skola företagas till behandling å ombudsmöte, blivit ombuden särskilt meddelade på sätt och å tid före sammanträdet, som i stadgarna angivas beträffande kallelse till ombudsmöte, vare så gillt, som om ärendena varit upptagna i kallelsen till sammanträdet.

2 mom. Önskar lokalsjukkassa, att ärende skall upptagas till behandling å ombudsmöte i den centralsjukkassa, till vilken lokalsjukkassan är ansluten, eller önskar ombud inom lokalsjukkassa eller för stad antagen centralsjukkassa, att ärende skall upptagas till behandling å ombudsmöte i kassan, anmäla lokalsjukkassan eller ombudet detta skriftligen till styrelsens ordförande eller, vid förfall för honom, vice ordförande, vilken, därest anmälningen inkommit inom erforderlig tid före ombudsmötet samt ärendet är av beskaffenhet att kunna företagas av sådant möte, har att tillse,

att detsamma i kallelsen till ombudsmötet uppföres bland överläggningsämnen.

3 mom. De ärenden, som företagas till avgörande av ombudsmöte, skola, där ej fråga är om val, förut vara vederbörligen beredda av kassans styrelse. Val må beredas av därför särskilt utsedda ombud. Vad nu sagts om val gäller jämväl ärende, som av tillsynsmyndigheten hänskjutits till ombudsmöte för avgörande eller yttrande.

4 mom. Varje ombud äge en röst. Rösträtt må ej överlåtas å annan.

5 mom. Ombudsmöte vare beslutfört, då mer än halva antalet ombud äro närvarande, och gälle såsom ombudsmötets beslut den mening, om vilken de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ombudsmötets ordförande, där ej fråga är om val, i vilket fall lotten skilje mellan lika röstetal. Begäres omröstning, skall sådan verkställas och utom vid val ske öppet.

6 mom. Vid ombudsmöte skall utses ordförande att leda förhandlingarna. Under dennes överinseende skall genom styrelsens försorg föras protokoll, å vilket minst två i mötet deltagande ombud skola verkställa anteckning om skedd justering. Senast fyra veckor från dagen för ombudsmötet skall det justerade protokollet vara tillgängligt för kassans medlemmar.

Om styrelse och firmateckning.

51 §.

1 mom. Styrelsen tillkommer att besluta i kassans angelägenheter, i den mån de ej skola handhavas av ombudsmöte eller i särskilt föreskriven ordning.

2 mom. Styrelse för centralsjukkassa skall bestå av minst sju och högst nio ledamöter. För ledamot skall finnas suppleant.

En styrelseledamot och suppleanten för honom utses av tillsynsmyndigheten, en ledamot och suppleanten för honom av medicinalstyrelsen samt en ledamot och suppleanten för honom av landstinget respektive stadsfullmäktige. Övriga styrelseledamöter och suppleanter väljas å ombudsmöte.

3 mom. Styrelse för lokalsjukkassa skall bestå av minst fem och högst sju ledamöter. För ledamot skall finnas suppleant.

En styrelseledamot och suppleanten för honom utses av styrelsen för den centralsjukkassa, till vilken lokalsjukkassan är ansluten. Övriga styrelseledamöter och suppleanter väljas å ombudsmöte.

4 mom. Är styrelseledamot förhindrad tjänstgöra, skall till tjänstgöring i första hand inkallas den för honom utsedde suppleanten.

5 mom. De styrelseledamöter och suppleanter, som skola väljas å ombudsmöte, utses för två år, räknat från det ombudsmöte, då valet äger rum, till ordinarie ombudsmötet andra året därefter. Av de första gången valda skola dock hälften, eller om antalet valda ej är delbart med två, hälften av det med ett minskade antalet avgå efter ett års förlopp.

Ändå att den tid, för vilken styrelseledamot eller suppleant blivit utsedd, ej gått tillända, må han skiljas från uppdraget genom beslut av den som utsett honom.

Avgår av ombudsmöte vald styrelseledamot innan den tid, för vilken han blivit utsedd, gått till ända och är styrelsen ej beslutförd med kvarstående ledamöter och suppleanter, åligger det dessa att ofördröjligen föranstalta om fylnadsval.

6 mom. Styrelseledamot skall vara svensk medborgare samt medlem av kassan eller gift med medlem.

Styrelseledamot kan ej den vara, som:

- a) är omyndig;
- b) är i konkurstillstånd; eller
- c) är av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning.

52 §.

1 mom. Styrelsen väljer för varje år inom sig ordförande och vice ordförande. Äro både ordföranden och vice ordföranden hindrade att inställa sig till styrelsesammanträde, äger styrelsen att utse en ledamot att för tillfället föra ordet.

2 mom. Styrelsen vare beslutför, då mer än halva antalet ledamöter är närvarande, och gälle såsom styrelsens beslut den mening, om vilken de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden vid sammanträdet. Till styrelsesammanträde skola dock, såvitt ske kan, samtliga ledamöter kallas.

Ledamot av styrelsen äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och sjukkassan eller rörande hans försäkring i kassan. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan kassan och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot kassans. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

3 mom. Vid styrelsens sammanträden skola under ordförandens överinseende föras protokoll.

4 mom. Minst sex veckor före det ordinarie ombudsmötet skall styrelsen till revisorerna avlämna en av styrelsens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse för det senast förflutna året.

5 mom. Styrelsen skall varje år upprätta förslag till förvaltningsstat för nästföljande kalenderår. Förslaget skall hållas tillgängligt för medlemmarna minst fjorton dagar före det ombudsmöte, å vilket förslaget skall behandlas.

53 §.

1 mom. Styrelsen äge bemyndiga styrelseledamot eller befattningshavare hos sjukkassan att teckna kassans firma (*firmatecknare*) samt uppdraga åt styrelseledamot eller befattningshavare hos kassan att å styrelsens vägnar fatta beslut i de löpande förvaltningsangelägenheter, beträffande vilka så lämpligen kan ske. Sådant bemyndigande eller uppdrag skall antecknas till styrelsens protokoll.

2 mom. Styrelsen ävensom firmatecknare äge att själva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å sjukkassans vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företräda kassan. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller firmatecknare, vare, i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

Har av styrelsen blivit bestämt, att rätten till firmateckning må av firmatecknare utövas allenast gemensamt med annan, lände det till efterrättelse.

3 mom. Utan ombudsmötes bemyndigande må den, som äger företräda sjukkassan, ej föryttra eller med inteckning för gäld belasta kassans fasta egendom.

4 mom. Skriftlig handling, som utfärdas för sjukkassa, bör undertecknas med kassans firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, även underskriva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med kassans firma och framgår ej av dess innehåll, att den utfärdats å kassans vägnar, vare de, som underskrivit handlingen, evad den prövas vara för kassan bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

5 mom. Angående befogenhet för styrelseledamot och firmatecknare att för sjukkassan mottaga stämning är stadgat i 11 kap. 15 § rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas kassan.

Vill styrelsen kära till kassan, utlyse styrelsen ombudsmöte för val av en eller flera personer att i den tvist föra kassans talan. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å mötet.

54 §.

1 mom. Styrelsen och firmatecknare skola i sin förvaltning av sjukkasans angelägenheter ställa sig till efterrättelse denna lag och andra för kassans verksamhet gällande författningar samt kassans stadgar, så ock de föreskrifter, som av ombudsmöte eller, såvitt rör firmatecknare, av styrelsen meddelas, där de ej finnas strida mot denna lag eller annan författning.

2 mom. Styrelseledamöter och firmatecknare, som genom att överträda denna lag eller annan författning eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda sjukkassan skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

3 mom. Vad i denna lag finnes stadgat angående styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utövat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot envar, som ej visas hava ägt kännedom därom.

Om revision och räkenskaper.

55 §.

1 mom. Styrelsens förvaltning och sjukkassans räkenskaper skola granskas av revisorer.

Ärligen skola inom lokalsjuk-kassa utses två och inom centralssjuk-kassa tre sådana revisorer samt lika många suppleanter för dem. Revisors uppdrag utgår ej före det ordinarie ombudsmöte, vid vilket revisorernas berättelse framlägges. Revisor må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den som utsett honom.

Till revisor må ej utses den, som är i kassans eller styrelseledamots tjänst, ej heller nära anhörig till styrelseledamot.

2 mom. Revisorer och revisorssuppleanter skola utses:

- a) inom centralsjukkassa, en revisor och en suppleant av tillsynsmyndigheten samt övriga revisorer och suppleanter av ombudsmöte; samt
 b) inom lokalsjukkassa, en revisor och en suppleant av centralsjukkassan samt den andre revisorn och suppleanten av ombudsmöte.

3 mom. Revisor äge när som helst inventera sjukkassans kassa och övriga tillgångar samt granska sjukkassans alla böcker, räkenskaper och andra handlingar. Av revisor begärd upplysning angående förvaltningen må ej av styrelsen eller befattningshavare hos kassan förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag skola revisorerna ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som må av tillsynsmyndigheten meddelas, så ock de särskilda föreskrifter, som må av ombudsmöte meddelas och ej avse inskränkning av revisorernas i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller sjukkassans stadgar.

Revisorerna skola över granskningen avgiva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst fjorton dagar före det ordinarie ombudsmötet och framläggas å detsamma.

4 mom. Hava revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framläggas å ombudsmöte, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, vare de, som låtit sådant komma sig till last, kassan ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

56 §.

I avseende å förandet av sjukkassas räkenskaper må särskilda föreskrifter meddelas av tillsynsmyndigheten att gälla utöver dem, som kassan jämlikt bokföringslagen har att iakttaga. Räkenskapsavslutning skall ske för kalenderår samt vara verkställd inom lokalsjukkassa före utgången av nästföljande februari månad och inom centralsjukkassa före utgången av nästföljande april månad.

Lokalsjukkassa har att ifråga om bokförings- och kassarörelse därjämte följa de anvisningar, som lämnas av centralsjukkassan.

Om talan mot styrelse och revisorer.

57 §.

Varder talan å styrelsens förvaltning under den tid, revisorernas berättelse omfattar, ej anställd inom ett år från det berättelsen framlades å ombudsmöte, vare så ansett, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen även avsett den handling.

Talan mot revisorer enligt 55 § 4 mom. må ej anställas, sedan två år förflutit från det revisorernas berättelse framlades å ombudsmöte, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

Om befattningshavare hos sjukkassa.

58 §.

1 mom. Hos sjukkassa skall vara anställd en verkställande tjänsteman, vilken i enlighet med de anvisningar, som lämnas av kassans styrelse, har

att leda arbetet inom kassan. Verkställande tjänsteman, som ej är styrelseledamot, äger närvara vid styrelsens förhandlingar och därvid deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

2 mom. Verkställande tjänsteman tillsättes och entledigas i centralsjuk-kassa av tillsynsmyndigheten och i lokalsjukkassa av centralsjukkassans styrelse. Innan verkställande tjänsteman tillsättes eller entledigas, skall yttrande inhämtas från kassans styrelse.

Verkställande tjänstemans avlönings- och pensionsförmåner skola på förslag av sjukkassans styrelse bestämmas av tillsynsmyndigheten.

3 mom. Ledighet för verkställande tjänsteman må, då ledighetens tillsammans med tidigare beviljad ledighet högst uppgår till tre månader i följd, meddelas av kassans styrelse. Längre tids ledighet meddelas av tillsynsmyndigheten, då fråga är om verkställande tjänsteman i centralsjuk-kassa, och eljest av centralsjukkassans styrelse. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning med avseende å förordnande av vikarie för verkställande tjänsteman.

4 mom. Annan befattningshavare hos sjukkassa än verkställande tjänsteman tillsättes och entledigas av sjukkassans styrelse. Inom centralsjukkassa skall dock förtroendeläkare, som i 63 § sägs, efter kassans hörande tillsättas och entledigas av medicinalstyrelsen. Kassan är beträffande avlönings- och andra anställningsvillkor för sådan läkare pliktig ställa sig till efter rättelse de anvisningar, som på förslag av medicinalstyrelsen meddelas av tillsynsmyndigheten.

Om fördelningen av åligganden mellan centralsjukkassa och till denna ansluten lokalsjukkassa.

59 §.

1 mom. Lokalsjukkassa ansvarar för utgivandet av sjukvårdsersättning, dock i fråga om ersättning för sjukhusvård allenast för de nittio första sjukhjälpdagarna vid varje sammanhängande sjuklighetstillstånd. Av lokalsjukkassas utgifter för sjukvårdsersättning, som ej avse sjukhusvård, skall kassan äga att av centralsjukkassan utbekomma tre fjärdedelar.

Centralsjukkassa ansvarar för utgivandet av ersättning för sjukhusvård för tid efter de nittio första sjukhjälpdagarna vid varje sammanhängande sjuklighetstillstånd.

2 mom. Lokalsjukkassa ansvarar för utgivandet av sjukpenning, familjetillägg och hempenning för de nittio första sjukhjälpdagarna vid varje sammanhängande sjuklighetstillstånd samt centralsjukkassa för utgivandet av sådan sjukhjälp för tiden därefter.

3 mom. Utan hinder av vad i 1 och 2 mom. sägs skall centralsjukkassa ensam ansvara för utgivandet av sjukhjälp, vartill rätt föreligger enligt 5 § 2 mom. andra punkten eller 9 § 2 mom. eller som skall utgivas till familjemedlem till den, vilkens försäkring är vilande jämlikt 5 § 1 mom. a).

4 mom. Har sjukkassa erhållit tillsynsmyndighetens tillstånd att bidra till de i kassan försäkrades sjukvård i vidare omfattning än i 9—12 §§ sägs, skall kassan ensam ansvara för de härigenom uppkommande kostnaderna.

60 §.

Lokalsjukkassa tillkommer att besluta angående försäkringsplikt och hänförande till sjukpenningssklass, att handhava uppbörden av i denna lag stad-

gade avgifter, därest tillsynsmyndigheten ej för visst fall eller för vissa medlemsgrupper annorlunda bestämmer, samt att, på begäran av centralsjukkassan, utöva nödig sjukkontroll och handhåva sjukhjälp-utbetalningar jämväl för centralsjukkassans räkning.

61 §.

1 mom. Centralsjukkassa är pliktig att enligt de närmare bestämmelser, som utfärdas av tillsynsmyndigheten, utan särskild kostnad biträda ansluten lokalsjukkassa vid dennas bokförings- och statistikarbete samt att, i den mån tillsynsmyndigheten så bestämmer, handhåva avgiftsuppbörd.

2 mom. Centralsjukkassa äger utan särskilt bemyndigande granska ansluten lokalssjukkassas räkenskaper och övriga handlingar samt inventera dess kassa och värdehandlingar. Sådan granskning och inventering skall verkställas minst en gång årligen.

Representant för centralsjukkassa äger närvara vid ombudsmöten och styrelsesammanträden i ansluten lokalsjukkassa.

Om sjukkontroll.

62 §.

Sjukkassa skall genom anordnande av sjukkontroll tillse att missbruk av försäkringen förhindras. Lokalsjukkassa skall därvid iakttaga de föreskrifter, som lämnas av centralsjukkassan.

Tillsynsmyndigheten äger utfärda erforderliga föreskrifter angående sättet för sjukkontrollens anordnande inom de särskilda sjukkasseområdena.

63 §.

Hos centralsjukkassa skola vara anställda förtroendeläkare till erforderligt antal.

Förtroendeläkare skall biträda med sjukkontrollen inom centralsjukkassans område samt även i övrigt tillhandtagå kassan i frågor, där medicinsk sakkunskap erfordras. Han skall även söka främja samarbetet mellan sjuk-kassorna och de inom centralsjukkassans verksamhetsområde verksamma läkarna.

Om tillsyn.

64 §.

1 mom. I denna lag föreskriven registrering och tillsyn å sjukkassor handhåvas av en för hela riket gemensam tillsynsmyndighet.

2 mom. Hos tillsynsmyndigheten skall föras ett register över allmänna sjukkassor för inskrivning av de uppgifter, vilka enligt denna lag skola anmälas för registrering eller vilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrivet.

3 mom. Anmälan till registret skall göras skriftligen. Avlämnas anmälan genom ombud eller insändes den med posten, skall underskriften vara styrkt av vittnen.

Då sjukkassas registrering sökes, skall varje styrelseledamot och suppleant, så ock i övrigt envar, som, ensam eller gemensamt med annan, är

berättigad att teckna kassans firma, på samma gång egenhändigt inskriva sin namnteckning i registret eller i särskilt bihang till detta, såframt ej namnteckningen förefinnes å anmälningsskriften och blivit av vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sedermera sker därom, att styrelseledamot eller suppleant blivit utsedd eller att eljest någon, ensam eller gemensamt med annan, blivit berättigad att teckna firman.

65 §.

1 mom. Beviljas sjukkassas registrering, låte tillsynsmyndigheten i registret införa:

- 1) dagen för stadgarnas antagande;
- 2) kassans firma;
- 3) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 4) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller gemensamt med annan, är berättigad att teckna kassans firma, dennes fullständiga namn och hemvist;
- 5) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller gemensamt, sådan befogenhet tillkommer.

Det ena exemplaret av stadgarna skall förses med bevis om antagandet till allmän sjukkassa och registreringen samt återställas till sökanden.

2 mom. Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, skall den ändring, där registrering beviljas, anmärkas i registret. Lag samma vare, där åt administratorer på sätt i 68 § sägs uppdragits att handhava kassans angelägenheter eller sådant uppdrag upphört.

Registreras ändring i sjukkassas stadgar, skall ena exemplaret av det protokoll, som innehåller beslutet om ändringen, till sökanden återställas, försett med bevis om registreringen.

Sker ändring i kassas firma, skall ny fullständig inskrivning i registret göras.

3 mom. Anmälningsskrifter med därvid fogade handlingar skola, särskilt för varje sjukkassa, förvaras såsom bilagor till registret.

4 mom. Mot den, som inhämtat kännedom om vad registret beträffande visst förhållande innehåller å den tid, varom fråga är, kan ändring i samma förhållande ej åberopas med laga verkan, med mindre han visas hava ågt vetskap om ändringen.

66 §.

Det åligger sjukkassas styrelse att varje år före utgången av juli månad till tillsynsmyndigheten ingiva styrkta avskrifter av styrelsens och revisorernas berättelser angående föregående räkenskapsår samt av protokoll, upptagande de å ombudsmöte i anledning av nämnda berättelser fattade beslut.

Centralsjukkassas styrelse åligger att inom nyss sagda tid till tillsynsmyndigheten ingiva i enlighet med fastställt formulär upprättade statistiska redogörelser för kassan och en var av de till kassan anslutna lokalsjuk-kassorna rörande verksamheten under året. Redogörelse skall vara under-skriven av styrelsens ordförande och kassans verkställande tjänsteman.

Finner tillsynsmyndigheten nödigt att hos sjukkassa infordra ytterligare upplysningar, skola sådana ofördröjligen lämnas av kassans styrelse.

Sjukkassas styrelse vare pliktig ej mindre att när som helst bereda tillsynsmyndigheten eller dess ombud tillfälle att inventera kassans medel samt att granska kassans räkenskaper och övriga handlingar än även att lämna dem tillträde till ombudsmöte.

67 §.

Det tillkommer tillsynsmyndigheten att övervaka, att sjukkassas verksamhet står i överensstämmelse med denna lag och andra rörande verksamheten utfärdade författningar och föreskrifter. Tillsynsmyndigheten har vidare att övervaka verksamhetens ekonomiska utveckling och i sådant avseende, då den så finner erforderligt, försäkringstekniskt utreda kassans ställning. Tillsynsmyndigheten skall jämväl i övrigt utöva erforderlig övervakning av sjukkassas verksamhet samt tillhandagå kassan med råd och upplysningar i ändamål att verksamheten må bedrivas på lämpligt sätt.

Tillsynsmyndigheten äger fastställa för sjukkassornas verksamhet erforderliga formulär, och vare sjukkassa pliktig att i föreskriven ordning begagna formulären.

68 §.

Finner tillsynsmyndigheten, att anledning till anmärkning förekommer mot bedrivandet av sjukkassas verksamhet, äger tillsynsmyndigheten meddela kassan anvisning att vidtaga den åtgärd eller den förändring av verksamheten, som prövas erforderlig, därvid tillsynsmyndigheten skall bestämma viss skälighet, inom vilken anvisad åtgärd eller förändring skall hava vidtagits.

Underlåter sjukkassan att ställa sig sålunda meddelad anvisning till efterrättelse, må tillsynsmyndigheten uppdraga åt två eller flera personer att i egenskap av administratorer handhava kassans angelägenheter under viss tid, dock längst intill dess, efter nyval av i 48 § omförmälda ombud, ombudsmöte utsett styrelseledamöter och dessa trätt i tjänst. Administratorer hava att i denna egenskap fullgöra de på ombudsmöte och styrelse enligt denna lag ankommande åligganden, dock ej sådana, som i 49 § 1 mom. sägs, och skall i tillämpliga delar beträffande dem gälla vad i denna lag stadgas om ombudsmöte och styrelse. Det åligger dock administratorer att ställa sig till efterrättelse de särskilda bestämmelser angående uppdragets fullgörande, som må utfärdas av tillsynsmyndigheten.

Uppdrag att vara administrator må när som helst återkallas av tillsynsmyndigheten. Arvode till administrator skall efter av tillsynsmyndigheten fastställd grund utgivas av kassan.

69 §.

Om tillsynsmyndighetens beslut i ärende, som ej avser registrering, så ock om beslut, varigenom registrering vägrats, skall skriftlig underrättelse ofördröjligen överlämnas eller med posten försändas till någon, vilken äger företräda kassan.

Innefattar beslutet anvisning enligt 68 § eller har genom beslutet av sjukkassa gjord ansökning avslagits eller fastställande av beslut eller medgivande, då fastställande eller medgivande erfordras jämlikt bestämmelse i denna lag, eller registrering av anmänt förhållande vägrats, skola i underrättelsen om beslutet skälen härför angivas.

70 §.

Närmare föreskrifter om tillsynsmyndighetens organisation samt om sjukasseregistrrets förande och tillsynsmyndighetens verksamhet i övrigt meddelas av Konungen.

Om tvister och besvär.

71 §.

1 mom. Över sjukkassas beslut angående plikten att tillhöra försäkringen, tillhörighet till sjukpenningklass, utgivande av sjukhjälp eller avgiftsindrivning må talan föras hos tillsynsmyndigheten av den, vilken beslutet rör, genom skriftligen avfattade besvär, vilka inom trettio dagar från den dag klaganden erhållit kännedom om beslutet skola ingivas till kassan, som har att inom fjorton dagar därefter med eget yttrande översända desamma till tillsynsmyndigheten. Den omständigheten, att besvären i stället för till sjukkassan ingivits eller insänts direkt till tillsynsmyndigheten, må ej utgöra hinder för besvärens upptagande till prövning, därest besvären inkommit till tillsynsmyndigheten före utgången av den stadgade besvärstiden. I sådant fall skall tillsynsmyndigheten omedelbart överlämna besvären till vederbörande sjukkassa för behandling som ovan sagts.

2 mom. Uppstår tvist mellan sjukkassor, skall tvisten, där den avser tolkningen eller tillämpningen av denna lag och ej kan i godo biläggas, på yrkande av någon av kassorna avgöras av tillsynsmyndigheten.

3 mom. Mot tillsynsmyndighetens beslut i fråga, varom i 1 och 2 mom. förmäles, må klagan ej föras. Sådant beslut må verkställas på sätt i utskönningslagen stadgas angående verkställighet av domstols lagakraftägande dom i tvistemål.

Fråga, som nyss sagts, må ej göras till föremål för rättegång.

Särskilda bestämmelser.

72 §.

1 mom. Minskas sjukkassas verksamhetsområde, skall till den sjukkassa, till vilken medlemmar på grund härav överföras, av kassans sjukhjälpsfond utbetalas behörig andel, beräknad efter grunder, som fastställas av tillsynsmyndigheten.

2 mom. Sjukkassa skall helt eller delvis överlåta sin rörelse och sina tillgångar å annat försäkringsorgan, därest Konungen så förordnar. Överlåtes rörelsen helt, skall kassan gå i likvidation. I annan ordning må beslut om överlåtelse av kassans rörelse eller dess trädande i likvidation ej fattas.

Vid verkställandet av sjukkassas likvidation samt upplösning skall i tillämpliga delar gälla vad i sådant avseende finnes föreskrivet i lagen om understödsföreningar.

73 §.

Fordran å sjukhjälp enligt denna lag, som inestår hos sjukkassa, må ej för gäld tagas i mät. Rätt till ej förfallen sjukhjälp må ej överlåtas.

74 §.

Sjukkassa äge ej av den, som framkallat sjukdom hos annan eller eljest i anledning av sjukdomen är pliktig att gälda skadestånd till försäkrad, återkräva sina utgifter för utgiven sjukhjälp.

75 §.

Medlemmar, som genom att överträda denna lag eller sjukkassans stadgar tillskynda kassan skada, svare för skadan, en för alla och alla för en. Vad nu sagts gälle jämväl i 48 § omförmälda ombud, ändå att ombuden ej äro medlemmar av kassan.

Överträda styrelseledamöter, firmatecknare, likvidatorer, ombud, administratorer eller medlemmar denna lag eller kassans stadgar och tillskyndas tredje man därigenom skada, vare de, som låtit sådant komma sig till last, ansvariga för skadan, en för alla och alla för en.

76 §.

Styrelseledamot, revisor och befattningshavare hos sjukkassa ävensom administrator för kassa vare i denna sin egenskap tillförsäkrad det skydd, som enligt lag tillkommer ämbetsman, samt underkastad det ansvar, som enligt lag åvilar sådan.

77 §.

Sjukkassa vare uti de mål, för vilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt stadgarna har sitt säte.

78 §.

Rättshandling, som ingåtts mellan sjukkassa och medlem eller gift kvinna, vilken är försäkrad i egenskap av familjemedlem, vare ej ogiltig av den grund att medlemmen eller kvinnan är underårig.

79 §.

Styrelseledamot, revisor och befattningshavare hos sjukkassa ävensom administrator för kassa må ej till obehörig yppa förhållande, om vilket han i sin nämnda egenskap erhållit kunskap och vilket avser enskild person eller eljest ej bör komma till allmän kännedom, samt ej heller till obehörig utlämna handling, till vilken han i sin nämnda egenskap erhållit tillgång.

80 §.

Då avgift första gången erlägges för försäkringspliktig, skall sjukkassan tillställa honom medlemsbok eller medlemsbevis enligt av tillsynsmyndigheten fastställt formulär. Försäkrad är skyldig att, då kassan så påfordrar, till kassan ingiva medlemsboken eller medlemsbeviset för verkställande av erforderliga anteckningar eller utbyte mot ny bok eller nytt bevis.

I medlemsbok eller medlemsbevis skola antecknas i 6 § omförmälda familjemedlemmar.

81 §.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet träffa överenskommelse med främmande makt i fråga om tillämpning av denna lag å sådana dess i Sverige vistande medborgare, å vilka den ej eljest är tillämplig.

82 §.

De närmare föreskrifter, som, utöver vad denna lag innehåller, finnas erforderliga för lagens tillämpning, meddelas av Konungen.

Socialvårdskommitténs förslag

till

Lag**om införande av lagen om allmän sjukförsäkring.**

1 §.

Lagen om allmän sjukförsäkring skall, i den mån ej annorlunda stadgas i denna lag, träda i kraft den 1 januari 1947, och upphör vid samma tidpunkt förordningen den 26 juni 1931 om erkända sjukkassor att gälla.

Beträffande understödsförening, som på sätt nedan sägs antagits till allmän sjukkassa, skall efter utgången av år 1946 lagen den 24 mars 1938 om understödsföreningar eller å föreningen tillämplig äldre lag ej längre vara gällande.

Om antagande av allmänna sjukkassor m. m.

2 §.

Till allmän sjukkassa skall i första hand antagas erkänd sjukkassa, vilken är verksam inom det för den allmänna sjukkassan avsedda verksamhetsområdet.

Landsting ävensom stad, som ej deltagar i landsting, är, därest allmän centralsjuk-kassa ej på annat sätt upprättas för landstingsområdet eller staden, ansvarigt för att sådan kassa upprättas. Därest allmän lokalsjuk-kassa ej på annat sätt upprättas för lokalsjuk-kasseområde, är den eller de inom lokal-sjuk-kasseområdet belägna kommunerna ansvariga för att sådan sjuk-kassa upprättas.

3 §.

1 mom. Ansökan om antagande till allmän sjuk-kassa skall göras av sjuk-kassans styrelse. Sådan ansökan skall vara tillsynsmyndigheten tillhanda före den 1 januari 1946, därest ej tillsynsmyndigheten med hänsyn till särskilda omständigheter med-giver, att ansökning må ingivas vid senare tidpunkt.

Vid ansökningen skola fogas de uppgifter tillsynsmyndigheten bestämmer.

Innan kassa antages till allmän lokalsjuk-kassa, skall tillsynsmyndigheten inhämta yttrande i ärendet från styrelsen för den centralsjuk-kassa, till vilken lokalsjuk-kassan skall vara ansluten.

2 mom. Innan kassa antages till allmän sjuk-kassa, skall den hava antagit stadgar avfattade på sätt i 42 § lagen om allmän sjuk-försäkring sägs.

3 mom. Utan hinder av för erkänd sjuk-kassa gällande bestämmelser av annat innehåll skall beslut, som på grund av vad i 1 och 2 mom. sägs eller

eljest erfordras för kassans antagande till allmän sjukkasse eller för överlåtelse, varom i 4 § förmåles, anses giltigt, därest det å föreningsammansatrade biträtts av de flesta röstande samt varder gillat av tillsynsmyndigheten; dock att, där för beslutets giltighet är i stadgarna uppställt villkor utöver vad enligt äldre lag är bestämt, sådant villkor skall lända till efterrättelse. Sålunda fattat beslut må ej sedermera utan tillsynsmyndighetens medgivande upphävas eller ändras, och vare ansökan om antagande till allmän sjukkasse, som gjorts med stöd av beslutet, för kassan bindande.

4 §.

Sökes antagande till centralsjukkasse eller lokalsjukkasse för ett och samma område av mera än en sjukkasse, skall tillsynsmyndigheten, där så finnes lämpligt, söka åvägabringa överlåtelse enligt 66 § lagen om understödsföreningar på en av kassorna av den eller de andras rörelse eller på en för ändamålet bildad kassa av samtliga de sökandes rörelse. Kan överlåtelse som nu sagts ej åvägabringas eller finnes sådan lämpligen ej böra ifrågakomma, har tillsynsmyndigheten att pröva, vilken kassa må anses lämpligast, därvid, med beaktande jämväl av vad i 2 § första stycket sägs, hänsyn särskilt bör tagas till kassornas medlemsanslutning inom verksamhetsområdet.

5 §.

1 mom. Antages erkänd sjukkasse till allmän sjukkasse och skola medlemmar av kassan enligt lagen om allmän sjukförsäkring vara försäkrade i annan allmän sjukkasse eller sker utsträckning av den tid, under vilken i fråga om medlemmar av kassan annan allmän sjukkasse skall ansvara för utgivandet av ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning, vare förstnämnda kassa pliktig att, i den omfattning och enligt de föreskrifter tillsynsmyndigheten meddelar, överföra medel, som vid tidpunkten för antagandet funnos avsatta för sjukhjälsverksamhetens bedrivande, till sistnämnda kassa.

2 mom. Bli erkänd sjukkasse ej antagen till allmän sjukkasse och har dess rörelse ej överlåtits på sätt i 4 § sägs, skall kassan utan särskilt beslut den 1 januari 1947 träda i likvidation, och vare den, utan hinder av vad därutinnan må vara föreskrivet i kassans stadgar, pliktig att enligt de föreskrifter tillsynsmyndigheten meddelar överföra de medel, som vid utgången av år 1946 funnos avsatta till sjukhjälsfond, till den eller de allmänna sjukkassor, till vilka medlemmarna jämlikt 9 § skola höra. Vad nu sagts äge ej tillämpning beträffande medel, vilka enligt tillsynsmyndighetens beprövande äro hänförliga till av kassan utfäst sjukhjäls i form av ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning för tid utöver tre år för varje sammanhängande sjuklighetstillstånd och vilka ej beräknas åtgå för slutreglering av pågående sjukdomsfall.

6 §.

1 mom. Har sjukkasse antagits till allmän sjukkasse, skola, där sjukkassan antagits till centralsjukkasse, före den 1 april 1946 och eljest före den 1 juli 1946 väljas styrelseledamöter och suppleanter för dem till det antal, som enligt lagen om allmän sjukförsäkring och de för kassan antagna stadgarna skall utses å ombudsmöte, att tjänstgöra till den tidpunkt under år 1947, då ombudsmöte utsett styrelseledamöter och suppleanter i enlighet med nämnda lag; och skola vid valet tillämpas de för kassan vid tidpunkten för detsamma gällande bestämmelserna angående val av styrelseledamöter och suppleanter.

2 mom. Före den 1 april 1946 eller, såvitt angår lokalsjukkassa, före den 1 juli 1946 skola de statliga myndigheter, landsting, kommuner och central-sjukkassar, som enligt 51 § lagen om allmän sjukförsäkring skola utse styrelseledamöter och suppleanter inom allmänna sjukkassar, utse sådana. Uppgifter å de sålunda utsedda skola senast nämnda dagar tillställas tillsynsmyndigheten och vederbörande sjukkassa.

3 mom. Den enligt 1 och 2 mom. utsedda styrelsen skall, därest styrelse eljest ej finnes för kassan, träda i tjänstgöring, så snart den blivit fulltalig, samt i annat fall den 1 januari 1947. Vid sistnämnda tidpunkt skall uppdrag för i annan ordning utsedd styrelseledamot upphöra, ändå att den tid, för vilken ledamoten utsetts, ej gått till ända.

Styrelsen samt befattningshavare hos sjukkassa äga befogenhet att under år 1946 vidtaga sådana åtgärder, som erfordras i anledning av ikraftträdandet av lagen om allmän sjukförsäkring.

7 §.

Före den 15 februari 1947 skola, såvitt angår lokalsjukkassa samt central-sjukkassa, vilkens verksamhetsområde utgöres av stad, utses ombud, som i 48 § lagen om allmän sjukförsäkring sägs, för åren 1947 och 1948. Lokalsjukkassa skall före den 1 april 1947 för tid, som nu sagts, utse ombud i den centralsjukkassa, till vilken den är ansluten, och skall, där så finnes erforderligt, särskilt ombudsmöte utlysas för valets förrättande.

8 §.

De närmare föreskrifter, som må vara erforderliga för tillämpningen av vad i 2—7 §§ sägs, utfärdas av tillsynsmyndigheten.

Om överförande av medlemskap till allmän sjukkassa och verkan därav m. m.

9 §.

I samband med ikraftträdandet av lagen om allmän sjukförsäkring skall envar, som vid utgången av år 1946 var medlem av erkänd sjukkassa och som enligt 1 § nämnda lag är pliktig att vara sjukförsäkrad, överföras såsom medlem till vederbörande allmänna sjukkassa eller, där fråga är om gift kvinna, som avses i 2 § första stycket a) samma lag, såsom familjemedlem till sådan medlem. Från och med den 1 januari 1947 skola i följd härav bestämmelserna i nyssnämnda lag gälla beträffande honom och hans familjemedlemmar.

Vid tillämpningen av vad i första stycket sägs skola gälla de inskränkningar och särskilda bestämmelser i övrigt, som nedan under 1—3 samt i 10 och 11 §§ sägs.

1. Den omständigheten, att medlem av erkänd sjukkassa ej fyllt sexton år, skall ej utgöra hinder för överförande. Beträffande sådan medlem skall ej gälla vad i lagen om allmän sjukförsäkring stadgas angående familjemedlem.
2. Den som vid utgången av år 1946 fyllt 60 år och då ej var medlem av erkänd sjukkassa skall ej omfattas av den i lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda sjukpenningförsäkringen.
3. Utan hinder av att gift kvinnas årsinkomst av förvärvsarbete ej uppgår

till 600 kronor, skall hon vara sjukpenningförsäkrad i allmän sjukkasse, där hon vid utgången av år 1946 var sjukpenningförsäkrad i erkänd sjukkasse samt hennes man ej i samband med ikraftträdandet av lagen om allmän sjukförsäkring överförts till allmän sjukkasse. Vad nu sagts skall gälla intill dess mannen enligt bestämmelserna i 12—14 §§ här nedan vunnit medlemskap i sådan sjukkasse, dock allenast för tid, under vilken makarna sammanleva och ej längre än till och med 1947 års utgång. Härvid skall kvinnan tillhöra den lägsta vid hennes ålder tillämpliga sjukpenningklassen. Å sjukpenning eller hempenning, som på grund av vad nu sagts utgives till henne, skall familjetillägg ej utgå.

10 §.

1 mom. Beträffande medlem och familjemedlem, som i 9 § första stycket avses, skall, utan hinder av vad i 26 § lagen om allmän sjukförsäkring sägs, gälla följande:

a) Till den, som vid utgången av år 1946 från erkänd sjukkasse uppbär sjukhjälp i form av ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning, skall den sjukhjälpen fortfarande efter 1947 års ingång utgivas enligt de före denna tidpunkt för honom gällande bestämmelserna rörande sjukhjälpstid och storleken av sådan sjukhjälp i vad avser tid, under vilken den sjuke är utan avbrott intagen å sjukvårdsanstalt, å vilken vård må ersättas av allmän sjukkasse, eller under vilken han på grund av förlust eller nedsättning av arbetsförmågan är berättigad till sjukpenning jämlikt nyssnämnda bestämmelser. För tid, som nu sagts, skall den sjuke erlägga avgift för sjukpenningförsäkring med belopp, som motsvarar vad han hade att vid utgången av år 1946 erlägga till erkänd sjukkasse för sådan försäkring, och skall till sjukkassan, i stället för statsbidrag jämlikt 31 § 2 och 4 mom. lagen om allmän sjukförsäkring, utgå sjukdagsbidrag enligt i 4 § kungörelsen den 26 januari 1931 angående statsbidrag åt sjukkassor angivna grunder.

b) Vid sjukdom, som inträffar sedan i a) omfördäld rätt till sjukhjälp upphört, skall den försäkrade, ändå att sjukdomen utgör fortsättning av det tidigare sjuklighetstillståndet eller av annat sjuklighetstillstånd, för vilket han ägt att i erkänd sjukkasse erhålla sjukhjälp, äga uppbära ersättning för sjukhusvård och sjukpenning enligt bestämmelserna i lagen om allmän sjukförsäkring, där de i samma lag stadgade förutsättningarna därför föreligga och annat ej följer av vad i 2 och 3 mom. sägs.

c) Där, utan att fall som i b) sägs är för handen, den försäkrade efter ingången av år 1947 träffas av sjukdom, skall han, ändå att sjukdomen utgör fortsättning av ett tidigare sjuklighetstillstånd, för vilket han ägt att i erkänd sjukkasse erhålla sjukhjälp, äga uppbära ersättning för sjukhusvård och sjukpenning enligt bestämmelserna i lagen om allmän sjukförsäkring, där de i samma lag stadgade förutsättningarna därför föreligga och annat ej följer av vad i 2 och 3 mom. sägs.

2 mom. I fall, som i 1 mom. sägs, skall vid beräkning av sjukhjälpstid jämväl medräknas tid före den 1 januari 1947, för vilken erkänd sjukkasse utgivit sjukhjälp i form av ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning på grund av det sammanhängande sjuklighetstillståndet, och skola vid prövning, huruvida sjukdom skall anses utgöra fortsättning av tidigare sjuklighetstillstånd, de i 20 § andra stycket lagen om allmän sjukförsäkring meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning, därvid dock skall iakttagas, att i fall, som i 1 mom. c) avses, fortsättning av det tidigare sjuklig-

hetstillståndet ej skall anses föreligga av allenast den grund, att sjukdomsfallet inträffat inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken utgivits sådan sjukhjälp som ovan sagts.

3 mom. I fall, som avses i 1 mom. b) och c), skola, utan hinder av vad där sagts, för det sammanhängande sjuklighetstillstånd, varom fråga är, gälla de vid utgången av år 1946 å den försäkrade tillämpliga bestämmelserna rörande sjukhjälpstid och sjukpenningens storlek, i den mån han därigenom blir berättigad till ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning för längre tid än eljest eller till sjukpenning för viss tid med högre belopp än som eljest skolat tillkomma honom i form av sjukpenning (hempenning) jämte familjetillägg för den tiden.

11 §.

1 mom. Medlem av erkänd sjukkasse, som jämlikt 9 § första stycket överförts till allmän sjukkasse såsom medlem i denna och som före den 1 januari 1947 fyllt sextio år, skall, därest han vid utgången av år 1946 varit i den erkända sjukkassan tillförsäkrad högre sjukpenning än den, för vilken han skall vara försäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring, efter framställning härom hänföras högst till den sjukpenningklass, som i fråga om sjukpenningens storlek närmast motsvarar hans försäkring i den erkända kassan, dock ej till lägre sjukpenningklass än som enligt 14 § nämnda lag skall gälla för honom. På grund av vad nu sagts må medlemmen dock ej vara försäkrad för högre sjukpenning än den, för vilken medlemmar i sextioårsaldern tillhörande hans yrke eller förutvarande yrke i allmänhet äro försäkrade i kassan.

Framställning, som ovan sägs, skall göras hos sjukkassan före den 1 april 1947.

Vad i första stycket stadgas skall ej gälla beträffande den, som uppstår tilläggs pension enligt lagen om folkpensionering eller invalidunderstöd enligt förordningen om invalidunderstöd.

I fråga om sjukpenning eller hempenning till medlem, som med tillämpning av första stycket hänförts till viss sjukpenningklass, skola de i 19 § 4 mom. lagen om allmän sjukförsäkring meddelade bestämmelserna ej äga tillämpning. Familjetillägg må ej utgivas till sådan medlem, i den mån medlemmen därigenom skulle erhålla sjukpenning (hempenning) och familjetillägg med högre sammanlagt belopp än som skolat tillkomma honom, därest han ej blivit sjukpenningförsäkrad jämlikt bestämmelserna i första stycket.

Utän hinder av att medlem jämlikt första stycket hänförts till viss sjukpenningklass skall, därest han därom gör framställning, beträffande hans sjukpenningförsäkring från och med månaden därefter gälla vad i lagen om allmän sjukförsäkring stadgas. Vad nu sägs skall äga motsvarande tillämpning, där sådan medlem vid utgången av kalendermånad häftar för mera än tre månaders avgifter.

2 mom. Har någon, som avses i 4 § 2 mom. a) eller 3 mom. första stycket a) eller b) lagen om allmän sjukförsäkring, jämlikt 9 § överförts att vara medlem i allmän sjukkasse, och har han utan avbrott tillhört erkänd sjukkasse från och med den 1 januari 1944, skall han, därest han hos förstnämnda kassa inom tre månader efter den dag, då bestämmelse i 4 § lagen om allmän sjukförsäkring, som ovan sagts, blev tillämplig å honom, gör framställning härom, utan hinder av bestämmelsen vara sjukpenningförsäk-

rad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring; dock må han härvid ej hänföras till högre sjukpenningklass än den, som i fråga om sjukpenningens storlek närmast motsvarar hans sjukpenningförsäkring vid ingången av år 1944, och må å sjukpenning (hempennig), som utgives till medlemmen, ej utgå familjetillägg.

Beträffande medlem, som nu avses, skall vad i 1 mom. femte stycket föreskrivits äga motsvarande tillämpning.

Statsbidrag, som i 31 § 2 och 4 mom. lagen om allmän sjukförsäkring sägs, utgår ej för sjukpenning (hempennig) jämlikt detta mom., och skall den för vederbörande sjukpenningklass eljest fastställda avgiften för försäkrad, som i detta mom. avses, höjas i motsvarande mån.

Om upptagande i försäkringen av dem, som vid utgången av år 1946 ej voro medlemmar av erkänd sjuk-kassa.

12 §.

Det åligger envar, som före den 1 januari 1947 fyllt 15 år och jämlikt bestämmelserna i 1 och 2 §§ lagen om allmän sjukförsäkring är försäkringspliktig efter fyllda 16 år, att, därest han ej jämlikt 9 § denna lag överförts till allmän sjuk-kassa, före den 1 juli 1947 anmäla sig till inträde i den allmänna sjuk-kassa, av vilken han enligt lagen om allmän sjukförsäkring skall vara medlem. Beträffande sådan anmälan skola gälla de närmare bestämmelser Konungen meddelar.

13 §.

På grund av anmälan, som i 12 § sägs, skall, därest anmälaren finnes vara försäkringspliktig jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring, inskrivning av honom såsom medlem i allmän sjuk-kassa ske från och med den 1 januari 1948 eller, därest framställning därom göres och anmälaren fyllt 16 år, från och med den månad under år 1947, som följer närmast efter den, under vilken framställningen av kassan slutbehandlats.

14 §.

Underlåter någon att verkställa vad som på grund av 12 § åligger honom, skall han ändock inskrivas såsom medlem i sjuk-kassan från och med den 1 januari 1948, och vare han i sådant fall skyldig att, därest ej giltigt skäl för underlåtenheten förelegat, erlagga dubbla avgifter för januari, februari och mars månader 1948. I fall, som här avses, skall vad i 36 § 1 mom. lagen om allmän sjukförsäkring stadgas angående kommuns skyldighet att erlagga sjukvårdsavgift allenast avse enkel sådan, och skall i fråga om indrivningen av återstoden av den dubbla sjukvårdsavgiften gälla vad i sistnämnda paragraf sägs om indrivning av sjukpenningavgift.

15 §.

1 mom. Den som jämlikt 12—14 §§ inskrivits såsom medlem i allmän sjuk-kassa ävensom den som jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring skall anses såsom familjemedlem till honom, skall vara försäkrad jämlikt nämnda lag från och med den månad medlemskapet förvärvats, därvid dock vad i 9 § andra stycket 2. sägs skall äga motsvarande tillämpning.

2 mom. Vad i 9 § 2 mom. lagen om allmän sjukförsäkring stadgas skall gälla från och med den 1 januari 1948. Ersättning för sjukhusvård åt i nämnda lagrum avsedda barn skall utgivas allenast för sjukdom, som inträffat efter ingången av år 1948.

Allmänna bestämmelser.

16 §.

Vad i lag eller särskild författning må vara föreskrivet med avseende å erkända sjukkassor samt avgifter till och sjukhjälp från dessa, skall efter utgången av år 1946 i stället gälla allmänna sjukkassor samt avgifter till och sjukhjälp från dessa.

17 §.

De ytterligare föreskrifter, som må vara erforderliga i samband med införandet av lagen om allmän sjukförsäkring, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av tillsynsmyndigheten.

Kostnadsberäkning för allmän sjukförsäkring.

I. Försäkringsbeståndets omfattning.

Försäkringsbeståndets storlek är underkastad fortgående förändringar, sammanhängande med befolkningsutvecklingen. Tillhörigheten till sjukpenningförsäkringen är därjämte beroende av den omfattning, i vilken befolkningen är engagerad i förvärvslivet, och påverkas till följd härav i viss utsträckning av näringslivets utveckling och även inträdande konjunkturvåxlingar. Vid en förutberäkning av antalet försäkrade vid skilda tidpunkter och dessas fördelning på olika kategorier — sjukpenningförsäkrade och enbart sjukvårdsförsäkrade, självständigt försäkrade och familjeförsäkrade — torde man vara nödsakad att bortse från sådana utvecklings- och konjunkturbetonade faktorer, som icke låta sig på förhand överblicka, och i berörda avseenden anknyta till nu rådande förhållanden.

I fråga om befolkningsutvecklingen bygga de följande beräkningarna på de av professor Sten Wahlund uppställda antaganden rörande den sannolika framtida befolkningsutvecklingen, för vilka denne redogjort i en uppsats, vilken som bilaga B fogats till socialvårdskommitténs betänkande nr XI.

Försäkringsbeståndets storlek och sammansättning har beräknats för tidpunkterna 31/12 1950 och 31/12 1960.

Sjukpenningförsäkringen. De sjukpenningförsäkrades antal och fördelning på åldersgrupper beräknas med utgångspunkt från en i 1940 års folkräkning (del III, tab. 23 A) intagen redovisning över den yrkesverksamma befolkningens fördelning efter kön, ålder och civilstånd den 31 december 1940. Enligt nämnda redovisning uppgick den yrkesverksamma befolkningen vid angivna tidpunkt till 2 189 744 män och 809 782 kvinnor eller tillhopa omkring 3 miljoner. I detta antal ingå förvärvsarbetande gifta kvinnor med omkring 125 000. I en uppsats av överdirektör E. Höijer, publicerad i Ekonomisk revy nr 1, 1946, meddelas som resultat av en på grundval av 1945 års taxeringsuppgifter verkställd undersökning bland annat, att antalet personer med minst 600 kronors årlig inkomst år 1944 uppgick till 3 003 973, därav 2 802 081 yrkesverksamma. I nämnda uppgift ha emellertid gifta kvinnor sammanförts med sina män och deras inkomst sammanräknats. Det visar sig sålunda att folkräkningens uppgift över antalet yrkesverksamma personer år 1940, exklusive gifta kvinnor omkring 2 875 000, endast föga överstiger det på grundval av taxeringsuppgifterna beräknade antalet yrkesverksamma personer med minst 600 kronors årlig inkomst år 1944, 2 802 000. I anslutning härtill har folkräkningens uppgift över antalet yrkesverksamma personer och deras fördelning på kön, ålder och civilstånd antagits representativ för antalet personer, som skola omfattas av sjukpenningförsäkringen.

Försäkringsbeståndets sammansättning ultimo 1950 och 1960 beräknas under antagande, att antalet sjukpenningförsäkrade män i olika åldersgrupper står i konstant relation till den manliga befolkningen i respektive ålders-

grupper. För kvinnornas vidkommande antages en motsvarande konstant relation för gifta och ogifta, behandlade var för sig; äktenskapsfrekvensen i respektive åldersgrupper antages därvid jämväl oförändrad, i överensstämmelse med förhållandet vid 1940 års utgång. Av de förvärvsarbetande gifta kvinnorna antages, lika för alla åldersgrupper, omkring en tredjedel ha en inkomst mellan 600 och 1 000 kronor och återstående två tredjedelar inkomst uppgående till minst 1 000 kronor. Det relativa antalet folkpensionärer bland de gifta kvinnorna beräknas i enlighet med av socialvårdskommittén uppställda antaganden (kommitténs betänkande nr XI, tab. 14, s. 204).

I tab. 1 redovisas det procentuella antal män och kvinnor av befolkningen, de senare fördelade på gifta och ogifta, som enligt 1940 års folkräkning äro yrkesverksamma och enligt ovan antagits åtnjuta förvärvsinkomst å minst 600 kronor. Kvinnornas procentuella fördelning efter civilstånd redovisas i tab. 2. Med utgångspunkt från de i tab. 1 och 2 anförda relativtalen samt ovan berörda, av professor Wahlund uppställda, befolkningsprognos beräknas antalet män och kvinnor, de senare fördelade på gifta och ogifta, i olika åldersgrupper med inkomst av förvärvsarbete å minst 600 kronor ultimo 1950 och 1960 till i tab. 3 angivna tal. De förvärvsarbetande gifta kvinnornas fördelning efter inkomst understigande 1 000 kronor och uppgående till minst nämnda belopp redovisas slutligen i tab. 4.

Vid beräkningen av antalet familjeförsäkrade gifta kvinnor i olika åldersgrupper skall från hela antalet gifta kvinnor i respektive åldersgrupper avdragas antalet förvärvsarbetande med årlig inkomst av minst 1 000 kronor. I fråga om sjukpenningförsäkringen skall därjämte avdragas folkpensionärerna. I tab. 5 redovisas hela antalet gifta kvinnor i olika åldersgrupper ultimo 1950 och 1960, ävensom antalet förvärvsarbetande med minst 1 000 kronors inkomst och antalet folkpensionärer.

Med ledning av de anförda tabellerna sammanställes omedelbart antalet sjukpenningförsäkrade i olika åldersgrupper, i fråga om de kvinnliga försäkrade med fördelning på självständigt försäkrade och familjeförsäkrade ultimo 1950 och 1960. Den funna fördelningen redovisas i tab. T 1.

Tab. T 1. Beräknat antal sjukpenningförsäkrade personer i olika åldersgrupper ultimo 1950 och 1960 (1 000-tal).

Ålder	31/12 1950			31/12 1960		
	Män	Kvinnor		Män	Kvinnor	
		Självständigt försäkrade	Familjeförsäkrade		Självständigt försäkrade	Familjeförsäkrade
16—18	66	42	—	102	65	—
18—20	70	44	2	84	52	3
20—25	206	122	55	203	120	54
25—30	248	93	132	194	72	103
30—40	522	138	336	455	120	295
40—50	486	123	321	497	123	321
50—60	364	92	231	433	105	266
60—65	123	28	75	145	32	86
65—66	17	4	10	20	5	12
66—67	16	3	10	18	4	12
67—70	43	11	—	50	12	—
70—	63	18	—	74	21	—
Summa	2 224	718	1 172	2 275	731	1 152

Sjukvårdsförsäkringen. Enligt tidigare berörda, av professor Wahlund uppställda, befolkningsprognos beräknas befolkningens storlek, med fördelning på vuxna (över 16 år) män och kvinnor samt barn, vid utgången av år 1950 till 2 553 000 vuxna män, 2 608 000 vuxna kvinnor och 1 707 000 barn samt vid utgången av år 1960 till 2 654 000, 2 689 000 respektive 1 826 000.

Från ovan angivna antal skall avdragas personer, som enligt 6 § andra stycket i departementsförslaget skola vara undantagna från försäkringsplikt. Det härav betingade avdraget har uppskattats till 33 000, därav 16 000 vuxna män, 16 000 vuxna kvinnor samt 1 000 barn. Efter nämnda avdrag beräknas antalet personer, som skola åtnjuta sjukvårdsförsäkring, till i tab. T 2 angivna tal.

Tab. T 2. Beräknat antal personer, som komma att omfattas av sjukvårdsförsäkringen, ultimo 1950 och 1960 (1 000-tal).

	31/12 1950	31/12 1960
Män över 16 år	2 537	2 638
Kvinnor » 16 »	2 592	2 673
Barn under 16 »	1 706	1 825

Sjukkasmedlemmarna sammansätts av samtliga vuxna män, vuxna ogifta kvinnor samt gifta kvinnor med årlig inkomst av förvärvsarbete upp-
uppgående till minst 1 000 kronor. Antalet gifta kvinnor beräknas enligt tab. 5 till 1 419 000 respektive 1 414 000 ultimo 1950 och 1960. Av dessa åtnjuta 88 000 respektive 80 000 inkomst av förvärvsarbete uppgående till minst 1 000 kronor. Antalet sjukkasmedlemmar beräknas med ledning härav till 3 798 000 (2 537 000 män och 1 261 000 kvinnor) respektive 3 977 000 (2 638 000 män och 1 339 000 kvinnor) ultimo 1950 och 1960. I tab. T 3 redovisas samtliga sjukkasmedlemmar, fördelade på sjukpenningförsäkrade och enbart sjukvårdsförsäkrade medlemmar.

Tab. T 3. Beräknat antal sjukkasmedlemmar, fördelade på sjukpenningförsäkrade och enbart sjukvårdsförsäkrade (1 000-tal).

Tidpunkt	Sjukpenningförsäkrade			Enbart sjukvårdsförsäkrade			Samtliga		
	män	kvinnor	Summa	män	kvinnor	Summa	män	kvinnor	Summa
31/12 1950	2 224	718	2 942	313	543	856	2 537	1 261	3 798
31/12 1960	2 275	731	3 006	363	608	971	2 638	1 339	3 977

II. Försäkringens kostnader.

A. Sjukpenning och hempenning.

Inledningsvis torde böra bemärkas, att man i sjuklighetsavseende icke utan vidare kan utgå från, att de nuvarande erkända sjukkassornas erfarenheter — på vilka socialvårdskommittén byggt sina sjuklighetsantaganden — äro tillämpliga vid ett genomförande av det föreliggande förslaget. Till följd

av den överförsäkring, som förslaget kan komma att medföra för vissa grupper försäkrade, kan det befaras att sjukhjälpsanspråken komma att icke oväsentligt öka. Särskilt under de första åren, innan de ökade svårigheter, som detta medför beträffande sjukförsäkras kontroll, kunnat på ett tillfredsställande sätt bemästras, bör man räkna med en betydande »översjuklighet». Då en sådan ökad sjuklighet emellertid icke kan på förhand mätas, ha — med anförd reservation — de av kommittén tillämpade sjuklighetsantagandena lagts till grund för de följande beräkningarna. För åldrar över 67 år ha kommitténs sjuktal ersatts med motsvarande sjuktal för 90 dagars sjukhjälpstid för varje sjukdomsfall. De tillämpade sjuktalen, fördelade på full och nedsatt sjukpenning, återgivs i tab. 6. Av sjuktalen beräknas — i likhet med vad som skett i socialvårdskommitténs kostnadsberäkningar — 86 % motsvara sjukpenning och 14 % hempening.

Med ledning av de i tab. 6 angivna sjuktalen och ovan i tab. T 1 redovisade försäkringsbestånd beräknas de försäkringskostnader, som svara mot antalet sjukpenningförsäkrade personer ultimo 1950 och 1960. Kostnaderna för de olika åren beräknas sedan genom interpolation. I tab. T 4 redovisas kostnaderna för budgetåret 1950/51 samt kalenderåret 1960.

Tab. T 4. Kostnader för sjukpenningförsäkringen (milj. kronor).

	1950/51	1960
Självständigt försäkrade	108,3	112,9
Familjeförsäkrade	27,8	28,3
Summa	136,1	141,2

B. Make- och barntillägg.

a) Självständigt försäkrade. De av socialvårdskommittén uppställda antagandena rörande antalet inkomsttagare och dessas fördelning efter antalet barn under 16 år (kommitténs betänkande nr VIII, tab. 30, s. 62) konstruerades med utgångspunkt från uppgifter i 1935/36 års folkräkning rörande bestående äktenskap och andra familjer, fördelade efter familjeinkomst och barnantal, varvid endast de familjer medtogos, där familjeinkomsten upptagits till minst 600 kr. Reduktion ägde därjämte rum i anslutning till den av kommittén förordade övergångsbestämmelsen, innebärande att de personer, som vid försäkringens ikraftträdande fyllt 60 år och ej vore medlemmar av erkända sjukförsäkringskassor, skulle ställas utanför sjukpenningförsäkringen. Med hänsyn till dels den förskjutning av inkomstnivån, som under senare år ägt rum, dels till att berörda övergångsbestämmelse enligt det föreliggande förslaget skall bortfalla, utvidgas kretsen av dem, som skola komma i åtnjutande av make- och barntillägg.

Kostnaderna för maketillägg beräknas med utgångspunkt från antalet gifta sjukpenningförsäkrade män i olika åldersgrupper. Hänsyn till de fall, då maketillägg i stället skall utgå till hustruns sjukpenning, har tagits genom förhöjning av det för de gifta sjukpenningförsäkrade männen beräknade genomsnittssjuktalet. Antalet gifta sjukpenningförsäkrade män i olika åldersgrupper har beräknats med tillämpning av den för hela den manliga befolkningen i respektive åldersgrupper gällande äktenskapsfrekvensen, varvid de i 1940 års folkräkning per den 31/12 1940 konstaterade frekvenstalen

lagts till grund. I tab. 7 redovisas det i enlighet härmed beräknade antalet gifta sjukpenningförsäkrade män i olika åldersgrupper ultimo 1950 och 1960.

Enligt de av socialvårdskommittén uppställda antagandena rörande antalet inkomsttagare fördelade efter barn under 16 år beräknas omkring 84 % av samtliga barn komma att omfattas av barntilläggen. Detta procenttal förhöjes med 10 % till 92,4 %. Med utgångspunkt från hela antalet barn under 16 år (tab. T 2) beräknas antalet barn, som komma att omfattas av barntilläggen till, avrundat, 1,6 respektive 1,7 miljoner ultimo 1950 och 1960.

För maketilläggen beräknas ett genomsnittssjuktal med ledning av det beräknade antalet gifta sjukpenningförsäkrade män i olika åldersgrupper enligt tab. 7, med undantag av dem, som överskridit 67 års ålder, och de i tab. 6 redovisade sjuktalen. Genomsnittssjuktalet uppgår till 11,03 respektive 11,54 ultimo 1950 och 1960. De sålunda beräknade genomsnittssjuktalen höjas till respektive 11,50 och 12,0. För barntilläggen räknas — i likhet med vad som skett i socialvårdskommitténs kostnadsberäkningar — med ett genomsnittssjuktal av 9,50.

Kostnaderna för maketillägg beräknas härefter på grundval av hela antalet gifta män med undantag av dem, som överskridit 67 års ålder, enligt tab. 7 uppgående till 1 250 000 respektive 1 264 000 ultimo 1950 och 1960, och ovan angivna genomsnittssjuktal. Kostnaderna för barntilläggen beräknas på motsvarande sätt med utgångspunkt från det beräknade antalet barn, som skall omfattas av barntillägg, enligt ovan 1 600 000 och 1 700 000 respektive, och det för barntilläggen antagna genomsnittssjuktalet. I tab. T 5 redovisas de för budgetåret 1950/51 och kalenderåret 1960 beräknade kostnaderna.

Tab. T 5. Kostnader för make- och barntillägg till självständigt försäkrade (milj. kronor).

	1950/51	1960
Maketillägg	28,7	30,4
Barntillägg	7,5	8,1
Summa	36,2	38,5

b) Familjeförsäkrade gifta kvinnor. Kostnaden beräknas med utgångspunkt från uppgifter i 1935/36 års folkräkning rörande förekomsten av barn. Enligt tab. 1 i del VII av nämnda publikation hade 54,3 % av alla gifta kvinnor barn under 15 år. Antalet gifta kvinnor med barn under 10 år uppskattas i anslutning härtill till 40 à 50 %. Hela antalet familjeförsäkrade gifta kvinnor har tidigare (tab. T 1) beräknats till 1 172 000 respektive 1 152 000 ultimo 1950 och 1960. Med ledning härav uppskattas antalet familjeförsäkrade gifta kvinnor med barn under 10 år till i runt tal 500 000, lika för ovan angivna två tidpunkter. Med antagande av ett genomsnittssjuktal å 12,0 kommer man till en årskostnad av 6 miljoner kronor.

C. Sjukvårdersättning.

a) Läkarevård. Sjukvårdens kostnader för läkarevårdersättning ha av socialvårdskommittén beräknats till i genomsnitt 6 kronor per år för vuxen försäkrad samt 3:50 kronor för barn. Beloppen innefatta jämväl ersätt-

ning för resor till och ifrån läkaren. Med utgångspunkt från dessa kostnadsbelopp och tidigare beräknade beståndssiffror (tab. T 2) beräknas hela kostnaden för läkarvårdsersättningen till 36,7 miljoner kronor för budgetåret 1950/51 samt 38,2 miljoner kronor för kalenderåret 1960.

b) Intagning å och återresa från sjukvårdsanstalt. Kostnaderna upptagas till de av socialvårdskommittén beräknade beloppen, 1,8 miljoner kronor för budgetåret 1950/51 samt 1,9 miljoner kronor för kalenderåret 1960.

D. Förvaltningskostnader.

Sjukkassornas förvaltningskostnader torde ställa sig något lägre än vid ett genomförande av socialvårdskommitténs förslag. Det kunde därför ha varit motiverat att något sänka de av kommittén beräknade kostnaderna. Med hänsyn till vanskligheten att göra en tillförlitlig uppskattning av kostnaderna i fråga, har emellertid det av kommittén beräknade beloppet, 20 miljoner kronor, bibehållits oförändrat.

E. Sammandrag av kostnaderna.

De sammanlagda kostnaderna för den obligatoriska försäkringen ha sammanställts i tab. T 6.

Tab. T 6. Den obligatoriska försäkringens kostnader (milj. kr.).

Försäkringsgren	1950/51	1960
Läkarvård ävensom försäkrads resa till och ifrån läkare	36,7	38,2
Intagning å och återresa från sjukhus	1,8	1,9
Sjuk- och hempenning		
Självständigt försäkrade	108,3	112,9
Familjeförsäkrade gifta kvinnor	27,8	28,3
Maketillägg	28,7	30,4
Barnstillägg		
Självständigt försäkrade	7,5	8,1
Familjeförsäkrade gifta kvinnor	6,0	6,0
Förvaltningskostnader	20,0	20,0
Summa	236,8	245,8

III. Finansiering.

Försäkringen har avsetts skola finansieras dels genom statsbidrag, dels genom avgifter av de försäkrade. Statsbidrag skall utgå i form av sjukhjälpbidrag, medlemsbidrag och avgiftslindringsbidrag. Avgiftslindringsbidraget skall avvägas så, att årsavgifterna kunna beräknas i genomsnitt komma att uppgå till 24 kronor per år för fullständigt försäkrad medlem, för vilken sjukpenningen utgör 3:50 kronor, och motsvarande lägre belopp för övriga grupper försäkrade. I anslutning härtill beräknas i första hand statsbidragskostnaderna för sjukhjälp- och medlemsbidraget.

a) Sjukhjälpbidraget. Statsbidragskostnaderna för läkarvårdsförsäkringen beräknas, med hänsyn till den högre statsbidragsprocent, utöver 50 %, som kan komma i fråga inom vissa centralsjukkasseområden, till i genomsnitt 51 % av sjukkassornas enligt ovan beräknade utgifter. Statsbidragskost-

naderna för försäkrads intagning å och återresa från sjukhus ävensom för sjuk- och hempenning beräknas till 50 % och för make- och barntillägg till 100 % av ovan i tab. T 6 upptagna belopp.

b) Medlemsbidraget. Antalet sjukkasmedlemmar inom olika områden beräknas med ledning av den vuxna befolkningens geografiska fördelning, enligt 1940 års folkräkning. Vad beträffar gifta kvinnor med inkomst av förvärvsarbete å minst 1 000 kronor uppskattas den geografiska fördelningen med ledning av i 1935/36 års folkräkning ingående uppgifter rörande kvinnornas yrkesverksamhet. I tab. 8 redovisas det beräknade antalet sjukkasmedlemmar den 31/12 1950 inom de olika mot medlemsbidragets gradering svarande landsdelarna. Motsvarande statsbidragskostnad beräknas till 15,0 miljoner kronor. Statsbidragskostnaden år 1960 beräknas, med utgångspunkt från angivna belopp, i relation till antalet sjukkasmedlemmar, enligt tab. T 3. Man kommer fram till en kostnad av 15,7 miljoner kronor för sistnämnda år.

Statsbidragskostnaderna för sjukhjälp- och medlemsbidraget beräknas, enligt ovanstående grunder, för budgetåret 1950/51 till sammanlagt 144,9 miljoner kronor (jfr efterföljande sammanställning, tab. T 7). Av försäkringskostnaderna nämnda år återstå, efter avdrag av anförda statsbidragsbelopp, 91,9 miljoner kronor, som skola täckas av avgifter och avgiftslindringsbidrag. Med utgångspunkt från en avgift av 24 kronor för fullständigt försäkrad med sjukpenning å 3:50 kronor och motsvarande lägre belopp för övriga kategorier samt tidigare (tab. T 1 och T 3) angivna beståndssiffror beräknas den sammanlagda avgiftsintäkten samma år till 72,1 miljoner kronor. Vid de av socialvårdskommittén verkställda avgiftsberäkningarna inräknades i avgifterna ett risk- och fonderingstillägg å 10 %. Detta tillägg påkallades till väsentlig del av den svaga besättning av de högsta åldersgrupperna, som föranleddes av att personer, som vid lagens ikraftträdande fyllt 60 år och ej tillhörde erkänd sjukkas, enligt den av kommittén förordade övergångsbestämmelsen skulle ställas utanför sjukpenningförsäkringen. Denna övergångsbestämmelse skall enligt departementsförslaget bortfalla, vilket innebär att man redan från början får alla åldersgrupper fullt besatta. Till följd härav uppkommer icke samma fonderingsbehov som enligt kommitténs förslag. Man torde i stort sett kunna nöja sig med en riskfond. Behovet av risktillägg till avgifterna för uppbyggande av denna riskfond växlar emellertid från fall till fall beroende på hur stort kapital, som kan komma att överföras från nuvarande erkända sjukkassar. I detta sammanhang bör även beaktas, att de enligt ovan beräknade förvaltningskostnaderna torde innehålla en viss marginal. Med hänsyn till vad sålunda framhållits har ovan angivna avgiftssumma helt utnyttjats vid bestämmandet av avgiftslindringsbidragets storlek. Avgiftslindringsbidraget avväges sålunda så, att det motsvarar skillnaden mellan förut angivna 91,9 miljoner kronor och avgiftssumman, 72,1 miljoner kronor, eller 19,8 miljoner kronor. Bidraget bestämmes förslagsvis till 6 kronor för sjukpenningförsäkrad medlem samt 2 kronor för enbart sjukvårdsförsäkrad medlem, vilket ger en summa av 19,4 miljoner kronor.

Statsbidragskostnaderna ha sammanförts i tab. T 7, varvid för budgetåret 1950/51 tillagts ett uppskattat belopp av 1 miljoner kronor för statsbidrag till den förhöjning av sjukpenningen eller utsträckning av sjukhjälpstiden, som enligt 120 § vid c) förslaget till lag om allmän sjukförsäkring skall tillämpas beträffande vissa vid lagens ikraftträdande pågående sjukdomsfall.

Tab. T 7. Statsbidrag (milj. kr.).

Försäkringsgren	1950/51	1960
Läkarvård.....	18,7	19,5
Intagning å och återresa från sjukhus.....	0,9	1,0
Sjuk- och hempenning.....	68,1	70,6
Make- och barn tillägg.....	42,2	44,5
Kostnader enligt 120 § lagförslaget.....	1,0	—
Bidrag per medlem.....	15,0	15,7
Avgiftsindringsbidrag.....	19,4	20,0
Summa	165,3	171,3

Genomsnittsavgifterna beräknas enligt ovan till, för år räknat:

- a) medlemmar för vilka sjukpenningen utgör 3: 50 kronor .. kronor 24: —
 b) medlemmar för vilka sjukpenningen utgör 2: — kronor .. » 16: —
 c) medlemmar som äro enbart sjukvårdsförsäkrade ..... » 4: —

IV. Den frivilliga försäkringen.

Endast en mycket grov uppskattning är möjlig. Den obligatoriska sjukpenningen, 3: 50 kronor per dag, motsvarar en årlig inkomst av 1 278 kronor. I de fall, då hustrutillägg utgår, stiger beloppet till 2 007 kronor, och utgår därjämte barn tillägg för exempelvis 2 barn uppgår motsvarande årliga inkomstbelopp till 2 372 kronor. Det är givetvis mycket svårt att på grundval av dessa siffror bedöma från vilket inkomstläge intresse för frivillig försäkring kan påräknas, särskilt som detta inkomstläge måste bli olika för gifta och ogifta och beroende på barnantal. Som beräkningshypotes antages, att ifrågavarande inkomstgräns ligger omkring 3 000 kronor, i genomsnitt för alla.

Det relativa antalet män och kvinnor med förvärvsinkomst å minst 3 000 kronor uppskattas med ledning av den av socialvårdskommittén i kostnadsberäkningen för allmän sjukförsäkring antagna inkomstfördelningen (kommitténs betänkande nr VIII, tab. 24, s. 56). Med hänsyn till inkomstlägets förskjutning räknas med, att 2 000-kronorsgränsen i kommitténs fördelningsschema ungefärligen motsvarar 3 000 kronor vid nuvarande inkomstläge. I enlighet härmed beräknas 42 % av de manliga och 15 % av de kvinnliga försäkrade ha en förvärvsinkomst av minst 3 000 kronor.

Om man antager, att samtliga försäkrade med minst 3 000 kronors inkomst komma att begagna sig av den frivilliga försäkringen (maximal anslutning) och att dessa komma att fördela sig med ungefär lika stort antal på vardera av försäkringens tre klasser, beräknas — på grundval av antalet sjukförsäkrade personer den 31/12 1950, tab. T 1 — varje klass komma att omfatta omkring 310 000 män och 36 000 kvinnor. Under antagande av ett genomsnittssjuktal av 12,0 för män och 16,0 för kvinnor (omkring 10 % högre än de genomsnittssjuktal, som svara mot åldersfördelningen bland de obligatoriskt försäkrade) beräknas motsvarande kostnad till cirka 39 miljoner kronor. Till detta kostnadsbelopp skall läggas kostnad för frivilliga sjukvårdsförmåner enligt 48 § förslaget till lag om allmän sjukförsäkring, som dock torde bli av förhållandevis mindre storleksordning.

En uppskattning av hur stor den verkliga anslutningen till den frivilliga

försäkringen kommer att bli i förhållande till den »maximala» torde ställa sig ytterligt vansklig. Räknar man förslagsvis med 75 % anslutning kommer man till en kostnad av omkring 30 miljoner kronor. Motsvarande statsbidragskostnad, 20 %, uppgår till 6 miljoner kronor.

Avgifterna till den frivilliga försäkringen beräknas till ungefär följande.

Sjukpenning 1: 50 kronor	Årsavgift 15: — kronor
3: — »	30: — »
4: 50 »	45: — »

För frivillig sjukvårdsförsäkring kunna avgifter icke anges, då dessa bero på vilka förmåner, som ingripas i försäkringen, och i viss mån även tillgången på motsvarande vårdmöjligheter inom vederbörande sjukkasseområde.

Stockholm den 23 mars 1946.

Gerdt Brundin.

Tab. 1. Antal personer i olika åldersgrupper med inkomst av förvärvsarbete å minst 600 kronor, i relation till motsvarande folkmängd (%).

Alder	Män	Kvinnor	
		Gifta	Ogifta
15—20	82,3	12,8	54,3
20—25	92,5	15,5	74,8
25—30	96,4	15,1	76,3
30—35	97,5	12,6	73,1
35—40	97,3	11,1	72,2
40—45	96,9	9,7	69,4
45—50	96,4	8,2	66,7
50—55	94,9	6,5	59,8
55—60	91,5	4,7	49,1
60—65	79,7	3,2	33,9
65—70	60,5	2,0	22,4
70—	31,5	1,1	10,5

Tab. 2. Kvinnor i olika åldersgrupper, fördelade efter civilstånd (%).

Alder	Gifta	Ogifta
16—18	0,2	99,8
18—20	4,2	95,8
20—25	28,2	71,8
25—30	59,6	40,4
30—35	70,7	29,3
35—40	72,0	28,0
40—45	71,2	28,8
45—50	69,3	30,7
50—55	65,2	34,8
55—60	60,8	39,2
60—65	54,6	45,4
65—66	50,1	49,9
66—67	48,3	51,7
67—70	44,6	55,4
70—	26,8	73,2

Tab. 3. Antalet personer med inkomst av förvärvsarbete å minst 600 kronor vid utgången av år 1950 och 1960 (1 000-tal).

Alder	31/12 1950			31/12 1960		
	Män	Kvinnor		Män	Kvinnor	
		Gifta	Ogifta		Gifta	Ogifta
16—18	66	—	42	102	—	65
18—20	70	1	43	84	1	51
20—25	206	10	116	203	9	114
25—30	248	23	77	194	18	60
30—40	522	44	108	455	39	94
40—50	486	32	102	497	31	102
50—60	364	15	82	433	16	95
60—65	123	3	26	145	3	30
65—66	17	1	3	20	1	4
66—67	16	—	3	18	—	4
67—70	43	1	10	50	1	11
70—	63	1	18	74	1	21
Summa	2 224	131	630	2 275	120	651

Tab. 4. Antal gifta kvinnor med förvärvsinkomst mellan 600 och 1 000 kronor samt minst 1 000 kronor, fördelade efter åldrar; ultimo 1950 och 1960 (1 000-tal).

Alder	31/12 1950		31/12 1960	
	Med inkomst		Med inkomst	
	under 1 000 kr.	minst 1 000 kr.	under 1 000 kr.	minst 1 000 kr.
16—18	—	—	—	—
18—20	—	1	—	1
20—25	4	6	3	6
25—30	7	16	6	12
30—40	14	30	13	26
40—50	11	21	10	21
50—60	5	10	6	10
60—65	1	2	1	2
65—66	—	1	—	1
66—67	—	—	—	—
67—70	—	1	—	1
70—	1	—	1	—
Summa	43	88	40	80

Tab. 5. Antal gifta kvinnor i olika åldersgrupper och däri ingående antal med förvärvsinkomst å minst 1 000 kronor samt folkpensionärer (1 000-tal).

Alder	31/12 1950			31/12 1960		
	Hela antalet	Förvärvsinkomst minst 1 000 kr.	Folkpensionärer	Hela antalet	Förvärvsinkomst minst 1 000 kr.	Folkpensionärer
16—18	—	—	—	—	—	—
18—20	3	1	—	4	1	—
20—25	61	6	—	60	6	—
25—30	149	16	1	116	12	1
30—40	372	30	6	326	26	5
40—50	354	21	12	354	21	12
50—60	260	10	19	298	10	22
60—65	93	2	16	106	2	18
65—66	15	1	4	18	1	5
66—67	14	—	4	17	—	5
67—70	35	1	34	41	1	40
70—	63	—	63	74	—	74
Summa	1 419	88	159	1 414	80	182

Tab. 6. Sjuktal.

Alder	Män		Kvinnor	
	Full sjukpenning	Nedsatt sjukpenning	Full sjukpenning	Nedsatt sjukpenning
16—18.....	—	8,42	—	10,30
18—20.....	8,42	—	10,30	—
20—25.....	8,24	—	11,43	—
25—30.....	7,81	—	11,80	—
30—40.....	7,54	—	12,39	—
40—50.....	9,14	—	15,54	—
50—60.....	14,86	—	22,82	—
60—65.....	22,70	—	30,79	—
65—66.....	24,62	1,10	31,41	1,20
66—67.....	15,29	4,70	19,44	5,50
67—70.....	—	12,90	—	16,40
70—.....	—	15,10	—	17,30

Tab. 7. Beräknat antal gifta sjukpenningförsäkrade män i olika åldersgrupper.

Ålder	Relativt antal (%)	1 000-tal	
		31/12 1950	31/12 1960
20—25	8,4	17	17
25—30	40,5	100	79
30—40	68,3	357	311
40—50	78,3	381	389
50—60	77,6	282	336
60—65	72,8	90	106
65—66	70,3	12	14
66—67	69,1	11	12
67—70	65,8	28	33
70—	50,0	32	37
Summa	—	1 310	1 334

Tab. 8. Beräknat antal sjukkassemédlemmar i olika landsdelar den 31/12 1950 (1 000-tal).

Område	Män	Kvinnor		Summa
		Ogifta	Giftn med förvärvsinkomst minst 1 000 kr.	
Stockholm, Göteborg, Malmö	398	244	32	674
Övriga städer, som kunna väntas utgöra egna centralsjukkassemråden	179	98	11	288
Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län	422	192	9	623
Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län	218	89	4	311
Riket i övrigt	1 311	560	31	1 902
Summa	2 528	1 183	87	3 788

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 5 juni 1946.

Närvarande:

regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GULDBERG,
EKBERG,
SANTESSON.

Enligt lagrådet den 30 april 1946 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 12 april 1946, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om allmän sjukförsäkring*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn G. Y. Samuelsson.

Lagrådet yttrade:

Det föreliggande förslaget innebär en genomgripande omläggning av den nuvarande sjukförsäkringen. Försäkringen skall bli obligatorisk, och de förmaner, som komma att utgå på grund av densamma, skola avsevärt överstiga den sjukhjälp, som erhålles inom den nuvarande statsunderstödda frivilliga sjukförsäkringen. Reformen medför en betydande ökning av det allmännas kostnader för denna gren av socialvården. Den obligatoriska försäkringen skall enligt förslaget uppbäras av den organisation, som skapats av det frivilliga sjukkasseväsendet. Sjuk-kassorna komma härigenom att bli såväl privata rättssubjekt som offentliga förvaltningsorgan, vilket i viss mån försvårar en följdriktig reglering av deras uppbyggnad och verksamhetsformer. Då lagrådet ansett sig ej ha att bedöma, huruvida den föreslagna försäkringen är lämpligt anordnad från ekonomisk synpunkt eller i vad mån organisationen kan tillfredsställande fullgöra densamma åvilande uppgifter, har beträffande åtskilliga stadganden lagrådets granskning blivit av väsentligen formell natur. De erinringar, vartill granskningen föranlett, upptagas här nedan under särskilda lagrum i förslaget.

18 §.

Med paragrafens första stycke har uppenbarligen avsetts att stadga, att utgifter för försäkrads resa för intagning å sjukvårdsanstalt skall ersättas högst med belopp, som motsvarar kostnaden för resa till närmaste allmänna sjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas, eller, om den sjuke intagits

å hemortssjukhus och behovet av sjukhusvård uppkommit vid vistelse inom sjukvårdsområdet eller därtill gränsande kommun, högst med belopp, som motsvarar kostnaden för resa till närmaste hemortssjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas. Det i förslaget använda uttryckssättet är emellertid så förkortat, att meningen förryckes. Ordalagen böra därför jämkas.

Enligt sista stycket kan under vissa förutsättningar ersättning utgå till den, som följer försäkrad vid intagning å sjukvårdsanstalt eller vid återresa därifrån; härvid skall bland annat gälla, att ersättning för följeslagares resekostnad varje gång högst må utgivas efter kostnaden för tur- och returresa mellan den försäkrades bostad och sjukvårdsanstalten. Eftersom den försäkrades bostad icke alltid är utgångspunkt för den åsyftade resan, kan den angivna normen för kostnadsberäkningen ifrågasättas. Stadgandet synes lämpligen kunna inskränkas till att utan närmare bestämning angående resvägen avse kostnaden för tur- och returresa.

34 §.

Denna paragraf, som upptagits under rubriken »Allmänna inskränkningar i rätten till sjukhjälp», innehåller bestämmelser angående tid för framställning om sjukhjälp och angående äventyr för den, som försummar att inom föreskriven tid göra sådan ansökan. Eftersom paragrafen lämnar viktiga anvisningar åt envar, som gör anspråk på sjukhjälp, kan det ifrågasättas, huruvida icke paragrafen bort erhålla en mera framträdande placering, exempelvis under rubriken »Allmänna bestämmelser» efter 14 §. En annan lösning synes vara att låta paragrafen inleda den avdelning, som börjar med 31 §. Därvid bör rubriken före sistnämnda paragraf kompletteras till att omfatta »Tid för ansökan om sjukhjälp och allmänna inskränkningar i rätten till sjukhjälp».

Vid bifall till vad nu förordats måste förslaget i övrigt undergå däremot svarande jämkningar.

46 §.

Enligt sista stycket i denna paragraf skall viss upplysningsplikt åvila åtskilliga juridiska personer, däribland stiftelser. Emellertid torde allenast stiftelser för välgörande ändamål kunna lämna de upplysningar, som äro av betydelse i förevarande hänseende, och det synes därför lämpligt att begränsa stadgandet till att avse sådana stiftelser.

47 §.

Beträffande frivillig försäkring bör gälla, att den må av medlem när som helst uppsägas. För tydlighets skull synes det lämpligt, att uttryckligt stadgande härom upptages i förevarande paragraf.

48 §.

Försäkring, som här avses, må omfatta även familjemedlem till sjukkassemédlem. Eftersom meningen torde vara, att vad i 47 § andra stycket sägs

skall äga motsvarande tillämpning å sådan försäkring, bör föreskrift härom meddelas i förevarande paragrafs sista stycke.

51 §.

Vid underlåtenhet att betala stadgad avgift för den frivilliga försäkringen skall enligt paragrafens första stycke sådan försäkring under vissa förutsättningar anses ha upphört vid närmare angiven tidpunkt, där ej vederbörande kassas styrelse dessförinnan av särskild anledning medgivit anstånd med betalningen. Emellertid äger styrelsen enligt 73 § uppdraga åt styrelseledamot eller befattningshavare hos kassan att å styrelsens vägnar fatta beslut i de löpande förvaltningsangelägenheter, beträffande vilka så lämpligen kan ske. Till angelägenheter av denna art torde kunna hänföras fråga om sådant betalningsanstånd, som nyss nämnts, och förevarande stadgande bör därför lämpligen omformuleras så, att beslut i ärendet icke förbehålles kassans styrelse.

55 §.

Sista stycket av denna paragraf innehåller förbud för annan än allmän sjukkassa att i sin firma eller vid beteckning av rörelsen använda ordet »sjukkassa» tillsammans med något av orden »allmän» eller »central» eller att eljest i firman intaga något, varigenom kan givas sken av att firman innehaves av allmän sjukkassa. Därest efter lagens ikraftträdande registrering sökes av ny understödsförening, kan tillsynsmyndigheten genom att vägra registrering framtvunga ett iakttagande av nämnda förbud. Tillsynsmyndigheten saknar däremot medel att beträffande redan registrerad förening genomdriva ändring av sådan firma, som icke överensstämmer med förevarande stadgande. Befogenhet synes böra skapas för tillsynsmyndigheten att åstadkomma dylik ändring. Om vid den blivande översynen av lagen om understödsföreningar i denna införes förbud motsvarande det, som upptagits i nu ifrågavarande stycke, torde i samband därmed böra givas föreskrift om sådan befogenhet för tillsynsmyndigheten. I annat fall synes stadgande i ämnet böra meddelas bland övergångsbestämmelserna i förevarande lag.

56 §.

I sista stycket av denna paragraf, som upptager grundläggande föreskrifter rörande stadgar för allmän sjukkassa, lämnas vissa bestämmelser beträffande anmälan om beslut, som angår antagande av stadgar eller ändring av stadgarna. Dessa bestämmelser, vilka äro av formell art, skulle erhålla en lämpligare placering, därest de sammanfördes med de föreskrifter av liknande natur, som återfinnas senare i förslaget under rubriken »Registrering och tillsyn». Därvid kan lämpligen innehållet i paragrafens sista stycke med jämkad avfattning anslutas till stadgandet i 92 § första stycket.

73 §.

Enligt första punkten i förevarande paragrafs första stycke äger styrelsen för allmän sjukkasse bemyndiga styrelseledamot eller befattningshavare hos kassan att teckna kassans firma samt uppdraga åt styrelseledamot eller sådan befattningshavare, som nu nämnts, att å styrelsens vägnar fatta beslut i de löpande förvaltningsangelägenheter, beträffande vilka så lämpligen kan ske. I andra punkten stadgas, att sådant bemyndigande eller uppdrag skall antecknas till styrelsens protokoll. Emellertid upptager 72 § en allmän föreskrift, att vid styrelsens sammanträden skola föras protokoll. Detta innebär, att samtliga styrelsebeslut skola protokollföras. Särskilt stadgande i 73 § erfordras alltså ej om anteckning i protokollet av där avsedda beslut. Då ett dylikt stadgande dessutom kan föranleda missförstånd beträffande innebörden av omförmälda bestämmelse i 72 §, bör ifrågakvarande punkt utgå.

74 §.

Under vissa förutsättningar kan enligt denna paragraf personlig ansvarighet uppkomma för dem, som utfärdat skriftlig handling för allmän sjukkassas räkning. I nya aktiebolagslagen, som innehåller motsvarighet till detta stadgande, upptagas kompletterande föreskrifter, vilka under angivna omständigheter begränsa ansvarigheten för undertecknarna av den utfärdade handlingen. Då de principer, som kommit till uttryck i dessa föreskrifter, böra vinna tillämpning även i föreliggande fall, hemställes, att i denna paragraf införas bestämmelser, som motsvara 94 § andra stycket andra punkten nya aktiebolagslagen.

75 och 77 §§.

De i dessa paragrafer behandlade spörsmålen motsvara dem, som den nya aktiebolagslagen reglerar i 95 § och 93 § sista stycket. För vinnande av överensstämmelse med nämnda föreskrifter synes det önskvärt, att jämkning företages i avfattningen av 75 § första stycket och 77 § andra stycket i förslaget.

88 §.

Då avsikten torde vara, att centralsjukkasse skall vara pliktig att enligt de närmare bestämmelser, som utfärdas av tillsynsmyndigheten, utan erättning icke blott — såsom stadgas i förevarande paragrafs första stycke — biträda ansluten lokalsjukkasse vid dennas bokförings- och statistikarbete utan jämväl i övrigt lämna lokalsjukkassan biträde i dess verksamhet, bör stadgandet kompletteras i sistnämnda hänseende.

92 §.

Beträffande denna paragraf hänvisas till vad som anförts under 56 §.

103 §.

Enligt första stycket i paragrafen skall tillstånd till fullföljd lämnas, där utgången av ärende kan antagas vara av synnerlig betydelse för part eller där någon av dem, som inom tillsynsmyndigheten deltagit i behandlingen av ärendet, yppat avvikande mening. I det senare fallet synes part ha en ovillkorlig rätt att erhålla fullföljdstillstånd, under det att i förra fallet skall bero av tillsynsmyndighetens prövning, huruvida talan får fullföljas. Tillsynsmyndighetens beslut att vägra fullföljdstillstånd torde icke böra få överklagas. Då omförmälda olikhet icke tydligt framgår av lagtexten, synes en jämkning av ordalagen önskvärd.

I andra stycket av denna paragraf har upptagits föreskrift, att tillsynsmyndighetens beslut i fråga, som avses i 101 och 102 §§, går i verkställighet på sätt om domstols lagakraftäggande dom är stadgat, med tillägg att i vissa fall verkställighet må inhiberas. Denna bestämmelse synes icke böra bibehållas; några fall torde näppeligen förekomma, då tillsynsmyndighetens beslut är av sådan natur, att det skall verkställas i exekutiv ordning. Där emot är det lämpligt, att i lagen meddelas föreskrift att tillsynsmyndighetens beslut i fråga, som här åsyftas, skall utan hinder av anförda besvär gå i verkställighet, där ej tillsynsmyndigheten annorlunda förordnar.

106 §.

I denna paragraf, som stadgar återbetalningsskyldighet beträffande oriktigt utbetalad sjukhjälp, skiljes mellan det fall, då försäkrad genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att fullgöra stadgad anmälningskyldighet eller annorledes förorsakat den obehöriga utbetalningen, och det fall, då sjukhjälp eljest oriktigt utgått. Beträffande förstnämnda fall föreskrives, att återbetalning skall ske icke blott då sjukhjälp utgått till någon, som ej varit berättigad till dylik hjälp, utan även då sjukhjälp uppburits med för högt belopp. Vad angår sistnämnda fall synas de använda ordalagen giva vid handen, att återbetalningsskyldighet under närmare angivna omständigheter föreligger endast då sjukhjälp uppburits av någon, som över huvud icke ägt rätt till dylik hjälp. Avsikten torde emellertid vara, att vid angivna omständigheter återbetalning skall ske även när sjukhjälp utgått med för högt belopp. Stadgandets avfattning synes därför böra jämkas.

108 och 109 §§.

Socialvårdskommitténs förslag innehåller vissa bestämmelser om skydd såsom för ämbetsman och ämbetsansvar för styrelseledamot, revisor och befattningshavare hos allmän sjukkasse ävensom för administrator av sådan kassa. Föredragande departementschefen har funnit några särskilda regler i detta hänseende ej böra upptagas i det förevarande förslaget. Departementschefen

har framhållit, att i princip intet vore att erinra mot att vissa funktionärer hos sjuk-kassa åtnjöte det skydd och vore underkastade det ansvar, som i lag stadgas beträffande ämbetsmän. Hur en bestämmelse därom borde utformas, vore emellertid beroende på allmänna strafflagens regler om ämbets-skydd och ämbetsansvar. Dessa regler hade berörts i straffrättskommitténs förslag till lagstiftning om brott mot staten och allmänheten, varefter proble-met skulle bli föremål för ytterligare utredning; i avbidan därå borde in-förande av sådant skydd och ansvar för funktionärer hos sjuk-kassa anstå.

Det är tydligt, att om ämbetsansvar stadgas för styrelseledamot, verkstäl-lande tjänsteman och revisor i allmän sjuk-kassa, bestämmelserna i förevaran-de paragrafer icke kunna oförändrade bibehållas. Från den ståndpunkt, som förslaget intagit i omförmälda ämne, är intet annat att erinra mot innehållet av dessa bestämmelser än att följdriktigheten fordrar, att i första punkten av sista stycket i 109 § satsen »där ej brottet är att anse såsom tjänstefel» utgår.

111 §.

Stadgandet i paragrafens andra stycke synes — därest det överhuvud är behövt — lämpligen böra avfattas på sätt som eljest är brukligt i lik-nande fall, d. v. s. genom angivande, att om i lag eller särskild författning förekommer hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelse i nya lagen, den bestämmelsen i stället skall tillämpas.

116 och 117 §§.

Beträffande övergången till den nya ordningen stadgas i 116 § bland an-nat, att sedan förening antagits till allmän sjuk-kassa, styrelseledamöter och suppleanter för dem skola — i centralsjuk-kassa före den 1 juli 1949 och i lokalsjuk-kassa före den 1 januari 1950 — väljas till det antal, som enligt den nya lagen och de för kassan antagna stadgarna skall utses å ombuds-möte. Vid valet skola de för föreningen då gällande bestämmelserna angå-ende val av styrelseledamöter och suppleanter tillämpas. De sålunda ut-sedda skola tjänstgöra endast till dess ombudsmöte utsett styrelseledamöter och suppleanter i enlighet med vad i den nya lagen sägs. I 117 § givas be-stämmelser om hur ombud i sjuk-kassa skola enligt den nya lagen väljas före lagens ikraftträdande. Sådant val skall, såvitt angår ombud i lokalsjuk-kassa och centralsjuk-kassa, som omfattar enbart stad, förrättas före den 1 april 1950 och beträffande ombud i annan centralsjuk-kassa ske före den 1 juli 1950. Den sålunda i 116 § föreslagna ordningen för tillsättande av styrelse synes mindre ändamålsenlig. Det torde icke vara erforderligt att på detta sätt utse en interimsstyrelse att fungera till dess styrelse valts helt enligt den nya lagen. Då enligt 117 § ombud skola utses enligt den nya lagen redan innan denna trätt i kraft, torde — i varje fall därest tiden för ombuds-

val flyttas något tillbaka — åt dessa ombud kunna uppdragas att utse styrelseledamöter och suppleanter med tillämpning av den nya lagen. Härigenom skulle vinnas en förenkling av förfarandet och en snabbare övergång till den nya ordningen.

118 §.

Den i förevarande paragrafs första stycke upptagna bestämmelsen har, såvitt angår gift kvinna som där åsyftas, erhållit en mindre lämplig avfattning. Formuleringen av andra stycket kan ej heller anses tillfredsställande. En omarbetning av paragrafen är fördenskull önskvärd. Därvid torde i första stycket böra utsägas, att i samband med lagens ikraftträdande envar, som vid utgången av 1949 var medlem i erkänd sjukkasse och som är försäkringspliktig enligt lagen eller för vilken försäkringsplikt förelegat, om han fyllt 16 år, skall överföras såsom medlem till den allmänna sjukkasse, som han skall tillhöra, samt att beträffande medlem, som sist sagts, ej skall gälla vad i lagen stadgas angående familjemedlem. Härefter bör i andra stycket stadgas, att sådan gift kvinna, som avses i 6 § första stycket och som vid utgången av 1949 var medlem i erkänd sjukkasse, vid lagens ikraftträdande skall överföras till vederbörande allmänna sjukkasse såsom familjemedlem.

120 §.

Bestämmelsen i tredje stycket av förevarande paragraf torde kunna förenklas. Stadgandets första del synes icke vara erforderlig. Redan av 118 § följer, att vid prövning i de fall, som avses i 120 §, huruvida sjukdom skall anses utgöra fortsättning av tidigare sjuklighetstillstånd, bestämmelserna i 27 § andra stycket skola äga motsvarande tillämpning. Och den i senare delen givna bestämmelsen skulle kunna utgå, därest andra stycket av förevarande paragraf erhåller sådan avfattning, att därav direkt framgår, i vilka fall ett efter lagens ikraftträdande inträffat sjukdomsfall skall anses utgöra fortsättning av tidigare sjuklighetstillstånd.

Ur protokollet:

Bertil Crona.

---

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 sep-
tember 1946.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets den 5 juni 1946 avgivna utlåtande över det den 12 april 1946 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om allmän sjukförsäkring*.

Efter redogörelse för lagrådets utlåtande anför föredraganden:

Lagrådets granskning av det remitterade förslaget har resulterat i vissa erinringar, vilka dock, i den mån de icke äro av uteslutande formell art, i stort sett angå endast detaljfrågor. Vad lagrådet anfört har jag funnit böra godtagas, varjämte även i övrigt smärre redaktionella jämkningar gjorts i förslaget. Beträffande skälen för och innebörden i de ändringar, som vidtagits i det remitterade förslaget, får jag, i den mån ändringarna icke närmare beröras i det följande, hänvisa till lagrådets utlåtande.

Vid 34 § har lagrådet ifrågasatt en omplacering av vissa stadganden. Den av lagrådet alternativt föreslagna lösningen torde vara att föredraga framför en placering av paragrafen bland de regler, vilka sammanförts under rubriken »Allmänna bestämmelser». Paragrafen har i enlighet härmed fått inleda den avdelning, som börjar med 31 §, därvid rubriken före sistnämnda paragraf kompletterats till att omfatta »Tid för ansökan om sjukhjälp och allmänna inskränkningar i rätten till sjukhjälp». I anslutning härtill ha förslagets 31—33 §§ omnumrerats och motsvarande jämkning vidtagits i 54 §.

Såsom lagrådet anfört vid 55 § synes tillsynsmyndigheten behöva medel att beträffande understödsförening, som registrerats före ifrågavarande lagstiftnings ikraftträdande, genomdriva ändring av föreningens firma, därest denna icke skulle överensstämma med nämnda stadgande. Bestämmelserna härom kunna givas i huvudsak det innehållet, att det skall åligga tillsynsmyndigheten att, såframt ej före den 1 januari 1951 för registrering anmälts beslut om ändring av firman till överensstämmelse med 55 § sista stycket, anmana föreningen att inom sex månader för registrering anmäla beslut om sådan ändring. Efterkommes ej anmaningen, skall tillsynsmyndig-

heten föreslå ändring av föreningens firma och, sedan föreningen erhållit tillfälle att yttra sig över förslaget, besluta i ärendet. Om beslutad ändring skall tillsynsmyndigheten ofördröjligen underrätta föreningen, som i vanlig ordning må anföra besvär över beslutet. Sedan detta vunnit laga kraft, skall i understödsföreningsregistret införas anteckning om ändringen samt bevis om firmans nya lydelse tillställas föreningen.

Huruvida dylika bestämmelser skola upptagas bland övergångsbestämmelserna i förevarande lag eller i lagen om understödsföreningar synes, såsom lagrådet ock framhållit, närmast vara beroende på om i sistnämnda lag införes förbud motsvarande det som upptagits i sista stycket av 55 §. Denna fråga torde bli föremål för närmare prövning i samband med en blivande översyn av lagen om understödsföreningar. I avbidan på nämnda översyn synes denna fråga preliminärt böra lösas så, att tillsynsmyndighetens ifrågavarande befogenhet kommer till uttryck i sjukförsäkringslagen. Bestämmelserna torde lämpligen kunna upptagas i 111 § såsom ett tredje stycke.

Med hänsyn till vad lagrådet anfört vid 116 och 117 §§ ha bestämmelserna under dessa paragrafer omarbetats i syfte att vinna en förenkling av förfarandet och en snabbare övergång till den nya ordningen. Därvid ha de regler, som i det remitterade förslaget upptagits under 117 §, överförts till första stycket av 116 §, samtidigt som tiden för ombudsval — avseende 1950 och 1951 års ombudsmöten — i lokalsjukkassa och centralsjukkassa, vars verksamhetsområde utgöres enbart av stad, framflyttats till den 1 mars 1950. I anslutning härtill har den tid, inom vilken lokalsjukkassa skall utse ombud i centralsjukkassa, flyttats fram till den 1 maj 1950. Genom att ombud, som nu avses, redan före den 1 juli 1950 få utse sådana styrelseledamöter, revisorer och suppleanter för dem, vilka enligt lagen skola väljas å ombudsmöte, vinnes den fördelen, att redan omedelbart vid lagens ikraftträdande finnas dylika funktionärer, utsedda med tillämpning av den nya lagen. Bestämmelser härom ha upptagits under andra stycket av 116 §. Till ett tredje stycke av denna paragraf ha, med vissa jämkningar, överflyttats de regler, som återfinnas i andra stycket av 116 § i det remitterade förslaget.

Styrelse, som utsetts enligt reglerna i den nya lagen, bör icke träda i tjänstgöring förrän den 1 juli 1950; intill nämnda tidpunkt fungerar alltså den styrelse, som utsetts enligt den tidigare gällande ordningen. Med hänsyn till reglerna för utseende av styrelseledamöter, revisorer och suppleanter för dem i lokalsjukkassa — jfr 69 § tredje stycket och 81 § andra stycket — torde dock böra uppdragas åt den nya styrelsen i centralsjukkassa att redan före lagens ikraftträdande utse dylika funktionärer i de anslutna lokalsjukkassorna. Bestämmelser i förevarande hänseende ha upptagits under 117 §, vilken alltså motsvarar 116 § tredje och fjärde styckena i det till lagrådet remitterade förslaget.

Såsom framgår av statsrådsprotokollet för den 12 april 1946 har jag funnit, att sjukförsäkringen icke bör omfatta ersättning för de försäkrades utgifter för sjukhusvård eller för anskaffande av läkemedel, utan att de förmaner som härvid kunna ifrågakomma i stället böra tillhandahållas utom ramen för försäkringen. I fråga om sjukhusvården har jag, på sätt i nämnda protokoll närmare utvecklats, ansett saken böra lösas i huvudsak så, att vården å allmän sal eller avdelning å de statliga sjukhusen göres helt avgiftsfri och att sjukhusens huvudmän i övrigt åläggas lämna fri vård å allmän sal eller avdelning samtidigt med att staten lämnar huvudmännen en, schematiskt beräknad, gottgörelse för uteblivna patientavgifter. I fråga om läkemedlen föreslås att den enskilde får rätt att å apotek erhålla vissa läkemedel gratis eller till nedsatt pris samt att apoteken därefter äga direkt från statsverket utfå ersättning för sina utlägg.

De närmare detaljerna för lösningen av ifrågavarande spörsmål komma att i sinom tid i särskild ordning underställas riksdagens prövning. Det synes emellertid lämpligt, att riksdagen redan i detta sammanhang sättes i tillfälle att yttra sig över de tillämnade huvudgrunderna för tillhandahållande av sjukhusvård och läkemedel. Att i ett sådant yttrande ej må inläggas den innebörden, att riksdagen därmed tagit slutlig ståndpunkt till de olika spörsmål, som äro förknippade med dessa reformer på sjukvårdens område, ligger i öppen dag.

Föredraganden hemställer härefter

dels att det sålunda ändrade förslaget till lag om allmän sjukförsäkring måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande,

dels ock att Kungl. Maj:t måtte lämna riksdagen tillfälle att avgiva yttrande angående de huvudgrunder för tillhandahållande av sjukhusvård och läkemedel, som angivits i statsrådsprotokollet för den 12 april 1946.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Lennart Sundkler.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
<i>Propostttonen</i>	1
<i>Utdrag av statsrådsprotokollet den 12 april 1946</i>	41
Inledning	41
Den nuvarande statsunderstödda sjukförsäkringen	44
Lagstiftningen om erkända sjukkassor sid. 44. — Sjukförsäkringens omfattning sid. 44. — Kostnaderna för sjukförsäkringen sid. 46.	
Socialvårdskommitténs förslag	47
Den nuvarande sjukförsäkringen och dess utvecklingsmöjligheter sid. 47. — Sättet för förbättring av hjälpåtgärderna sid. 49. — Huvuddragen av socialvårdskommitténs förslag sid. 55. — Samordning av sjukförsäkringen med annan social försäkring sid. 63.	
Yttranden angående kommittéförslaget	64
Sjukförsäkringspromemorian	75
Sjukvårdsförsäkringen sid. 75. — Sjukpenningförsäkringen sid. 76. — Finansiering och avgiftsuppbörd sid. 79.	
Yttranden angående sjukförsäkringspromemorian.	84
Sjukvårdsförsäkringen sid. 84. — Sjukpenningförsäkringen sid. 86. — Avgiftsuppbörd och organisation sid. 108.	
Sjukhusvårdspromemorian och yttranden angående densamma	114
Sjukhusvårdspromemorian sid. 114. — Yttrandena sid. 118.	
Läkemedelspromemorian och yttranden angående densamma	123
Läkemedelspromemorian sid. 123. — Yttrandena sid. 125.	
Departementschefen	127
Departementsförslaget	144
Inledande bestämmelser (1—4 §§)	145
Om obligatorisk försäkring (5—46 §§)	154
Allmänna bestämmelser sid. 155. — Sjukvårdsförsäkringen sid. 199. — Sjukpenningförsäkringen sid. 220. — Allmänna inskränkningar i rätten till sjukhjälp sid. 232. — Sjukförsäkringsavgifter sid. 236. — Statsbidrag sid. 249. — Anmälnings- och uppgiftsskyldighet sid. 253.	
Om frivillig försäkring (47—54 §§)	255
Om allmänna sjukkassor (55—103 §§)	260

	Sid.
Organisation och verksamhet sid. 260. — Ombudsmöte sid. 261. — Styrelse och firmateckning sid. 261. — Räkenskaper, fonder och revision sid. 261. — Talan mot styrelse och revisorer sid. 262. — Befattningshavare hos allmän sjuk-kassa sid. 262. — Förhållandet mellan centralsjuk-kassa och därtill ansluten lokalsjuk-kassa sid. 264. — Sjukkontroll sid. 266. — Registrering och tillsyn sid. 269. — Besvär m. m. sid. 270.	
Särskilda bestämmelser (104—110 §§)	274
Om lagens ikraftträdande m. m. (111—125 §§)	281
Antagande av allmänna sjuk-kassor m. m. sid. 281. — Övergångsbestämmelser för medlemmar i erkända sjuk-kassor sid. 284. — Övergångsbestämmelser för andra än medlemmar i erkända sjuk-kassor sid. 291. — Tillämpningsföreskrifter sid. 293.	
Departementschefens hemställan	294
Bilaga A. Det till lagrådet remitterade förslaget till lag om allmän sjuk-försäkring	295
Bilaga B. Socialvårdskommitténs förslag till lag om allmän sjukförsäkring	334
Bilaga C. Kostnadsberäkning för allmän sjukförsäkring	375
<i>Utdrag av lagrådsprotokollet den 5 juni 1946</i>	387
<i>Utdrag av statsrådsprotokollet den 27 september 1946</i>	394